

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo

Smotrnost zagotavljanja in izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo

Smotrnost zagotavljanja in izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov

Številka: 321-4/2012/80

Ljubljana, 25. novembra 2014

Povzetek

Računsko sodišče je revidiralo poslovanje *Ministrstva za kmetijstvo in okolje, Mestne občine Celje in Energetike Celje, javno podjetje, d. o. o.* (v nadaljevanju: Energetika Celje) pri zagotavljanju in izvajanju obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov v obdobju od leta 2004 do leta 2012.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o smotrnosti poslovanja Ministrstva za kmetijstvo in okolje pri zagotavljanju obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov, Mestne občine Celje pri načrtovanju in izvedbi investicije v sežigalnico ter Energetike Celje pri izvajanju gospodarske javne službe sežiganja odpadkov v obdobju od 1. 1. 2004 do 31. 12. 2012. Poslovanje Energetike Celje smo ocenjevali za obdobje od začetka rednega obratovanja sežigalnice, to je od 1. 9. 2010 do 31. 12. 2012.

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, ki z dnem 18. 9. 2014 nadaljuje z delom kot Ministrstvo za okolje in prostor (v nadaljevanju: ministrstvo), v obdobju od leta 2004 do konca leta 2012 *ni bilo uspešno pri uresničevanju ciljev in usmeritev za zagotavljanje obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov*, saj ni v celoti sledilo zastavljenim usmeritvam iz operativnih programov in do konca leta 2012 ni doseglo zastavljenih ciljev. Do konca leta 2012 je ministrstvo zagotovilo le enega od treh načrtovanih objektov za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov, to je objekt Toplarna Celje, in s tem zagotovilo 11,5 odstotka vseh potrebnih zmogljivosti za termično obdelavo odpadkov v Republiki Sloveniji.

Ministrstvo v obdobju od leta 2004 do konca leta 2012 *ni bilo učinkovito pri načrtovanju in zagotavljanju obvezne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov na območju Republike Slovenije*. Ministrstvo v operativnih programih ni določilo načina opravljanja gospodarske javne službe sežiganja odpadkov ter števila in zmogljivosti posameznih naprav za termično obdelavo odpadkov, ni načrtovalo stroškov izgradnje objektov za termično obdelavo odpadkov in ni podalo jasne usmeritve glede zagotavljanja sredstev za investicije. Pri pripravi predloga, na podlagi katerega je Vlada Republike Slovenije brez javnega razpisa Energetiki Celje podelila koncesijo za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije, obstaja tveganje, da tako ravnanje ministrstva ni bilo v skladu s pogoji evropskega prava, ki javnemu organu prepovedujejo podeljevanje koncesij za izvajanje storitev javnih služb brez razpisa. Ministrstvo ni uredilo razmerij glede financiranja in lastništva infrastrukture za izvajanje gospodarske javne službe, da bi ta postala infrastruktura državnega pomena, zaradi česar so prihodki od najemnine za infrastrukturo za izvajanje te gospodarske javne službe, v znesku 1.880.818 evrov, pripadali proračunu Mestne občine Celje namesto državnemu proračunu. Zagotavljanje potrebne infrastrukture in izvajanje obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov je prepustilo Mestni občini Celje in ni izvajalo celovitega nadzora nad izvajanjem investicije, ki bi ga kot investitor moralo izvajati. Ministrstvo v obdobju do konca leta 2012 tudi ni pripravilo ustreznega predloga o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja in ni zagotovilo ustrezne pravne podlage za oblikovanje in določanje cen storitev gospodarske javne službe. Prav tako ni izvajalo nadzora nad zaračunavanjem storitev termične obdelave odpadkov in določeno ceno za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov ter ni ugotavljalo morebiti dodeljenega

prekomernega nadomestila Energetiki Celje. Navedeno ravnanje ministrstva predstavlja tudi tveganje za obstoj nedovoljene državne pomoči.

Mestna občina Celje v obdobju od leta 2004 do konca leta 2012 *ni bila učinkovita pri načrtovanju in izvedbi investicije Toplarna Celje v delu*, ki se nanaša na zagotavljanje sredstev za infrastrukturo za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov in unovčenje bančne garancije za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti pri gradnji objekta za termično obdelavo odpadkov. Mestna občina Celje je zagotovila sredstva v znesku 2.523.869 evrov in jih namenila za zagotavljanje infrastrukture za izvajanje obvezne državne gospodarske javne službe, katere ureditev je v pristojnosti države in ne občine. Izvajalec gradnje je poskusno obratovanje zaključil približno šest mesecev kasneje, kot je bilo dogovorjeno v aneksu št. 1, vendar Mestna občina Celje kot garancijski upravičenec ni zahtevala unovčenja bančne garancije za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti v znesku 2.235.313 evrov.

Energetika Celje v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 *pri izvajanju obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov ni bila uspešna v delu*, ki se nanaša na izkoriščenost sežigalnice, saj ta ni bila v celoti izkoriščena. Osnovni cilj oziroma učinek projekta glede zmanjšanja količine odloženih odpadkov v celjski odpadkovni regiji, ki je opredeljen v investicijskem programu, za leto 2011 ni bil dosežen, za leto 2012 pa je bil realiziran 99,8-odstotno.

Energetika Celje v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 *pri izvajanju obvezne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov ni bila učinkovita*. V obdobju od začetka rednega obratovanja naprave ni v celoti izvajala ustreznih ukrepov za nadzor nad sprejetimi odpadki za namen sežiganja. Za termično obdelavo lahke frakcije je družbi Simbio, družbi za ravnanje z odpadki, d. o. o. (v nadaljevanju: družba Simbio Celje) v obdobju od oktobra 2010 do vključno februarja 2011 zaračunala za 1.661 ton manj termične obdelave lahke frakcije, kot je bilo dejansko pripeljane na sežig, in s tem ustvarila za 187.195 evrov manj prihodkov. Energetika Celje je za leti 2011 in 2012 izdelala letno poročilo o delovanju in spremljanju sežigalnice, vendar letnega poročila za leto 2011 ni objavila na svoji spletni strani in tako ni zagotovila, da bi bilo dostopno javnostim, zaradi česar tudi ni bila zagotovljena transparentnost obratovanja naprave. Energetika Celje je v prvem letu rednega obratovanja sežigalnice večkrat zabeležila čezmerno obremenjevanje okolja z emisijami snovi v zrak, česar pa ni vključila v letno poročilo o delovanju in spremljanju sežigalnice. Pri zaračunavanju storitev termične obdelave odpadkov za lahko frakcijo in blato iz čistilnih naprav je družbi Simbio Celje za leti 2011 in 2012 neupravičeno obračunavala 10-odstotni popust v znesku 391.105 evrov, družbi Vodovod-kanalizacija javno podjetje, d. o. o. (v nadaljevanju: družba Vodovod-kanalizacija Celje) pa za obdobje od septembra 2010 do konca leta 2012 za termično obdelavo blata iz čistilnih naprav 30-odstotni popust v znesku 224.097 evrov, s čimer je ustvarila skupaj za 615.202 evra manj prihodkov pri izvajanju gospodarske javne službe sežiganja odpadkov. Navedeno ravnanje Energetike Celje predstavlja tudi tveganje za obstoj nedovoljene državne pomoči. Pri izboru izvajalcev za nabavo materiala in storitev za storitve termične obdelave odpadkov je Energetika Celje v več primerih ravnala v nasprotju z internim aktom o javnem naročanju, pri čemer je skupni znesek nepravilnosti znašal 1.106.541 evrov.

Računsko sodišče je od ministrstva, Mestne občine Celje in Energetike Celje zahtevalo predložitev *odzivnega poročila*, v katerem morajo izkazati izvedene popravljalne ukrepe za odpravo nesmotrnosti.

Računsko sodišče je ministrstvu in Energetiki Celje podalo tudi *priporočila* za ureditev zagotavljanja in izvajanja gospodarske javne službe sežiganja odpadkov.

KAZALO

1. UVOD	9
1.1 OPREDELITEV REVIZIJE	9
1.2 REVIZIJSKI PRISTOP	10
1.3 PREDSTAVITEV REVIDIRANCEV	11
1.3.1 Ministrstvo za kmetijstvo in okolje.....	11
1.3.2 Mestna občina Celje	13
1.3.3 Družba Energetika Celje	14
1.3.3.1 Dejavnosti družbe.....	15
1.3.3.2 Organiziranost družbe	16
1.3.3.3 Organi družbe	16
1.4 NAČELA RAVNANJA Z ODPADKI IN UREDITEV SEŽIGANJA KOMUNALNIH ODPADKOV.....	17
1.4.1 Temeljna načela ravnanja z odpadki.....	17
1.4.2 Pravne podlage za ureditev sežiganja komunalnih odpadkov v Republiki Sloveniji	18
2. UGOTOVITVE	20
2.1 AKTIVNOSTI MINISTRSTVA PRI NAČRTOVANJU IN ZAGOTAVLJANJU OBVEZNE DRŽAVNE GJS SEŽIGANJA KOMUNALNIH ODPADKOV	20
2.1.1 Uspešnost ministrstva pri uresničevanju ciljev za zagotavljanje GJS sežiganja odpadkov v Republiki Sloveniji.....	20
2.1.2 Učinkovitost ministrstva pri strateškem načrtovanju zagotavljanja obvezne državne GJS sežiganja odpadkov.....	23
2.1.3 Učinkovitost ministrstva pri zagotavljanju obvezne državne GJS sežiganja odpadkov.....	26
2.1.3.1 Normativni okvir za podelitev GJS sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije..	26
2.1.3.2 Aktivnosti in sodelovanje ministrstva pri izvedbi investicije v infrastrukturo za izvajanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije.....	31
2.2 AKTIVNOSTI MESTNE OBČINE CELJE PRI NAČRTOVANJU IN IZVEDBI INVESTICIJE TOPLARNA CELJE.....	36
2.2.1 Načrtovanje investicije.....	37
2.2.1.1 Podlage za odločitev o izvedbi investicije.....	38
2.2.1.2 Zagotavljanje potrebnih sredstev za izvedbo investicije	40
2.2.2 Izvedba investicije.....	47
2.2.2.1 Izbor izvajalcev za izvedbo investicije.....	47

2.2.2.2	Izvajanje pogodb z izvajalci.....	48
2.2.2.3	Finančna izvedba investicije.....	50
2.2.2.4	Doseganje časovnega načrta investicije.....	54
2.2.2.5	Nadzor MO Celje nad izvajanjem investicije.....	56
2.2.2.6	Zaračunavanje najemnine za infrastrukturo.....	57
2.3	AKTIVNOSTI ENERGETIKE CELJE PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV PRI IZVAJANJU GJS SEŽIGANJA ODPADKOV.....	58
2.3.1	Uspešnost Energetike Celje pri doseganju zastavljenih ciljev pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov.....	58
2.3.2	Učinki projekta izgradnje sežigalnice glede na opredeljene cilje projekta v investicijskem programu.....	61
2.3.3	Učinkovitost poslovanja Energetike Celje pri izvajanju obvezne GJS sežiganja odpadkov.....	64
2.3.3.1	Izvajanje GJS sežiganja odpadkov.....	64
2.3.3.2	Okoljevarstveno dovoljenje za sežig odpadkov v Toplarni Celje.....	67
2.3.4	Prevzem odpadkov v sežig.....	68
2.3.4.1	Ocena odpadkov za sežig.....	68
2.3.4.2	Ocena nenevarnih odpadkov za sežig za lahko frakcijo.....	70
2.3.4.3	Ocene nenevarnih odpadkov za sežig za blato iz čistilnih naprav.....	71
2.3.4.4	Kurilna vrednost mešanice odpadkov.....	72
2.3.5	Tehtanje odpadkov.....	72
2.3.6	Mejne vrednost emisij.....	73
2.3.6.1	Emisije snovi v zrak.....	75
2.3.6.2	Emisije snovi in toplote v vode.....	77
2.3.6.3	Emisije hrupa.....	78
2.3.6.4	Elektromagnetno sevanje.....	79
2.3.7	Ostanki po termični obdelavi.....	80
2.3.8	Poslovník za obratovanje naprave in vodenje predpisanih evidenc.....	83
2.3.8.1	Poslovník za obratovanje naprave.....	83
2.3.8.2	Obratovalni dnevnik.....	84
2.3.9	Prihodki in odhodki pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov.....	86
2.3.9.1	Prihodki od termične obdelave odpadkov.....	90
2.3.9.2	Odhodki od termične obdelave odpadkov.....	94

3. MNENJE

100

3.1	MNENJE O USPEŠNOSTI POSLOVANJA MINISTRSTVA ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE PRI URESNIČEVANJU CILJEV IN USMERITEV ZA ZAGOTAVLJANJE OBVEZNE DRŽAVNE GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE SEŽIGANJA ODPADKOV.....	100
3.2	MNENJE O UČINKOVITOSTI POSLOVANJA MINISTRSTVA ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE PRI STRATEŠKEM NAČRTOVANJU IN ZAGOTAVLJANJU OBVEZNE DRŽAVNE GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE SEŽIGANJA ODPADKOV.....	101
3.3	MNENJE O UČINKOVITOSTI POSLOVANJA MESTNE OBČINE CELJE PRI NAČRTOVANJU IN IZVEDBI INVESTICIJE TOPLARNA CELJE.....	102

3.4	MNENJE O USPEŠNOSTI ENERGETIKE CELJE, JAVNO PODJETJE, D. O. O. PRI IZVAJANJU OBVEZNE DRŽAVNE GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE SEŽIGANJA ODPADKOV.....	103
3.5	MNENJE O UČINKOVITOSTI ENERGETIKE CELJE, JAVNO PODJETJE, D. O. O. PRI IZVAJANJU OBVEZNE DRŽAVNE GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE SEŽIGANJA ODPADKOV.....	103
4.	ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA	105
5.	PRIPOROČILA	107
6.	PRILOGE	109

1. UVOD

Revizijo smotrnosti poslovanja Ministrstva za kmetijstvo in okolje¹, Mestne občine Celje (v nadaljevanju: MO Celje) in Energetike Celje pri zagotavljanju obvezne državne gospodarske javne službe (v nadaljevanju: GJS) sežiganja komunalnih odpadkov v obdobju od leta 2004 do leta 2012 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču² (v nadaljevanju: ZRacS-1) in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije³. Sklep o izvedbi revizije⁴ je bil izdan 9. 4. 2013.

Pristojnost Računskega sodišča Republike Slovenije je na podlagi opravljene revizije podati mnenje o smotrnosti poslovanja ministrstva pri zagotavljanju obvezne GJS sežiganja komunalnih odpadkov, MO Celje pri načrtovanju in izvedbi investicije v sežigalnico ter poslovanja Energetike Celje pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov v obdobju od leta 2004 do leta 2012.

Revizijo smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁵. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja.

1.1 Opredelitev revizije

Predmet revizije je poslovanje ministrstva pri zagotavljanju obvezne državne GJS sežiganja komunalnih odpadkov ter poslovanje MO Celje in Energetike Celje pri načrtovanju in izvedbi investicije v objekt za termično obdelavo odpadkov – Toplarna Celje (v nadaljevanju: sežigalnica) v obdobju od začetka leta 2004 do konca leta 2012.

V reviziji smo ocenjevali:

- strateško načrtovanje ministrstva za zagotavljanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov na celotnem območju Republike Slovenije;
- aktivnosti ministrstva za zagotavljanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije;

¹ V skladu s 4. členom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Vladi Republike Slovenije (v nadaljevanju: ZVRS-F, Uradni list RS, št. 8/12) od 10. 2. 2012, ko je prisegel novi minister, ministrstvo nadaljuje z delom na delovnih področjih, ki jih je dotlej opravljalo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ter z delom delovnega področja Ministrstva za okolje in prostor, ki se nanaša na okolje.

² Uradni list RS, št. 11/01.

³ Uradni list RS, št. 91/01.

⁴ Št. 321-4/2012/10.

⁵ Uradni list RS, št. 43/13.

- nadzor ministrstva nad izvajanjem obvezne državne GJS sežiganja odpadkov;
- aktivnosti investitorja, to je MO Celje, pri načrtovanju in izvedbi investicije v sežigalnico na območju občin savinjske regije;
- izvajanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov pri Energetiki Celje.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o smotrnosti poslovanja ministrstva pri zagotavljanju obvezne državne GJS sežiganja komunalnih odpadkov, MO Celje pri načrtovanju in izvedbi investicije v sežigalnico ter Energetike Celje pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov v obdobju od leta 2004 do leta 2012. Poslovanje Energetike Celje smo ocenjevali za obdobje od začetka rednega obratovanja sežigalnice, to je od septembra 2010 do leta 2012.

Glavno vprašanje, ki smo si ga zastavili in na katerega smo želeli v reviziji odgovoriti, je:

- ali je bilo v obdobju od leta 2004 do leta 2012 v Republiki Sloveniji zagotovljeno smotrno zagotavljanje in izvajanje obvezne državne GJS sežiganja komunalnih odpadkov.

Da bi odgovorili na glavno revizijsko vprašanje, smo si zastavili naslednja revizijska podvprašanja:

- za ministrstvo:
 - ali je bilo uspešno pri uresničevanju ciljev in usmeritev za zagotavljanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov;
 - ali je bilo učinkovito pri strateškem načrtovanju in zagotavljanju obvezne državne GJS sežiganja odpadkov;
- za MO Celje:
 - ali je bila učinkovita pri načrtovanju in izvedbi investicije v sežigalnico na območju savinjske regije;
- za Energetiko Celje:
 - ali je bila uspešna pri doseganju zastavljenih ciljev pri izvajanju obvezne državne GJS sežiganja odpadkov;
 - ali je bila učinkovita pri procesu izvajanja obvezne državne GJS sežiganja odpadkov.

1.2 Revizijski pristop

Pri izvedbi revizije smo uporabili naslednje metode dela in načine pridobivanja revizijskih dokazov:

- proučevanje zakonodaje, ki ureja sežiganje komunalnih odpadkov;
- proučevanje strateških dokumentov na področju ravnanja s komunalnimi odpadki in sežiganja komunalnih odpadkov;
- proučevanje revizijskih poročil, mnenj, člankov in drugih javno dostopnih virov z obravnavanega področja;
- proučevanje pridobljene dokumentacije in podatkov ministrstva, MO Celje in izvajalca GJS sežiganja odpadkov na območju savinjske regije, to je Energetike Celje, s pomočjo metode zbiranja in pregleda dokumentacije, pridobljene na podlagi pisnega ali ustnega zaprosila za predložitev, ter na podlagi razgovora in metode analize vprašanj;
- metodo intervjuja (razgovori s pristojnimi na ministrstvu, MO Celje in Energetiki Celje);
- metodo ogleda Regionalnega centra za ravnanje z odpadki (v nadaljevanju: RCERO Celje) in infrastrukturnega objekta za izvajanje GJS sežiganja odpadkov, to je Toplarne Celje.

1.3 Predstavitev revidirancev

1.3.1 Ministrstvo za kmetijstvo in okolje

Na podlagi 36. člena Zakona o državni upravi⁶ (v nadaljevanju: ZDU-1) je do 18. 11. 2004 naloge na področju okolja opravljalo Ministrstvo za okolje, prostor in energijo (v nadaljevanju: MOPE).

Z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državni upravi (ZDU-1C) z dne 19. 11. 2004 je naloge s področja okolja opravljalo Ministrstvo za okolje in prostor (v nadaljevanju: MOP). Delo MOP je potekalo v okviru treh direktorátov, in sicer: Direktorata za okolje, Direktorata za prostor in Direktorata za evropske zadeve in investicije.

Na podlagi ZVRS-F se je od 10. 2. 2012, ko so prisegli pristojni ministri, pa do uskladitve Zakona o državni upravi z določbami ZVRS-F Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano preoblikovalo v Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, z delovnimi področji Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter delom delovnega področja MOP, ki se nanaša na okolje, kot je določeno v 32. in 36. členu ZDU-1.

Z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državni upravi⁷ (ZDU-1F) z dne 20. 3. 2012 je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje med drugim opravljalo naloge na področjih varovanja okolja, javnih služb varstva okolja in investicij v okoljsko ter vodno infrastrukturo. Organizacijsko je bilo Ministrstvo za kmetijstvo in okolje razdeljeno na štiri direktorate:

- Direktorat za kmetijstvo,
- Direktorat za okolje,
- Direktorat za javne službe varstva okolja in investicije v okolje in
- Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo.

V skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o Vladi Republike Slovenije⁸ (ZVRS-H) Ministrstvo za kmetijstvo in okolje nadaljuje z delom kot Ministrstvo za okolje in prostor, ki med drugim opravlja naloge s področja varovanja okolja, javnih služb varstva okolja, javnih služb ohranjanja narave, investicij v okoljsko ter vodno infrastrukturo.

Nacionalni program varstva okolja 2005–2012⁹, ki je bil sprejet v okviru Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja 2005–2012¹⁰, določa¹¹ vlogo državne uprave, in sicer, da s sistemskim urejanjem varstva okolja na nacionalni ravni zagotavlja minimalne standarde okolja in tudi izboljševanje njegovega stanja v celotni državi. Ministrstvo je tako pristojno za pripravo nacionalne politike s področja varstva okolja ter zakonodajo in programe varstva okolja, ki temeljijo na njej, pri čemer mora zagotoviti možnost aktivnega sodelovanja javnosti. Zagotavljati mora obvezne državne GJS varstva okolja, med katere sodi tudi GJS sežiganja komunalnih odpadkov, s katerimi obvladuje onesnaževanje oziroma varstvo okolja na državni ravni.

⁶ Uradni list RS, št. 83/03-UPB1, 61/04.

⁷ Uradni list RS, št. 21/12.

⁸ Uradni list RS, št. 65/14.

⁹ Uradni list RS, št. 2/06.

¹⁰ Uradni list RS, št. 2/06.

¹¹ 5. točka – Pomembni akterji varstva okolja, strani 54–55.

V skladu z 2. točko prvega odstavka 148. člena Zakona o varstvu okolja¹² (v nadaljevanju: ZVO-1) je sežiganje komunalnih odpadkov obvezna državna GJS. Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada) podrobneje predpiše dejavnosti GJS sežiganja odpadkov ter določi način opravljanja GJS skladno z zakonom¹³. Država zagotovi izvajanje GJS sežiganja odpadkov skladno s predpisi, ki urejajo gospodarske javne službe¹⁴.

Način in predmet opravljanja obvezne državne GJS sežiganja odpadkov na območju Republike Slovenije, pogoje za zagotavljanje in uporabo storitev javne službe, pravice in obveznosti uporabnikov, vire financiranja ter druge elemente, pomembne za opravljanje javne službe, je vlada določila z Uredbo o načinu opravljanja obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov¹⁵ (v nadaljevanju: uredba o načinu opravljanja GJS sežiganja odpadkov). Ta v 16. členu določa, da ceno storitev GJS sežiganja odpadkov določi vlada v obliki cene za izvajanje storitev javne službe. Cene storitev GJS se v skladu z 59. členom Zakona o gospodarskih javnih službah¹⁶ (v nadaljevanju: ZGJS) oblikujejo in določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon.

Organ v sestavi ministrstva je Agencija Republike Slovenije za okolje (v nadaljevanju: agencija), ki na področju varstva okolja vodi upravne postopke na prvi stopnji, izdaja upravne odločbe in druge pravne akte, med drugim tudi dovoljenja za povzročitelje onesnaževanj večjega obsega – dovoljenja IPPC¹⁷. Agencija vodi pomembne evidence in baze okoljskih in drugih pomembnih podatkov s področja svojega dela. Opravlja tudi strokovne naloge, ki so podlaga za odločanje na področju zmanjšanja onesnaževanja okolja, ravnanja z odpadki in ohranjanja narave.

Pristojnosti agencije na področju ravnanja z odpadki so predvsem¹⁸:

- izdajanje upravnih aktov (dovoljenj, potrdil, pooblastil) na podlagi predpisov o ravnanju z odpadki:
 - kot pomoč strankam, ki želijo pridobiti različna dovoljenja, potrdila, pooblastila, pripravljanje obrazcev in pojasnil glede določenih poglavij v zakonodaji s področja ravnanja z odpadki, ki so na spletnih straneh;
 - izdajanje odločb o odmeri in oprostitvi plačila takse zaradi odlaganja odpadkov;
- vodenje evidenc: agencija na podlagi izdanih upravnih aktov in določil zakonodaje s področja ravnanja z odpadki vodi različne evidence, kot so: evidenca predelovalcev, odstranjevalcev, zbiralcev, prevoznikov odpadkov, posrednikov pri ravnanju z odpadki, dobaviteljev baterij in akumulatorjev, sežigalcev odpadkov;
- zbiranje in urejanje podatkov o ravnanju z odpadki: zavezanci morajo na podlagi zakonodaje o ravnanju z odpadki enkrat letno (do 31. 3.) poročati o ravnanju z odpadki v preteklem koledarskem letu; na spletni strani so dosegljivi obrazci za predpisane primere; prav tako so na spletnih straneh agencije dostopni podatki o ravnanju z odpadki, ki so zbrani na podlagi prejetih poročil o ravnanju z odpadki.

¹² Uradni list RS, št. 39/06-UPB1, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12.

¹³ Tretji odstavek 148. člena ZVO-1.

¹⁴ Peti odstavek 148. člena ZVO-1.

¹⁵ Uradni list RS, št. 123/04, 106/05.

¹⁶ Uradni list RS, št. 32/93, 57/11.

¹⁷ Angl.: *Integrated Pollution Prevention and Control*.

¹⁸ [URL: <http://www.arso.gov.si/varstvo%20okolja/odpadki/>], 15. 5. 2013.

Nadzor nad izvajanjem določb ZVO-1 in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, opravlja inšpekcija, pristojna za varstvo okolja, ki v skladu z uredbo o načinu opravljanja GJS sežiganja odpadkov izvaja nadzor tudi nad izvajanjem obvezne državne GJS sežiganja odpadkov in nad izvajanjem Uredbe o sežiganju odpadkov¹⁹ (v nadaljevanju: uredba o sežiganju odpadkov).

Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo in okolje²⁰ (v nadaljevanju: inšpektorat) je organ v sestavi ministrstva. Inšpektorat med drugim opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem predpisov s področij varstva okolja in narave, lahko pa opravlja tudi kontrolo v postopkih izvajanja ukrepov, ki so v pristojnosti Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja²¹.

Osebe, odgovorne za poslovanje MOP oziroma ministrstva v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije, so:

- mag. Janez Kopač, minister za okolje, prostor in energijo, od 1. 1. do 3. 12. 2004;
- Janez Podobnik, minister za okolje in prostor, od 3. 12. 2004 do 21. 11. 2008;
- Karl Viktor Erjavec, minister za okolje in prostor, od 21. 11. 2008 do 12. 2. 2010;
- dr. Roko Žarnić, minister za okolje in prostor, od 12. 2. 2010 do 10. 2. 2012;
- Franc Bogovič, minister za kmetijstvo in okolje, od 10. 2. 2012 do 20. 3. 2013;
- mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo in okolje, od 20. 3. 2013 do 18. 9. 2014;
- Irena Majcen, ministrica za okolje in prostor, od 18. 9. 2014.

1.3.2 Mestna občina Celje

MO Celje je s površino 95 kvadratnih kilometrov, 48.607 prebivalci ter 8.849 hišnimi številkami po številu prebivalcev tretja največja občina v Republiki Sloveniji. Razdeljena je na deset mestnih četrti in devet krajevnih skupnosti.

Zakon o lokalni samoupravi²² določa, da občine samostojno opravljajo svoje zadeve in izvršujejo naloge, ki se nanje prenesejo z zakoni. Med izvirnimi nalogami občin sta varovanje okolja in skrb za zbiranje in odlaganje komunalnih odpadkov.

Za izvajanje upravnih nalog so kot temeljne notranje organizacijske enote ustanovljeni naslednji organi mestne uprave MO Celje:

- Kabinet župana,
- Oddelek za splošne zadeve,
- Oddelek za finance in gospodarstvo,
- Oddelek za družbene dejavnosti,
- Oddelek za okolje in prostor ter komunalo in
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo Mestne občine Celje, Občine Laško, Občine Štore in Občine Žalec.

¹⁹ Uradni list RS, št. 68/08, 41/09.

²⁰ S 1. 1. 2013 se je Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, hrano in okolje preimenoval v Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo in okolje (Uredba o spremembah Uredbe o organih v sestavi ministrstev, Uradni list RS, št. 82/12).

²¹ Šesti odstavek 1. člena Uredbe o spremembah Uredbe o organih v sestavi ministrstev.

²² Uradni list RS, št. 94/07-UPB2, 76/08, 79/09, 51/10.

V okviru Oddelka za okolje in prostor ter komunalno je Sektor za izgradnjo in vzdrževanje komunalne infrastrukture ter promet in varstvo okolja med drugim odgovoren za:

- pripravo in usklajevanje strokovnih podlag celovitega razvoja MO Celje za obravnavo in odločanje na mestnem svetu,
- prostorsko načrtovanje ter urbanistično in krajinsko načrtovanje,
- pripravo prostorskih planskih in izvedbenih aktov občine,
- pripravo in upravljanje s projekti regionalne politike Evropske unije,
- koordinacijo varstva okolja,
- načrtovanje in vodenje investicij ter projektov občinskega pomena na področju komunalne infrastrukture in družbenih dejavnosti,
- koordinacijo gospodarskih javnih služb,
- gospodarjenje s komunalno infrastrukturo,
- koordinacijo javnih del s področja pristojnosti oddelka ter za opravljanje administrativno-tehničnih in organizacijskih del zanje,
- druge upravne ter strokovno-tehnične naloge s področja oddelka.

MO Celje je v sodelovanju z 22 občinami savinjske regije (Bistrica ob Sotli, Braslovče, Dobje, Dobrna, Kozje, Laško, Mozirje, Podčetrtek, Polzela, Prebold, Rogaška Slatina, Rogatec, Šentjur, Šmarje pri Jelšah, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Štore, Tabor, Velenje, Vojnik, Vranksko in Žalec) v letu 2006 pričela z izgradnjo RCERO Celje²³, ki je potekala v dveh fazah:

- v okviru prve faze so bili zgrajeni naslednji objekti: kompostarna za biorazgradljive odpadke, sortirnica ločeno zbranih frakcij, demontaža kosovnih odpadkov, odlagališče preostanka odpadkov, upravni objekt, avtopralnica in druga potrebna infrastruktura;
- druga faza je zajemala izgradnjo objekta za mehansko-biološko obdelavo odpadkov (v nadaljevanju: MBO) ter Toplarne Celje.

Izgradnja RCERO Celje (I. in II. faza) se je zaključila v letu 2008, ko je bilo za oba objekta izdano dovoljenje za poskusno obratovanje²⁴.

Za poslovanje MO Celje je bil v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije, odgovoren župan Bojan Šrot.

1.3.3 Družba Energetika Celje

Energetiko Celje je ustanovila MO Celje z Odlokom o ustanovitvi javnih podjetij²⁵. S sklepom okrožnega sodišča²⁶ je bila 20. 2. 1996 vpisana v sodni register²⁷, poslovati pa je začela 1. 4. 1996. Edina

²³ Investicijski program za projekt RCERO Celje, II. faza – Mehansko-biološka in termična obdelava komunalnih odpadkov, št. projekta 334/05 z dne 16. 9. 2005, stran 41.

²⁴ Dovoljenje za poskusno obratovanje objekta Toplarne Celje je bilo izdano 17. 9. 2008, za poskusno obratovanje objekta za MBO pa 8. 10. 2008 (Končno poročilo za projekt sofinanciran iz Kohezijskega sklada, 3. 6. 2011, stran 41).

²⁵ Uradni list RS, št. 49/95, 51/98, 10/99.

²⁶ Srg 95/00821, 20. 2. 1996.

²⁷ Št. reg. vložka 1/06456/00.

ustanoviteljica in lastnica družbe je MO Celje, Energetika Celje pa ima z njo kot lastnico komunalne infrastrukture od 1. 1. 2010 sklenjeno dolgoročno pogodbo o poslovnem najemu te infrastrukture.

1.3.3.1 Dejavnosti družbe

Družba je v letu 2011 opravljala GJS in druge dejavnosti skladno z določili Energetskega zakona²⁸, Odloka o dejavnosti sistemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina in o dobavi zemeljskega plina tarifnim odjemalcem ter o distribuciji toplote v Mestni občini Celje²⁹, Odloka o ustanovitvi javnega podjetja Energetika Celje³⁰ in Akta o ustanovitvi enoosebne gospodarske družbe javno podjetje Energetika Celje³¹ (v nadaljevanju: Akt o ustanovitvi Energetike Celje).

Družba izvaja naslednje izbirne GJS:

- dejavnost sistemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina,
- dobava zemeljskega plina tarifnim odjemalcem in
- distribucija toplote.

Energetika Celje je 1. 9. 2010 prevzela v upravljanje infrastrukturo za sežig (termično obdelavo) odpadkov, ki je bila do navedenega datuma v fazi poskusnega obratovanja. S tem je Energetika Celje pričela z izvajanjem državne GJS sežiganja odpadkov (termične obdelave komunalnih odpadkov) in drugih dejavnosti, ki dopolnjujejo izvajanje GJS, oziroma drugih nalog, ki jih določajo predpisi s področja energetike.

Družba lahko opravlja tudi druge dejavnosti, ki ne pomenijo opravljanja GJS, so pa pomembne za njeno poslovanje in opravljanje GJS ter zagotavljajo boljšo izkoriščenost osnovnih sredstev in večjo produktivnost zaposlenih.

Skladno z Energetskim zakonom in Uredbo o pogojih in postopku za izdajo in odvzem licence za opravljanje energetske dejavnosti³² je imela Energetika Celje, v obdobju na katero se nanaša revizija, naslednje licence, ki jih je izdala Javna agencija Republike Slovenije za energijo:

- proizvodnja električne energije v elektrarnah, od katerih posamezna enota presega moč 1 megavata (v nadaljevanju: MW) in ne presega moči 10 MW;
- dejavnost sistemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina;
- proizvodnja toplote za daljinsko ogrevanje nad 1 MW;
- distribucija toplote za daljinsko ogrevanje;
- dobava, trgovanje, zastopanje in posredovanje na trgu z zemeljskim plinom.

²⁸ Uradni list RS, št. 27/07-UPB2, 70/08, 22/10, 10/12.

²⁹ Uradni list RS, št. 61/06, 75/12.

³⁰ Uradni list RS, št. 87/11, 101/11.

³¹ Št. 0302-4/2011-11, 10. 2. 2012 (prečiščeno besedilo). Energetika Celje je pred tem, skladno z Odlokom o spremembah v javnem podjetju Energetika Celje, d. o. o. (Uradni list RS, št. 89/00, 117/00, 46/01, 100/05, 105/09), imela statut.

³² Uradni list RS, št. 21/01, 31/01, 66/05.

1.3.3.2 Organiziranost družbe

Delovni proces v družbi je organiziran v sektorjih, koordinirata in usmerjata pa jih direktor in njegov pomočnik. Energetika Celje ima naslednje sektorje:

- tehnični sektor zemeljskega plina,
- tehnični sektor daljinskega ogrevanja,
- tehnični sektor termične obdelave odpadkov,
- sektor komercialne in marketinga,
- splošni sektor,
- finančno-računovodski sektor.

1.3.3.3 Organi družbe

Upravljanje Energetike Celje se izvaja prek organov družbe:

- ustanoviteljice, pri čemer ustanoviteljske pravice v njenem imenu izvršuje Mestni svet MO Celje,
- nadzornega sveta in
- direktorja.

Odbor³³, ki je do leta 2011 deloval kot pooblaščenec Mestnega sveta MO Celje, je sestavljalo sedem članov, predsednik odbora je bil vsakokratni župan MO Celje. Odbor je med drugim opravljal naslednje naloge:

- nadzor vodenja poslov družbe,
- odločanje o strokovnem preverjanju poslovnih knjig in dokumentacije družbe,
- dajanje smernic za delo direktorja,
- spremljanje uspešnosti poslovanja družbe,
- sprejemanje načrtov, programov dela in razvoja, zaključnega računa in drugih aktov,
- dajanje mnenj o posameznih večjih poslovnih odločitvah na zahtevo direktorja.

Energetika Celje je na podlagi Odloka o ustanovitvi javnega podjetja Energetika Celje v letu 2011 uvedla nov organ, in sicer nadzorni svet, ter s tem ukinila obstoječi odbor. S tem se je vloga edinega družbenika javnega podjetja prenesla nazaj na Mestni svet MO Celje. Nadzorni svet ima sedem članov, dva člana izvoli in odpokliče svet delavcev, pet članov pa imenuje Mestni svet MO Celje na predlog župana. Nadzorni svet je bil prvič konstituiran leta 2012. Njegove pristojnosti so opredeljene v Aktu o ustanovitvi Energetike Celje in so med drugimi naslednje:

- nadzoruje vodenje poslov družbe, lahko pregleduje in preverja knjige in dokumentacijo družbe, njeno blagajno, shranjene vrednostne papirje in druge stvari;
- pripravlja pisno poročilo, s katerim preveri in potrdi sestavljeno letno poročilo direktorja in predlog za uporabo bilančnega dobička ter zavzema stališče do revizijskega poročila;
- sprejema poslovni načrt in program razvoja družbe na predlog direktorja;
- daje soglasje k cenam raznih storitev³⁴.

³³ Statut družbe Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o., ki je bil sprejet na seji odbora 17. 4. 2001, je v 25. členu določil, da sta organa družbe odbor in direktor.

³⁴ Cena storitev GJS sežiganja odpadkov določi vlada na predlog Energetike Celje kot cena za izvajanje storitev GJS sežiga mehansko-biološko obdelanih odpadkov.

Direktor vodi posle družbe in je njen zakoniti zastopnik. Imenuje in razrešuje ga nadzorni svet za obdobje štirih let, z možnostjo ponovnega imenovanja. Postopek izbire direktorja vodi nadzorni svet na podlagi javnega razpisa. Direktor družbe ima med drugimi naslednje pristojnosti, ki so opredeljene v Aktu o ustanovitvi Energetike Celje:

- organizira in vodi delovni proces in poslovanje družbe;
- predlaga poslovno politiko družbe in poroča o drugih vprašanih poslovanja;
- predlaga delovne načrte in programe ter sprejema ukrepe za njihovo izvajanje;
- sestavlja poslovna poročila;
- na zahtevo ustanoviteljice pripravlja ukrepe, ki sodijo v njegovo pristojnost, pripravlja pogodbe in druge akte ter izvršuje sklepe, ki jih sprejme ustanoviteljica.

V obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije družbo Energetika Celje vodi mag Aleksander Mirt.

MO Celje, kot ustanoviteljica in edina lastnica družbe, sprejema letno poročilo v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah³⁵ ter odloča o drugih vprašanih, določenih z zakonom, odlokom in Aktom o ustanovitvi Energetike Celje.

1.4 Načela ravnanja z odpadki in ureditev sežiganja komunalnih odpadkov

1.4.1 Temeljna načela ravnanja z odpadki

Dolgoročni cilj držav članic Evropske unije je postati gospodarsko in okoljsko učinkovita družba "recikliranja"³⁶, ki se skuša izogibati nastajanju odpadkov in uporabljati odpadke kot vir. Takšna usmeritev naj bi pripomogla k temu, da se tokovi odpadkov preusmerijo od odlaganja v razne oblike predelave, da se poveča delež in izboljšajo tehnologije recikliranja ter da se poveča delež kompostiranja in predelave odpadkov v energetske namene. Da bi zmanjšale oziroma omilile škodljive vplive in posledice neustreznega odstranjevanja odpadkov, morajo države članice Evropske unije v skladu s prvim odstavkom 4. člena Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv³⁷ (v nadaljevanju: direktiva o odpadkih) upoštevati petstopenjsko hierarhijo postopkov³⁸ ravnanja z odpadki³⁹. Ta v ospredje postavlja preprečevanje nastajanja odpadkov, pripravo za

³⁵ ZGD, Uradni list RS, št. 30/93, 29/94, 82/94, 20/98, 84/98, 6/99, 45/01 (59/01-popr.), 57/04, 139/04 in ZGD-1, Uradni list RS, št. 65/09-UPB3, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12.

³⁶ V skladu s 3. členom direktive o odpadkih pomeni recikliranje vsak postopek predelave, pri katerem se odpadne snovi ponovno predelajo v proizvode, materiale ali snovi za prvotni namen ali druge namene. Opredelitev vključuje ponovno predelavo organskih snovi, ne vključuje pa energetske predelave in ponovne predelave v materiale, ki se bodo uporabili kot gorivo ali za zasipanje.

³⁷ UL L, št. 312/3 z dne 22. 11. 2008.

³⁸ Petstopenjska hierarhija je bila prvič uveljavljena s Strategijo Komisije za ravnanje z odpadki, UL C, št. 76 z dne 11. 3. 1997, ki jo je povzel Šesti okoljski akcijski program Skupnosti, UL L, št. 242/02 z dne 10. 9. 2002, in kasneje Tematska strategija o preprečevanju in recikliranju odpadkov, Komisija Evropskih skupnosti, Bruselj, 21. 12. 2005.

³⁹ V skladu s 3. členom direktive o odpadkih pomeni ravnanje z odpadki zbiranje, prevoz, predelavo in odstranjevanje odpadkov, vključno z nadzorovanjem teh postopkov ter dejavnostmi po prenehanju obratovanja naprav za odstranjevanje odpadkov ter vključno z dejavnostmi trgovca ali posrednika.

ponovno uporabo, recikliranje, drugo predelavo (na primer energetska predelavo) in kot zadnje odlaganje, ki je najmanj zaželeno. Države članice lahko odlaganje odpadkov na odlagališča uporabijo le, če odpadkov ni mogoče predelati ali odstraniti na druge, za okolje sprejemljivejše načine. Postopke odstranjevanja in predelave odpadkov opredelujeta Priloga I in II direktive o odpadkih.

Države članice morajo pri odstranjevanju⁴⁰ in predelavi⁴¹ odpadkov v skladu s 16. členom direktive o odpadkih spoštovati načelo samozadostnosti in bližine ter ob upoštevanju najboljših razpoložljivih tehnik sprejeti ustrezne ukrepe za vzpostavitev integriranega in ustreznega omrežja naprav za odstranjevanje odpadkov in naprav za predelavo mešanih komunalnih odpadkov, zbranih iz zasebnih gospodinjstev, in mešanih odpadkov drugih povzročiteljev. Omrežje mora omogočati odstranjevanje in predelavo odpadkov v eni od najbližjih primernih naprav s pomočjo najustreznejših metod in tehnologij, da bi se zagotovila visoka raven varstva okolja in zdravja ljudi.

Pri sežiganju in sosežiganju odpadkov morajo države članice spoštovati Direktivo 2000/76/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. decembra 2000 o sežiganju odpadkov⁴² (v nadaljevanju: direktiva o sežiganju odpadkov), katere cilj je preprečiti ali omejiti negativne učinke na okolje, zlasti onesnaževanje z emisijami snovi v zrak, tla, površinsko in podzemno vodo ter tveganje za zdravje ljudi, ki je posledica onesnaževanja. V ta namen direktiva o sežiganju odpadkov določa stroge pogoje obratovanja in tehnične zahteve ter mejne vrednosti emisij za sežigalnice in naprave za sosežig odpadkov v Skupnosti.

V skladu s četrtem odstavkom 3. člena direktive o sežiganju odpadkov je sežigalnica katerakoli nepremična ali premična tehnična enota in oprema, namenjena toplotni obdelavi odpadkov z izkoriščanjem pridobljene zgorevalne toplote ali brez. To vključuje sežig z oksidacijo odpadkov in druge postopke toplotne obdelave, kot so piroliza, uplinjanje ali obdelava v plazmi, če se snovi, ki nastanejo pri obdelavi, naknadno sežejo. Ta opredelitev vključuje kraj in celotno napravo za sežiganje, vključno z vsemi linijami za sežiganje, sprejemom odpadkov, skladiščem, napravami za predobdelavo na kraju samem, sistemi za oskrbo z odpadki, gorivom in zrakom, kotlom, napravami za čiščenje odpadnih plinov, napravami za obdelavo ali skladiščenje ostankov in odpadne vode na kraju samem, odvodnikom, napravami in sistemi za nadziranje postopkov sežiganja, zapisovanje ali spremljanje pogojev sežiganja.

1.4.2 Pravne podlage za ureditev sežiganja komunalnih odpadkov v Republiki Sloveniji

Leta 2004 je ZVO-1 v 148. členu določil, da je sežiganje komunalnih odpadkov obvezna državna GJS varstva okolja.

⁴⁰ V skladu s 3. členom direktive o odpadkih pomeni odstranjevanje vsak postopek, ki ni predelava, tudi če je sekundarna posledica postopka pridobivanje snovi ali energije.

⁴¹ V skladu s 3. členom direktive o odpadkih pomeni predelava vsak postopek v obratu ali širšem gospodarstvu, katerega rezultat je, da odpadki služijo koristnemu namenu tako, da nadomestijo druge materiale, ki bi se sicer uporabili za izpolnitev določene funkcije ali da so odpadki pripravljeni za izpolnitev te funkcije. Eden izmed postopkov predelave je v skladu s Prilogo II k direktivi o odpadkih tudi R1 (uporaba predvsem kot gorivo ali drugače za pridobivanje energije), ki vključuje sežigalnice za predelavo trdnih komunalnih odpadkov, vendar samo takrat, kadar je njihova energetska učinkovitost enaka ali večja od 0,60 za naprave, ki delujejo in imajo dovoljenje v skladu z zakonodajo Skupnosti pred 1. 1. 2009, in 0,65 za obrate z dovoljenjem po 31. 12. 2008.

⁴² UL L, št. 332 z dne 28. 12. 2000 in UL L, št. 311/1 z dne 21. 11. 2008.

Že pred tem je Zakon o varstvu okolja⁴³ (v nadaljevanju: ZVO) določal, da sodi služba incineracije⁴⁴ komunalnih odpadkov med obvezne republiške javne službe na področju ravnanja z odpadki⁴⁵.

Pravilnik o ravnanju z odpadki⁴⁶, ki je bil sprejet na podlagi ZVO, je v 5. točki 4. člena določal, da sodi med postopke predelave odpadkov tudi uporaba odpadkov kot gorivo ali za druge načine za proizvodnjo energije (postopek predelave R1), medtem ko sežiganje komunalnih in drugih odpadkov s toplotno obdelavo z namenom njihovega odstranjevanja ne sodi med predelavo odpadkov.

Pravilnik o ravnanju z odpadki je leta 2008 nadomestila Uredba o ravnanju z odpadki⁴⁷, ki je bila sprejeta na podlagi ZVO-1 in je v 6. točki 3. člena določila, da sodi med predelavo odpadkov tudi njihov sežig ali sosežig z energetske izrabo. Sežig ali sosežig z energetske izrabo ima prednost pred drugimi načini predelave, če okolje obremenjuje manj kot drugi postopki predelave, in je dovoljen, če⁴⁸:

- je energija, ki se pridobi s sežigom ali sosežigom, večja od energije, ki se porabi med sežigom ali sosežigom,
- se del presežne energije, ki nastane pri sežigu ali sosežigu, porabi neposredno v obliki toplote ali posredno v obliki elektrike in
- je za ostanke odpadkov po sežigu ali sosežigu zagotovljeno enako ravnanje kot za odpadke, ki nastajajo pri kurjenju goriv v isti napravi.

Temeljni podzakonski akti, sprejeti na podlagi ZVO-1, ki obravnavajo sežiganje odpadkov in v slovensko zakonodajo vnašajo določila direktive o odpadkih in direktive o sežiganju odpadkov, so uredba o sežiganju odpadkov, ki podrobneje določa ukrepe, obvezna ravnanja, prepovedi in druge pogoje za sežiganje odpadkov ter pogoje in ukrepe glede obratovanja sežigalnic odpadkov, in predpisi, ki določajo okoljske vplive pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov (emisije snovi v zrak, emisije snovi in toplote v vode, emisije hrupa, emisije elektromagnetnega sevanja) in jih obravnavamo v točki 2.3.6 tega poročila.

⁴³ Uradni list RS, št. 32/93, 1/96; prenehanje veljavnosti 6. 5. 2004.

⁴⁴ Incineracija je način termične obdelave odpadkov (poleg pirolize in uplinjanja). Incineracija je visokotemperaturna (1100°C–1500°C ali več) molekulska destrukcija, običajno organskih spojin, [URL: http://www2.pef.uni-lj.si/kemija/upload12_13/OKOLJE/8_PREDAVANJE_Odpadki.pdf], 15. 5. 2013.

⁴⁵ ZVO je v 25. členu določal, da so obvezne republiške javne službe na področju ravnanja z odpadki: 1. službe zbiranja, razvrščanja, skladiščenja in prevažanja radioaktivnih in določenih vrst nevarnih visokokaloričnih organskih, drugih organskih, anorganskih, bolnišničnih, klavničnih odpadkov, kužnega materiala živalskega porekla in določenih vrst odpadkov plastike, gume, biomase ter gradbenih odpadkov; 2. službe incineracije, imobilizacije, kompostiranja in drugega uničevanja odpadkov iz 1. točke tega odstavka ter komunalnih odpadkov; 3. službe odlaganja preostankov odpadkov iz 1. in 2. točke tega odstavka.

⁴⁶ Uradni list RS, št. 84/98, 45/00, 20/01, 13/03; prenehanje veljavnosti 21. 4. 2008.

⁴⁷ Uradni list RS, št. 34/08, veljavnost od 22. 4. 2008 do 30. 12. 2011.

⁴⁸ 7. člen Uredbe o ravnanju z odpadki.

2. UGOTOVITVE

2.1 Aktivnosti ministrstva pri načrtovanju in zagotavljanju obvezne državne GJS sežiganja komunalnih odpadkov

V obdobju od leta 2004 do leta 2012 sta v Republiki Sloveniji veljala naslednja dokumenta, ki vsebujeta usmeritve in cilje, povezane z zagotavljanjem obvezne državne GJS sežiganja odpadkov:

- Operativni program odstranjevanja odpadkov s ciljem zmanjšanja količin odloženih biorazgradljivih odpadkov za obdobje do konca leta 2008, april 2004⁴⁹ (v nadaljevanju: operativni program, april 2004) in
- Operativni program odstranjevanja odpadkov s ciljem zmanjšanja količin odloženih biorazgradljivih odpadkov za obdobje 2009–2013, marec 2008⁵⁰ (v nadaljevanju: operativni program, marec 2008).

Operativni program je eden temeljnih dokumentov za doseganje ciljev iz Nacionalnega programa varstva okolja (v nadaljevanju: NPVO), v katerem ministrstvo praviloma za obdobje štirih let razčleni cilje, usmeritve in naloge na posameznem področju varstva okolja. Izvedli smo analizo navedenih dokumentov, da bi ugotovili, ali je ministrstvo v operativnih programih, ki sta veljala v obdobju od leta 2004 do leta 2012, določilo jasne cilje in usmeritve ter naloge glede zagotavljanja obvezne državne GJS sežiganja odpadkov na območju Republike Slovenije in ali so usmeritve temeljile na ustreznih analizah.

2.1.1 Uspešnost ministrstva pri uresničevanju ciljev za zagotavljanje GJS sežiganja odpadkov v Republiki Sloveniji

Preverjali smo cilje za zagotavljanje GJS sežiganja odpadkov, ki jih je ministrstvo določilo v operativnih programih v obdobju od leta 2004 do leta 2012, in ocenjevali:

- ali so določeni v skladu z načelom SMART⁵¹,
- ali je ministrstvo glede zagotavljanja infrastrukture za izvajanje GJS sežiganja odpadkov doseglo zastavljene cilje in izvedlo aktivnosti (tabela 1) ter sledilo usmeritvam, ki si jih je zastavilo v posameznem operativnem programu (tabela 2).

V zvezi s skladnostjo z načelom SMART smo preverili, če zastavljeni cilji izpolnjujejo kriterije⁵², in sicer:

- *določljivost*: cilji so preprosti, razumljivi, vsaka definicija je nedvoumna; zahtevana je ustrezna stopnja natančnosti, ki zagotavlja ustrezno usmeritev k rezultatom;

⁴⁹ Sprejet s sklepom vlade, št. 354-24/2004-11 z dne 22. 4. 2004.

⁵⁰ Sprejet s sklepom vlade, št. 35402-1/2008/5 z dne 27. 3. 2008.

⁵¹ Angl.: *S – specific, M – measurable, A – achievable, R – realistic and T – time-bound goals*.

⁵² Revizijski priročnik: K ciljem in rezultatom usmerjeni proračunski proces, Ljubljana, 6. 9. 2010.

- *merljivost in preverljivost*: cilji so zastavljeni tako, da je njihovo doseganje mogoče meriti s kazalniki in indikatorji za spremljanje doseganja ciljev in je informacije o dosežkih mogoče tudi preveriti;
- *dosegljivost*: cilji upoštevajo dejansko stanje na posameznem področju in možnost razvoja, pri čemer upoštevajo tako notranje kot tudi zunanje dejavnike, ki lahko vplivajo na zmožnost doseganja zastavljenih ciljev;
- *pomembnost*: cilji so pomembni in vodijo k doseganju strateških in boljših poslovnih rezultatov; cilji spodbujajo boljše delovanje in družbeni napredek;
- *časovna opredeljenost*: doseganje zelenih sprememb je časovno opredeljeno.

2.1.1.a V tabeli 1 prikazujemo cilje in aktivnosti ter nosilce in roke za izvedbo načrtovanih aktivnosti, ki jih je ministrstvo določilo za zagotavljanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov v posameznem operativnem programu.

Tabela 1: Cilji, aktivnosti, nosilci in roki za izvedbo nalog za zagotavljanje GJS sežiganja odpadkov v obdobju od leta 2004 do leta 2012

Zastavljeni cilji, aktivnosti/dokument	Operativni program, april 2004	Operativni program, marec 2008
Cilji	Zagotoviti polovične dolgoročne zmogljivosti (200.000 ton letno) do konca leta 2008.	Energijsko izrabiti še ostale odpadke (blato iz čistilnih naprav in del odpadkov iz zdravstvene dejavnosti); poleg zgorevanja kot primarne tehnologije uporabiti druge tehnologije (sušenje, uplinjanje, piroliza).
Aktivnosti/ukrepi, nosilci in roki za izvedbo	Zagotovitev preostalega dela infrastrukture ⁵³ CERO Celje (nosilci: MO Celje in občine), rok: 2006/2007; Zagotovitev kapacitet za sežig (nosilec: Mestna občina Ljubljana; v nadaljevanju: MO Ljubljana) → ustanovitev družbe za vodenje projekta in izvajanje GJS (nosilca: MOPE, vlada), rok: 2004; izgradnja in poskusno obratovanje (nosilec: nova družba), rok: 2007/2008.	Tehnični ukrep za doseganje ciljev: gradnja podobnih objektov, kot je objekt Toplarna Celje (v večjih mestih); v postopek termične obdelave odpadkov usmeriti odpadke ali preostanke odpadkov, ki z ekonomskega vidika nimajo nobene snovne vrednosti, jih ni mogoče usmeriti v noben postopek, ki je po hierarhiji prednosten, in ki imajo zadostno kurilno vrednost.

Vira: operativni program, april 2004 in operativni program, marec 2008.

Ocenjujemo, da cilj, ki ga je glede zagotavljanja GJS sežiganja odpadkov ministrstvo določilo v operativnem programu, april 2004, izpolnjuje vse kriterije načela SMART, razen kriterija dosegljivosti. Ta je namreč zastavljen optimistično, brez upoštevanja dejavnikov, ki vplivajo na zmožnost doseganja zastavljenega cilja.

⁵³ Na lokaciji odlagališča Bukovžlak je načrtovan center za ravnanje z odpadki z več objekti, kot so kompostarna, sortirnica, stiskalnica in podobno, v nadaljevanju projekta pa je dopuščena možnost izgradnje MBO naprave in izločanje gorljivih frakcij z morebitnim sežigom v lokalni toplarni (operativni program, april 2004, stran 75).

Ocenjujemo tudi, da cilja, ki si ju je ministrstvo zastavilo v operativnem programu, marec 2008, nista natančno določena in ne izpolnjujeta kriterija določljivosti ter nista časovno opredeljena, zaradi česar je otežena njuna merljivost in preverljivost. Izpolnjujeta pa kriterija pomembnosti in dosegljivosti. Ministrstvo v operativnem programu, marec 2008 ni dovolj natančno določilo aktivnosti in nosilcev za izvedbo aktivnosti ter rokov za doseganje zelenih ciljev.

2.1.1.b Ministrstvo v obdobju veljavnosti operativnega programa, april 2004 ni uresničilo zastavljenega cilja, saj v predvidenem roku ni zagotovilo infrastrukture za termično obdelavo odpadkov z načrtovano zmogljivostjo. V obdobju od aprila 2004 do aprila 2008 je ministrstvo pričelo z izvajanjem aktivnosti za zagotovitev načrtovane infrastrukture za termično obdelavo odpadkov na območju občin savinjske regije, in sicer z investicijo v izgradnjo naprave za termično obdelavo odpadkov – projekt Toplarna Celje v okviru projekta RCERO Celje, pri čemer je sledilo zastavljeni usmeritvi glede izgradnje manjših naprav za termično obdelavo odpadkov in glede virov financiranja investicije. Projekt je bil financiran s sredstvi državnega proračuna, občinskega proračuna in s sredstvi Kohezijskega sklada (povezava s točko 2.2.1.2 tega poročila). Ministrstvo z izvedbo projekta Toplarna Celje ni sledilo načrtovanemu načinu opravljanja GJS sežiganja odpadkov, saj je namesto izvajanja v obliki javnega podjetja vladi predlagalo neposredno podelitev državne koncesije Energetiki Celje⁵⁴. S tem ni zagotovilo državne infrastrukture za izvajanje GJS, kot je to načrtovalo v operativnem programu, april 2004, temveč je infrastruktura za izvajanje GJS sežiganja odpadkov v lasti investitorja, to je MO Celje (povezava s točko 2.1.3.1 tega poročila).

V obdobju veljavnosti operativnega programa, april 2004 ministrstvo tudi ni izvajalo aktivnosti za zagotovitev kapacitet za termično obdelavo odpadkov na območju MO Ljubljana, kot je načrtovalo v operativnem programu.

2.1.1.c Kot smo ugotovili v točki 2.1.1.a tega poročila, ministrstvo v operativnem programu, marec 2008 ni zastavilo določljivih in merljivih ciljev in ni časovno opredelilo doseganja zelenih ciljev, zato je težko ocenjevati stopnjo njihovega uresničevanja. V obdobju veljavnosti operativnega programa, marec 2008 je ministrstvo nadaljevalo z aktivnostmi, ki jih je izvajalo v zvezi z investicijo v izgradnjo infrastrukture za termično obdelavo odpadkov na območju savinjske regije. Za uresničitev načrtovane izgradnje več podobnih objektov, kot je objekt Toplarna Celje, v večjih mestih je ministrstvo 10. 12. 2010 izdelalo Terminski plan za izgradnjo objektov za termično obdelavo odpadkov v Ljubljani in Mariboru (v nadaljevanju: terminski plan aktivnosti), v katerem je do konca leta 2011 načrtovalo pripravo potrebne investicijske dokumentacije, aktivnosti za ureditev razmerij med ministrstvom in MO Ljubljana ter Mestno občino Maribor (v nadaljevanju: MO Maribor), pripravo vloge za črpanje kohezijskih sredstev iz finančne perspektive (2007–2013) in sočasno s tem tudi izvedbo postopkov za izbor izvajalcev ter konec leta 2012 pričetek gradnje. Ministrstvo terminskemu planu aktivnosti ni sledilo in do konca veljavnosti operativnega programa, marec 2008 ni izvajalo aktivnosti za njegovo uresničitev.

2.1.1.d Za izvedbo projekta izgradnje objektov za termično obdelavo odpadkov v Ljubljani in Mariboru je ministrstvo oziroma zanj zunanji izvajalec do konca leta 2012 izdelalo Dokument

⁵⁴ Odločbo o določitvi koncesionarja je ministrstvo izdalo 6. 3. 2008, ko je še veljal operativni program, april 2004, ki je predvideval izvajanje državne GJS v obliki javnega podjetja in izgradnjo državne infrastrukture.

identifikacije investicijskega projekta⁵⁵ (v nadaljevanju: DIIP), ki je podlaga za nadaljnje faze načrtovanja in izvedbe projektov izgradnje objektov za termično predelavo odpadkov z energetske izrabo v Ljubljani in Mariboru. V njem je navedeno, da sta pobudo za umestitev objektov za energetske izrabo komunalnih odpadkov podali MO Ljubljana in MO Maribor ter za izvajanje storitev GJS sežiganja odpadkov predlagali javni podjetji v 100-odstotni javni lasti⁵⁶, ki naj bi jima vlada podelila neposredno koncesijo za izvajanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov. Projekt zajema tri sklope: priprava projektne in investicijske dokumentacije, priprava državnega prostorskega načrta in ureditev načina izvajanja GJS sežiganja odpadkov. V DIIP je bila podana ocena, da bo treba leta 2020 zagotoviti objekte za termično predelavo odpadkov za 173.350 ton trdnega goriva, proizvedenega v MBO iz mešanih komunalnih odpadkov, kar pomeni, da bo treba zagotoviti dodatne zmogljivosti za energetske predelavo 148.350 ton trdnega goriva iz mešanih komunalnih odpadkov⁵⁷ letno. Za objekt za toplotno predelavo odpadkov v Ljubljani je zato načrtovana zmogljivost med 95.900 in 131.900 tonami⁵⁸ trdnega goriva iz mešanih komunalnih odpadkov letno, za objekt v Mariboru pa zmogljivost okoli 49.000 ton trdnega goriva iz mešanih komunalnih odpadkov letno. Vrednost investicije je ocenjena na 219.400 tisoč evrov (stalne cene)⁵⁹ oziroma 241.340 tisoč evrov (tekoče cene)⁶⁰. Za izvedbo projekta so predvideni viri iz državnega in občinskega proračuna, viri iz kohezijskih sredstev, vlaganja zasebnega kapitala in sredstev upravljavcev državne infrastrukture, kreditov evropskih razvojnih bank s poroštvom države in drugi možni viri. Do konca leta 2012 ministrstvo ni podalo pobude v skladu z Zakonom o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor⁶¹ in ni pričelo s postopkom priprave državnega prostorskega načrta za objekte termične obdelave odpadkov v Ljubljani in Mariboru. Ministrstvo je do konca leta 2012 izdelalo le DIIP, ki je sestavni del pobude za izdelavo državnega prostorskega načrta.

2.1.2 Učinkovitost ministrstva pri strateškem načrtovanju zagotavljanja obvezne državne GJS sežiganja odpadkov

Da bi podali oceno učinkovitosti ministrstva pri strateškem načrtovanju GJS sežiganja odpadkov v obdobju od leta 2004 do leta 2012, smo preverili:

- ali je pripravilo strateške načrte za učinkovito zagotavljanje in izvajanje GJS sežiganja odpadkov,
- ali sta operativna programa vsebovala jasne usmeritve glede potrebnih zmogljivosti, števila naprav za termično obdelavo odpadkov in zmogljivosti posameznih naprav ter predvidene lokacije, oceno investicijskih stroškov in vire financiranja in
- ali sta vsebovala jasne usmeritve glede načina izvajanja GJS sežiganja odpadkov.

⁵⁵ Naziv investicijskega projekta: Izgradnja objektov za termično predelavo odpadkov z energetske izrabo v Ljubljani in Mariboru, Razvojni center Inženiringi Celje, d. o. o., Celje, november 2011.

⁵⁶ Za območje MO Ljubljana podjetje Termoelektrarna Toplarna Ljubljana, d. o. o. in za območje MO Maribor podjetje Energetika Maribor, d. o. o.

⁵⁷ Podatki v DIIP temeljijo na podatkih o ravnanju z odpadki v letih 2009 in 2010.

⁵⁸ Za prispevno območje naslednjih regij: osrednjeslovenske, gorenjske, zasavske in jugovzhodne Slovenije z 923.345 prebivalcev. Če bi tem dodali še notranjsko-kraško, obalno-kraško in goriško regijo in bi bilo skupno število prebivalcev 1.205.538, bi bilo treba zagotoviti zmogljivost 131.900 ton trdnega goriva, proizvedenega v MBO iz mešanih komunalnih odpadkov.

⁵⁹ Od tega objekt v Ljubljani 166.600 tisoč evrov in objekt v Mariboru 52.800 tisoč evrov.

⁶⁰ Od tega objekt v Ljubljani 183.260 tisoč evrov in objekt v Mariboru 58.080 tisoč evrov.

⁶¹ Uradni list RS, št. 80/10, 106/10-popr., 57/12.

Temeljne usmeritve, ki jih glede termične obdelave odpadkov vsebujeta operativna programa na področju ravnanja z odpadki, veljavna v obdobju od leta 2004 do leta 2012, so prikazane v tabeli 2.

Tabela 2: Usmeritve za zagotavljanje termične obdelave odpadkov v obdobju od leta 2004 do leta 2012

Zastavljeni načrti/dokument	Operativni program, april 2004	Operativni program, marec 2008
Skupne potrebne zmogljivosti za termično obdelavo odpadkov	380.000 ton letno ⁶² .	350.000–400.000 ton lahke frakcije letno, poleg tega še blato iz čistilnih naprav in del odpadkov iz zdravstvene dejavnosti.
Predvideno število naprav za termično obdelavo odpadkov	Ena ali dve napravi, izključene niso niti manjše naprave.	Več podobnih objektov, kot je objekt Toplarna Celje.
Predvidena zmogljivost posameznih naprav	Ni posebej navedeno.	Minimalna zmogljivost 15.000 ton letno; zmogljivost objektov bo odvisna od velikosti regij in izbrane tehnologije; za potrebe osrednjeslovenske regije bo treba zgraditi večji objekt termične obdelave lahke frakcije odpadkov.
Ocenjeni investicijski stroški, za objekt z zmogljivostjo	110.000 tisoč evrov, 300.000 ton letno.	Ni posebej navedeno.
Viri financiranja investicije	Državni proračun, občinski proračuni, nepovratna sredstva Evropske unije.	Državni proračun, občinski proračuni, nepovratna sredstva Evropske unije.
Predvidena lokacija objektov termične predelave odpadkov	Ni posebej navedeno.	V regijah z več kot 200.000 prebivalci in to v večjih mestih (osrednjeslovenska regija, severovzhodna Slovenija).
Način izvajanja GJS sežiganja odpadkov/lastništvo infrastrukture	Državna GJS v obliki javnega podjetja in izgradnja državne infrastrukture.	Ni posebej določen način, razen da gre za obvezno državno GJS varstva okolja.

Vira: operativni program, april 2004 in operativni program, marec 2008.

Posamezni operativni program ravnanja s komunalnimi odpadki vsebuje analize trenutnega stanja na področju ravnanja z odpadki v Republiki Sloveniji⁶³, na podlagi katerih je ministrstvo določilo usmeritve glede zagotavljanja potrebne infrastrukture za izvajanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov v obdobju od leta 2004 do leta 2012. V posameznem operativnem programu je ministrstvo določilo

⁶² Od skupnih predvidenih kapacitet za sežig odpadkov, ki znašajo 519.000 ton letno, se del lahko sosežiga v industrijskih napravah (predvsem cementarnah), in sicer po oceni za dve cementarni največ 140.000 ton letno. Potrebne kapacitete za sežig odpadkov so dolgoročno približno 380.000 ton letno.

⁶³ Analiza sestave, količine in izvora nastajanja komunalnih odpadkov, analiza ravnanja s komunalnimi odpadki v določenem letu, analiza ravnanja s komunalnimi odpadki po scenariju najmanjšega obsega in scenariju izvedljivega obsega, analiza snovnega toka v posameznem letu, analiza ravnanja s posameznimi ločeno zbranimi frakcijami, analiza obstoječih in potrebnih zmogljivosti naprav za ravnanje z odpadki.

dolgoročno potrebne zmogljivosti za termično obdelavo odpadkov in jih spreminjalo glede na podatke, ki so bili uporabljeni pri analizi masnega toka odpadkov. Na podlagi tega je ministrstvo določilo število naprav za termično obdelavo odpadkov in v operativnem programu, marec 2008 tudi predvidene zmogljivosti za objekte po posameznih regijah oziroma večjih mestih.

2.1.2.a Ministrstvo pri načrtovanju investicijskih stroškov za zagotavljanje potrebne infrastrukture za izvajanje GJS sežiganja odpadkov ni izhajalo iz opravljenih posebnih analiz, temveč iz vrednosti investicije za izgradnjo objekta za termično obdelavo odpadkov v Celju. Za zagotovitev potrebnih sredstev za izvedbo investicij v infrastrukturo za izvajanje GJS sežiga odpadkov je ministrstvo analiziralo možne vire in v celotnem obdobju načrtovalo enake vire financiranja (državni proračun, občinski proračuni ter nepovratna sredstva Evropske unije).

2.1.2.b Ocenjujemo, da je ministrstvo usmeritev glede načina izvajanja obvezne državne GJS sežiganja odpadkov razpolagalo le v obdobju, ko je veljal operativni program, april 2004, to je od leta 2004 do leta 2008. Tedaj je načrtovalo izvajanje GJS sežiganja odpadkov v obliki javnega podjetja in izgradnjo državne infrastrukture. Od leta 2008 do konca leta 2012 ministrstvo ni podalo usmeritve o načinu izvajanja GJS sežiganja odpadkov, saj je v operativnem programu, marec 2008 navedlo le, da gre za obvezno državno GJS. Ocenjujemo, da ministrstvo ni izvedlo analize vseh možnih načinov izvajanja GJS, na podlagi katere bi lahko sprejelo odločitev in podalo usmeritev glede načina, ki bi bil naj primernejši za izvajanje GJS sežiganja odpadkov.

Ukrep ministrstva

Ministrstvo je pripravilo Operativni program ravnanja s komunalnimi odpadki, marec 2013 (v nadaljevanju: operativni program, marec 2013), ki ga je vlada s sklepom sprejela 13. 3. 2013. Operativni program, marec 2013 vsebuje posodobljene izračune, ki so pripravljeni na podlagi poročanja zavezancev za leto 2011. V njem je ministrstvo za leto 2020 načrtovalo skupne potrebne zmogljivosti za termično obdelavo 175.523 ton gorljivih frakcij iz mešanih komunalnih odpadkov letno. Ministrstvo ni posebej določilo števila naprav za termično obdelavo odpadkov, po posameznih regijah pa je načrtovalo letne količine gorljivih frakcij, ki nastajajo pri obdelavi mešanih komunalnih odpadkov. Z operativnim programom, marec 2013 je predvideno, da se bo energetska predelava gorljivih frakcij mešanih komunalnih odpadkov izvajala zlasti v večjih mestih, ki so opremljena z daljinskim ogrevanjem, pri čemer tak potencial izkazujejo le Maribor, Celje in Ljubljana. Skupno predračunsko vrednost sredstev za investicije v objekte za energetska obdelavo odpadkov gorljivih frakcij mešanih komunalnih odpadkov je ministrstvo ocenilo na 200 milijonov evrov. Sredstva za izgradnjo objekta bodo zagotovljena iz Kohezijskega sklada (finančna perspektiva 2014–2020), državnega proračuna, občinskih proračunov in sredstev kreditov evropskih investicijskih bank, izključeno pa ni niti vlaganje zasebnega kapitala. V obdobju od leta 2016 do leta 2020 bodo potekala predvsem dela na objektu za termično obdelavo odpadkov gorljivih frakcij mešanih komunalnih odpadkov, natančneje od leta 2016 do leta 2017. Za obdobje od leta 2013 do leta 2015 ministrstvo načrtuje pospešeno pripravo prostorskih načrtov za umestitev naprav za energetska predelavo gorljivih frakcij mešanih komunalnih odpadkov v prostor.

Ocenjujemo, da ministrstvo v operativnem programu, marec 2013 ni izkazalo jasnih usmeritev za zagotavljanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov, saj v dokumentu, ki bi moral jasno določiti cilje, usmeritve in naloge, ni določilo števila naprav za termično obdelavo odpadkov, načina izvajanja GJS, lokacije in virov za izgradnjo potrebne infrastrukture. Ocenjujemo, da tako izdelana strategija oziroma usmeritve ne bodo prispevale k učinkovitemu zagotavljanju obvezne državne GJS sežiganja odpadkov.

Priporočilo

Ministrstvu priporočamo, naj izdela analizo alternativnih možnosti zagotavljanja GJS sežiganja odpadkov – brez izgradnje dodatne infrastrukture za zagotavljanje GJS sežiganja odpadkov (sežiganje v industrijskih sežigalnicah v Sloveniji, nadgradnja zmogljivosti objekta za termično obdelavo odpadkov v Celju ter možnost izvoza odpadkov v tujino) – ali prouči vsaj možnosti zagotovitve manjših zmogljivosti načrtovanih naprav.

2.1.3 Učinkovitost ministrstva pri zagotavljanju obvezne državne GJS sežiganja odpadkov

Da bi ocenili ravnanje ministrstva pri zagotavljanju obvezne državne GJS sežiganja odpadkov, smo preverili:

- aktivnosti, ki jih je izvajalo pri pripravi normativnega okvira za podelitev GJS sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije, in
- aktivnosti, ki jih je izvajalo za izvedbo investicije v infrastrukturo za zagotavljanje GJS sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije.

2.1.3.1 Normativni okvir za podelitev GJS sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije

Na podlagi izvedene analize predpisov, ki v Republiki Sloveniji urejajo obvezno državno GJS sežiganja odpadkov, in na podlagi dokumentacije ministrstva smo ocenjevali, ali je ministrstvo pri pripravi normativnega okvira za sprejem na vladi izhajalo iz opredelitve GJS sežiganja odpadkov kot obvezne državne GJS in ali je predlog ministrstva, da vlada družbi Energetika Celje za izvajanje GJS sežiganja odpadkov neposredno podeli koncesijo, brez izvedenega javnega razpisa, v skladu z ZGJS, z Zakonom o javno-zasebnem partnerstvu⁶⁴ (v nadaljevanju: ZJZP) in evropskim pravom.

V tabeli 3 kronološko prikazujemo predpise in dokumente ter navajamo določbe, ki so pomembne za zagotavljanje in izvajanje GJS sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije.

⁶⁴ Uradni list RS, št. 127/06.

Tabela 3: Kronološki pregled predpisov in pomembnejših dokumentov v zvezi z vzpostavitvijo pogojev za zagotavljanje GJS sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije

Predpis/dokument	Uradni list RS/ datum	Določbe, pomembne za zagotavljanje/ izvajanje GJS sežiganja odpadkov
ZVO-1	Uradni list RS, št. 41/04, veljavnost od 7. 5. 2004	Sežiganje komunalnih odpadkov je obvezna državna GJS varstva okolja (148. člen).
Uredba o načinu opravljanja GJS sežiganja odpadkov	Uradni list RS, št. 123/04, veljavnost od 3. 12. 2004	Vlada za celotno območje Republike Slovenije ustanovi javno podjetje kot izvajalca GJS sežiganja odpadkov (4. člen).
Vloga o zainteresiranosti za izvajanje GJS sežiganja komunalnih odpadkov (v nadaljevanju: vloga o zainteresiranosti Energetike Celje)	17. 10. 2005	Energetika Celje v soglasju z MO Celje posreduje MOP vlogo za izvajanje GJS sežiganja odpadkov, in sicer: za prevzemanje in sežig mešanih komunalnih odpadkov, ki so za sežiganje obdelani v RCERO Celje, in za prevzemanje in sežig blata iz komunalnih in skupnih čistilnih naprav, ki jih upravlja družba Vodovod-kanalizacija Celje). V vlogi navaja, da je v ta namen pristopila k izvedbi projekta Toplarna Celje in ga prijavila za sofinanciranje iz Kohezijskega sklada.
Uredba o dopolnitvah Uredbe o načinu opravljanja obvezne državne GJS sežiganja komunalnih odpadkov (v nadaljevanju: uredba o dopolnitvah uredbe o načinu opravljanja obvezne GJS sežiganja odpadkov)	Uradni list RS, št. 106/05 z dne 25. 11. 2005, veljavnost od 10. 12. 2005	Dopolnitev 4. člena tako, da se glasi: vlada lahko za izvajanje GJS sežiganja odpadkov za posamezne vrste odpadkov podeli koncesijo na območju ene ali več občin javnemu podjetju, ki ga je za izvajanje lokalnih GJS ustanovila mestna občina, ki je na območju teh občin. Vlada sprejme koncesijski akt na podlagi pobude več občin, ki so se dogovorile, da bi same zagotavljale to GJS na svojem območju. Koncesija se javnemu podjetju, ki so ga za izvajanje GJS sežiganja odpadkov v pobudi predlagale občine, podeli brez javnega razpisa.
Uredba o načinu, predmetu in pogojih opravljanja obvezne državne GJS sežiganja komunalnih odpadkov na območju občin Savinjske regije (v nadaljevanju: koncesijski akt)	Uradni list RS, št. 109/05 z dne 6. 12. 2005, veljavnost od 21. 12. 2005	Koncesijo za opravljanje GJS sežiganja odpadkov podeli vlada brez javnega razpisa javnemu podjetju, ki ga je ustanovila MO Celje in za katero bo zagotovila naprave in opremo za izvajanje storitev, ki so predmet javne službe (3. člen).
Dopolnitev Vloge o zainteresiranosti za izvajanje GJS sežiganja komunalnih odpadkov	23. 7. 2007 in 3. 12. 2007	Energetika Celje je MOP posredovala manjkajoče dokumente in pojasnila (Statut MO Celje, Odlok o spremembah v javnem podjetju Energetika Celje z vsemi dopolnitvami, vključno z izpiskom iz sodnega registra). 3. 12. 2007 je MOP posredovala še manjkajoče priloge (Statut MO Celje, Odlok o spremembah v javnem podjetju Energetika Celje z vsemi dopolnitvami ter registracijo).

Predpis/dokument	Uradni list RS/ datum	Določbe, pomembne za zagotavljanje/ izvajanje GJS sežiganja odpadkov
Odločba o določitvi koncesionarja, št. 01405-12/2008/4 (v nadaljevanju: odločba o določitvi koncesionarja)	6. 3. 2008	Za koncesionarja za izvajanje obvezne državne GJS sežiganja komunalnih odpadkov na območju občin savinjske regije se za obdobje 15 let določi Energetika Celje.
Uredba o spremembah in dopolnitvah koncesijskega akta	Uradni list RS, št. 62/08 z dne 20. 6. 2008, veljavnost od 5. 7. 2008	Spremenjeni in dopolnjeni členi, ki urejajo predmet GJS, določitev uporabnikov storitev javne službe, uporabo storitev javne službe, pogoje uporabe infrastrukture, zagotavljanje storitev javne službe, ceno storitev in obseg stroškov javne službe.
Koncesijska pogodba za storitev sežiganja (termično obdelavo) komunalnih odpadkov na območju občin Savinjske regije (v nadaljevanju: koncesijska pogodba)	29. 8. 2008	Sklenitev koncesijske pogodbe med vlado, Energetiko Celje in MO Celje za storitev sežiganja (termično obdelavo) komunalnih odpadkov na območju občin savinjske regije.

Viri: dokumentacija ministrstva.

V 2. točki prvega odstavka 148. člena ZVO-1 je sežiganje komunalnih odpadkov opredeljeno kot obvezna državna GJS varstva okolja. V skladu s petim odstavkom 148. člena ZVO-1 mora država zagotoviti izvajanje obravnavane javne službe skladno s predpisi, ki urejajo GJS. Vlada podrobneje predpiše dejavnosti iz prvega odstavka 148. člena ZVO-1 in določi način opravljanja obvezne GJS skladno z zakonom⁶⁵. Način in oblike, v katerih lahko država ali lokalne skupnosti zagotovijo izvajanje GJS, so določene v ZGJS, način opravljanja posamezne državne GJS pa skladno z drugim odstavkom 3. člena ZGJS predpiše vlada z uredbo.

Na podlagi navedenih določb je vlada sprejela uredbo o načinu opravljanja GJS sežiganja odpadkov, ki ureja način in predmet opravljanja obvezne državne GJS sežiganja odpadkov na območju Republike Slovenije, pogoje za zagotavljanje in uporabo storitev javne službe, pravice in obveznosti uporabnikov, vire financiranja ter druge elemente, pomembne za opravljanje GJS sežiganja komunalnih odpadkov. Navedena uredba v 4. členu določa, da vlada ustanovi javno podjetje za izvajanje storitev GJS sežiganja komunalnih odpadkov na celotnem območju Republike Slovenije. S spremembo uredbe o načinu opravljanja GJS sežiganja odpadkov v letu 2005⁶⁶ je bila dodana⁶⁷ možnost, da lahko vlada za opravljanje storitev GJS sežiganja odpadkov za posamezne vrste odpadkov (iz prvega odstavka 2. člena uredbe o načinu opravljanja GJS sežiganja odpadkov) podeli koncesijo na območju ene ali več občin javnemu podjetju, ki ga je za izvajanje *lokalnih* GJS ustanovila mestna občina, ki je na območju teh občin. Koncesijski akt o izvajanju storitev javne službe sprejme vlada na podlagi pobude občin, ki so se dogovorile, da bodo na svojem območju *same* zagotavljale opravljanje storitev GJS sežiganja komunalnih odpadkov za eno ali več vrst odpadkov iz prvega odstavka 2. člena uredbe o načinu opravljanja GJS sežiganja odpadkov. Koncesija se na podlagi petega odstavka 4. člena uredbe o načinu opravljanja

⁶⁵ Drugi odstavek 148. člena ZVO-1.

⁶⁶ 1. člen uredbe o dopolnitvah uredbe o načinu opravljanja obvezne GJS sežiganja odpadkov.

⁶⁷ Dodani so bili tretji, četrti in peti odstavek 4. člena uredbe o načinu opravljanja GJS sežiganja odpadkov.

GJS sežiganja odpadkov podeli brez javnega razpisa javnemu podjetju, ki so ga za izvajanje storitev javne službe v pobudi predlagale občine.

Na podlagi četrtega odstavka 4. člena uredbe o načinu opravljanja GJS sežiganja odpadkov je vlada še v letu 2005 sprejela koncesijski akt, ki določa način, predmet in pogoje opravljanja obvezne državne GJS sežiganja komunalnih odpadkov na območju 23 občin savinjske regije⁶⁸. Koncesijski akt v 3. členu določa, da GJS sežiganja odpadkov opravlja koncesionar, ki pridobi koncesijo za opravljanje te GJS, to pa podeljuje vlada za dobo 15 let. Vlada koncesijo brez javnega razpisa podeli javnemu podjetju, ki ga je ustanovila MO Celje in za katero bo zagotovila naprave in opremo za izvajanje storitev iz prvega odstavka 2. člena koncesijskega akta⁶⁹.

Na podlagi vloge o zainteresiranosti Energetike Celje⁷⁰ je vlada⁷¹ 6. 3. 2008 izdala odločbo o določitvi koncesionarja, s katero je za koncesionarja za izvajanje obvezne državne GJS sežiganja komunalnih odpadkov na območju občin savinjske regije določila Energetiko Celje, to je javno podjetje, ki ga je ustanovila MO Celje in je v njeni 100-odstotni lasti.

Predlog, da se za izvajanje GJS sežiganja odpadkov Energetiki Celje podeli neposredna koncesija, brez izvedbe javnega razpisa, je ministrstvo podalo vladi na podlagi presoje nekaterih dejavnikov, kot so omejitve glede postavitve objektov za termično obdelavo odpadkov (lokacija, lokalna sprejemljivost za postavitve objekta in logistični parametri), ter na podlagi pobude, ki jo je za postavitve objekta za termično obdelavo odpadkov na območju občin savinjske regije podala MO Celje, ki je za izvedbo projekta pridobila sredstva iz Kohezijskega sklada. Pred tem je ministrstvo izdelalo več študij, s katerimi so proučili možne lokacije in kapacitete za izvajanje GJS sežiganja odpadkov (na območju sedeža družbe Talum v Občini Kidričevo, na območju MO Maribor ter MO Ljubljana). S tem je ministrstvo zagotovilo podlage za sprejem odločitve o zagotavljanju izvajanja GJS sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije.

Na podlagi odločbe o določitvi koncesionarja so vlada, Energetika Celje in MO Celje 29. 8. 2008 sklenile koncesijsko pogodbo za obdobje 15 let⁷². Koncesionar (Energetika Celje) opravlja koncesionirano

⁶⁸ Območja mestnih občin Celje in Velenje in občin Braslovče, Dobje, Dobrna, Mozirje, Polzela, Prebold, Šentjur, Štore, Tabor, Vojnik, Vransko, Žalec, Laško, Šoštanj, Šmartno, Bistrica ob Sotli, Kozje, Podčetrtek, Rogaška Slatina, Rogatec in Šmarje pri Jelšah.

⁶⁹ Opravljanje storitev GJS sežiganja odpadkov obsega: prevzemanje in sežig muljev nekaterih komunalnih in skupnih čistilnih naprav, ki nastajajo na kraju njihove obdelave zaradi odstranjevanja v sežigalnici; prevzemanje in sežig nekaterih vrst nenevarnih gorljivih odpadkov ali gorljivih ostankov predelave teh odpadkov, katerih odstranjevanje urejajo posebni predpisi o ravnanju z odpadki; prevzemanje in sežig mehansko in biološko obdelanih komunalnih odpadkov, primernih za sežig; vzdrževanje infrastrukture GJS sežiganja odpadkov.

⁷⁰ Energetika Celje je 17. 10. 2005 MOP naslovila vlogo o zainteresiranosti Energetike Celje, v kateri je navedla, da je MO Celje v ta namen pristopila k izvedbi projekta Toplarna Celje, ki ga je julija 2005 tudi prijavila za sofinanciranje iz Kohezijskega sklada (*Cohesion Fund Application for Environment-Regional Waste Management Centre Celje – stage II: Mechanic Biological and Thermal Treatment of Municipal Waste, No. 3038-11/2005-8*) in zanj pričakuje realizacijo v letih 2006 in 2007.

⁷¹ Na 161. redni seji z dne 6. 3. 2008.

⁷² Predmet koncesije sta termična obdelava mešanih komunalnih odpadkov, ki so po postopku MBO obdelani v RCERO Celje in primerni za sežiganje, in termična obdelava blata iz komunalnih in skupnih čistilnih naprav, ki jih upravlja Vodovod-kanalizacija Celje (1. člen koncesijske pogodbe).

dejavnost z uporabo naprav in opreme, ki mu jih bo po končani izgradnji kot investitor zagotovila MO Celje (lastnica infrastrukture), ki bo ostala lastnica naprav in opreme (6. člen koncesijske pogodbe). Koncedent (vlada) po 7. členu koncesijske pogodbe ne postane lastnik naprav in opreme za izvajanje storitev javne službe, prav tako ne vlaga svojih sredstev in ne zagotavlja infrastrukture za izvajanje javne službe. Koncesionarju ni treba zagotoviti dodatnih finančnih jamstev za opravljanje javne službe. Viri financiranja javne službe so plačila uporabnikov za storitve izvajalca javne službe, ki jih plačujejo skladno s cenikom, ki ga določi vlada (17. člen koncesijske pogodbe).

Vlada je neposredno podelila koncesijo za izvajanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov občinskemu javnemu podjetju, ki je v 100-odstotni lasti občine in je ustanovljeno za izvajanje občinskih GJS. Prvi odstavek 36. člena ZGJS določa, da koncedent pridobiva oziroma izbira koncesionarje na podlagi javnega razpisa, vendar pa v tretjem odstavku navaja izjemo od tega pravila, in sicer da se lahko s predpisom iz drugega odstavka 3. člena ZGJS (v tem primeru z uredbo vlade) določi primere, ko se izbira opravi brez javnega razpisa. Določba tretjega odstavka 36. člena ZGJS je bila razveljavljena z uveljavitvijo ZJZP, in sicer 153. člen ZJZP določa, da tretji odstavek 36. člena ZJGS preneha veljati, če gre za razmerja javno-zasebnega partnerstva. Ker v tem primeru ne gre za razmerje javno-zasebnega partnerstva, je bila koncesija podeljena neposredno občinskemu javnemu podjetju.

2.1.3.1.a Obstaja tveganje, da takšen način ravnanja ni skladen s pogoji prava Evropske unije. Koncedent (vlada) nad koncesionarjem (Energetika Celje) v tem primeru ne izvaja podobnega nadzora, kot ga izvaja nad svojimi službami in organi. Ko gre za oddajo koncesije javnih storitev, za katere se ne uporablja Direktiva 2004/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev⁷³, bi morali naročniki upoštevati temeljna pravila Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti⁷⁴ (v nadaljevanju: PES). Sodišče Evropske unije je v več odločitvah odločilo, da je podeljevanje koncesij za storitve javnih služb brez izvedenega razpisa v nasprotju s temeljnimi pravili PES, in sicer s 43. členom PES⁷⁵ (pravica do ustanavljanja) in z 49. členom PES⁷⁶ (svoboda opravljanja storitev) ter načelom enakega obravnavanja, nediskriminacije in preglednosti⁷⁷.

2.1.3.1.b Koncesija za izvajanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov je bila brez javnega razpisa podeljena javnemu podjetju Energetika Celje, ki ga je ustanovila MO Celje. V skladu s koncesijsko pogodbo je MO Celje kot investitor po končani izgradnji zagotovila naprave in opremo za izvajanje GJS in ostala njihova lastnica. Prvi odstavek 7. člena koncesijske pogodbe določa, da koncedent (vlada) ne postane lastnik naprav in opreme za izvajanje storitev javne službe, kar je v nasprotju s tretjim odstavkom 148. člena ZVO-1, ki določa, da so objekti in naprave, ki so potrebni za izvajanje obveznih državnih GJS, infrastruktura državnega pomena. ZVO-1 namreč ne omogoča, da bi bila infrastruktura za izvajanje državne GJS lahko v lasti koga drugega in ne države. Zato bi moralo pristojno ministrstvo, preden je z uredbo o načinu opravljanja GJS sežiganja odpadkov in koncesijskim aktom podelilo koncesijo javnemu

⁷³ UL EU, št. L 134/04.

⁷⁴ Lizbonska pogodba (UL EU, št. C 306 z dne 17. 12. 2007, veljavnost od 1. 12. 2009) je spremenila Pogodbo o Evropski uniji in Pogodbo o Evropski skupnosti, ki se je preimenovala v Pogodbo o delovanju Evropske unije (v nadaljevanju: PDEU; UL EU, št. C 326 z dne 9. 5. 2008 – prečiščeno besedilo).

⁷⁵ Sedaj 49. člen PDEU.

⁷⁶ Sedaj 56. člen PDEU.

⁷⁷ Na primer v zadevah C-458/03 in C-410/04.

podjetju v 100-odstotni lasti občine, urediti področje lastništva infrastrukture za izvajanje državne GJS, ki jo ZVO-1 opredeljuje kot infrastrukturo državnega pomena. Prvi odstavek 7. člena koncesijske pogodbe še določa, da koncedent (vlada) ne vlaga svojih sredstev in ne zagotavlja infrastrukture za izvajanje GJS, kar ni v skladu s pred tem izdano Odločbo o odobritvi pomoči iz Kohezijskega sklada za projekt Regionalni center za ravnanje z odpadki Celje, II. faza⁷⁸ (v nadaljevanju: odločba o odobritvi pomoči), iz katere izhaja, da bo Republika Slovenija iz državnega proračuna zagotovila 15 odstotkov sredstev za sofinanciranje izvedbe II. faze RCERO Celje (povezava s točko 2.2.1.2.a tega poročila).

2.1.3.1.c Ob upoštevanju dejstva, da sodi GJS sežiganja odpadkov med državne GJS, infrastruktura za izvajanje te GJS pa v skladu s tretjim odstavkom 148. člena ZVO-1 med infrastrukturo državnega pomena, bi morala Republika Slovenija zagotoviti infrastrukturo za izvajanje GJS sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije.

2.1.3.1.d Ker ministrstvo ni uredilo razmerij glede financiranja in lastništva infrastrukture za izvajanje GJS sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije tako, da bi skladno s tretjim odstavkom 148. člena ZVO-1 postala infrastruktura državnega pomena, so prihodki od najemnine za infrastrukturo za izvajanje te GJS pripadali proračunu MO Celje namesto državnemu proračunu. Če bi bilo lastništvo Toplarne Celje urejeno v skladu s 148. členom ZVO-1, bi bili prihodki državnega proračuna višji za 1.880.818 evrov, kolikor je znašala najemina za infrastrukturo za izvajanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov, ki jo je MO Celje v tem obdobju zaračunala Energetiki Celje (povezava s točko 2.2.2.6 tega poročila). S tem je ministrstvo izgubilo vir financiranja preostalih manjkajočih kapacitet gospodarske javne infrastrukture za sežiganje odpadkov.

2.1.3.2 Aktivnosti in sodelovanje ministrstva pri izvedbi investicije v infrastrukturo za izvajanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije

Da bi podali oceno, ali je ministrstvo, potem ko je bila občinskemu javnemu podjetju v 100-odstotni lasti MO Celje podeljena koncesija za izvajanje GJS sežiganja odpadkov, naloge zagotavljanja infrastrukture za izvajanje te obvezne državne GJS na območju občin savinjske regije prepustilo MO Celje ter ali je aktivno sodelovalo pri načrtovanju, zagotavljanju sredstev in izvedbi investicije, smo proučili dokumentacijo, iz katere je razvidno sodelovanje med ministrstvom in MO Celje. Preverili smo tudi, ali in kako je ministrstvo izvajalo nadzor nad izvajanjem investicije in kasneje nadzor nad izvajanjem storitev GJS sežiganja odpadkov.

2.1.3.2.a Pri projektu izgradnje Toplarne Celje so bili poleg MO Celje in ministrstva udeleženi: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (v nadaljevanju: SVLR), Ministrstvo za finance (v nadaljevanju: MF), Centralna finančna in pogodbeno enota⁷⁹ (v nadaljevanju: CFPE) in Energetika Celje. Iz korespondence med ministrstvom in MO Celje ter ostalimi udeleženci v projektu izgradnje Toplarne Celje je razvidno, da je ministrstvo od začetka leta 2005 sodelovalo pri načrtovanju izgradnje objekta za termično obdelavo odpadkov in zagotavljanju sredstev za izvedbo II. faze projekta RCERO Celje. Ministrstvo je sodelovalo v vseh fazah izbora izvajalcev za izgradnjo

⁷⁸ Št. CCI 2005/SI/16/C/PE001, 19. 12. 2005.

⁷⁹ CFPE je bila ustanovljena pri MF na podlagi Memoranduma o dogovoru o ustanovitvi Centralne finančne in pogodbene enote, sklenjenega med vlado in Evropsko komisijo za namene vzpostavitve in upravljanja sistema finančnega nadzora nad porabo sredstev predpristopnih pomoči Evropski uniji.

objekta, izdelavo strategije in orodij tržnega komuniciranja ter izbora izvajalca za nadzor in strokovno svetovanje pri izvedbi investicije – od priprave objave za razpis, priprave razpisne dokumentacije, imenovanja komisije za odpiranje ponudb, sodelovanja pri odpiranju ponudb, ocenjevanja ponudb in izbora najugodnejšega izvajalca do priprave pogodbe in sklenitve pogodbe z izbranim izvajalcem (povezava s točko 2.2.2.1 tega poročila). Po navedbah ministrstva je sodelovalo z MO Celje in SVLR tudi pri pripravi vloge za odobritev pomoči iz Kohezijskega sklada v vseh fazah izdelave dokumentacije. Končno vlogo pa sta podpisala oba pristojna ministra⁸⁰.

Iz dokumentacije je razvidno, da je dokumente pripravljala MO Celje kot investitor projekta, ministrstvo pa je k njim podalo soglasje, mnenje, odobritev ali potrditev. Ministrstvo je tako zgolj spremljalo projekt z opravljanjem nadzora v fazi načrtovanja in zagotavljanja sredstev, ni pa izvajalo aktivnosti kot pristojno ministrstvo za zagotavljanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov. Ugotavljamo, da je s takšnim ravnanjem zagotavljanje infrastrukture za izvajanje obvezne državne GJS na območju občin savinjske regije prepustilo MO Celje, kar ni v skladu s 148. členom ZVO-1.

2.1.3.2.b Ministrstvo je v letih 2007 in 2008 opravilo skupaj štiri preglede "na kraju samem" z namenom, da na podlagi izdanih mesečnih situacij ugotovi skladnost dejanske izvedbe investicije s porabo sredstev. Za izvedene preglede ministrstvo razpolaga s štirimi zapisniki⁸¹, od katerih noben ni opremljen z žigom in podpisom odgovorne osebe in osebe, ki je pregled opravila. V zapisniku je podan strnjen pregled trenutnega stanja izvajanja del ter ugotovitev, iz katerih je razvidno, da je vrednost obračunanih del skladna z ugotovljenim stanjem "na kraju samem". Ministrstvo ne razpolaga z dokumenti, iz katerih bi bilo razvidno, da je izvajalo nadzor nad porabo finančnih sredstev za realizacijo investicije z vpogledom v poslovne knjige in drugo dokumentacijo v zvezi s porabo sredstev ter obsegom in kakovostjo opravljenih del, kar mu je omogočala 3. točka 6. člena pogodbe o sofinanciranju (povezava s točko 2.2.1.2 tega poročila).

2.1.3.2.c Finančni nadzor nad izvajanjem investicije je ministrstvo opravljalo na podlagi dokumentov, ki jih je prejelo od MO Celje. Iz korespondence je razvidno, da je MO Celje ministrstvo redno obveščala o izvedenih plačilih posameznim izvajalcem in da je v skladu s pogodbami o sofinanciranju investicije posameznemu zahtevku za izplačilo sredstev, ki ga je posredovala ministrstvu, priložila situacijo s prilogami, ki sta jo potrdila nadzornik in zastopnik investitorja, poročilo o napredovanju del in napredku ukrepa, kontrolni list o pregledu dokumentacije in izjavo o datumu plačila situacije izvajalcu. Ministrstvo pa za izvajanje nadzora od MO Celje ni zahtevalo izdelave posebnih poročil o poteku investicije⁸². Ocenjujemo, da je ministrstvo, ki je pristojno za zagotavljanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov, prek zahtevkov za izplačilo sredstev opravljalo sproten nadzor nad porabo sredstev za plačila izvajalcem in sproti spremljalo napredovanje del, vendar pa ni izvajalo celovitega nadzora nad izvajanjem investicije, ki bi ga kot investitor moralo izvajati.

⁸⁰ Minister za okolje in prostor, Janez Podobnik, in minister brez resorja, pristojen za področje lokalne samouprave in regionalne politike, dr. Ivan Žagar.

⁸¹ Zapisniki z dne 13. 6. 2007, 20. 11. 2007, 19. 6. 2008 in 25. 11. 2008.

⁸² MO Celje je na koncu projekta pripravila Končno poročilo za projekt, sofinanciran iz Kohezijskega sklada (dne 1. 6. 2011 ga je pripravila MO Celje, dne 2. 6. 2011 ga je pregledal in potrdil generalni direktor Direktorata za javne službe in investicije MOP, dne 3. 6. 2011 ga je potrdila direktorica Urada za kohezijsko politiko na SVLR).

Preverili smo tudi, ali in kako je ministrstvo v obdobju od leta 2004 do leta 2012 opravljalo nadzor nad izvajanjem obvezne državne GJS sežiganja odpadkov v skladu z 18. členom uredbe o načinu opravljanja GJS sežiganja odpadkov, 19. členom koncesijskega akta in s 14. členom koncesijske pogodbe, ki določajo, da ima koncedent pravico opravljati nadzor nad izvajanjem dejavnosti, ki je predmet koncesije, oziroma da nadzor nad izvajanjem GJS sežiganja odpadkov opravljajo inšpektorji, pristojni za varstvo okolja. V okviru tega smo preverili, ali je ministrstvo izvajalo nadzor nad ceno za izvajanje GJS sežiganja odpadkov, ki jo oblikuje koncesionar in potrdi vlada, in ali je ministrstvo Evropski komisiji pravočasno poročalo o izvajanju uredbe o sežiganju odpadkov.

2.1.3.2.d Ministrstvo je v obdobju od leta 2004 do konca leta 2012 izvajalo nadzor dejavnosti, ki so predmet koncesijske pogodbe. Nadzor se je nanašal na prejete podatke o ravnanju z odpadki, ki jih Energetika Celje posreduje agenciji, ter evidenčne liste, ki jih zavezanci pošiljajo skladno s predpisi o ravnanju z odpadki. Inšpektorat je v obdobju od začetka rednega obratovanja naprave, to je od septembra 2010 do konca leta 2012, v zvezi z izvajanjem GJS sežiganja odpadkov pri zavezancu Energetiki Celje opravil en inšpekcijski pregled. Inšpekcijski pregled v zvezi z izpolnjevanjem zahtev na področju emisij snovi v zrak iz sežigalne naprave, ki so določene v okoljevarstvenem dovoljenju⁸³, je bil opravljen aprila 2012⁸⁴. Predmet nadzora je bil pregled emisij snovi v zrak, emisij snovi v vodo in pregled ravnanja z odpadki⁸⁵. Inšpektorat je na podlagi poročila o trajnih meritvah za leto 2011 ugotovil, da je sežigalnica v letu 2011 čezmerno obremenjevala okolje, ker je:

- ena povprečna dnevna vrednost plinastih anorganskih spojin klora (HCl) z odšteto merilno negotovostjo preseгла predpisano mejno vrednost (preseganje se je pojavilo v času optimizacije naprav za zmanjševanje emisij);
- pet povprečnih polurnih vrednosti ogljikovega monoksida (CO) z odšteto merilno negotovostjo preseгло predpisano mejno vrednost⁸⁶.

Drugih preseganj okoljskih emisij oziroma nepravilnosti inšpektorat v tem pregledu ni ugotovil. Ugotovili smo, da Energetika Celje pri imetnikih odpadkov, to je družbah Simbio Celje in Vodovod-kanalizacija Celje, ni zagotovila veljavne ocene odpadkov za lahko frakcijo in blato iz čistilnih naprav, saj je obema ocenama odpadkov v letu 2011 in 2012 potekel predpisani rok veljavnosti 12 mesecev (povezava s točkama 2.3.4.2 in 2.3.4.3 tega poročila). Energetika Celje kot imetnik odpadkov tudi ni zagotovila veljavne ocene za odpadke po termični obdelavi (ogorke in žlindro), saj je tej oceni v letu 2010 potekel predpisani rok veljavnosti 12 mesecev (povezava s točko 2.3.7 tega poročila).

ZGJS v 59. členu opredeljuje postopek oblikovanja in subvencioniranja cen storitev GJS. V skladu z 59. členom ZGJS se cene oblikujejo in določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon ali odlok lokalne skupnosti v skladu z zakonom. Cene se lahko določijo diferencirano po kategoriji uporabnikov in

⁸³ Št. 35207-872005, 3542-65/2005, 12. 1. 2001.

⁸⁴ Zapisnik inšpekcijskega pregleda, št. 06112-86/2010 z dne 17. 4. 2012.

⁸⁵ Obdobje nadzora v zapisniku ni posebej določeno.

⁸⁶ Inšpektorat je na podlagi ugotovitev tega inšpekcijskega nadzora Energetiki Celje in odgovorni osebi zaradi prekrška po drugem odstavku 27. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov (v nadaljevanju: uredba o emisiji snovi v zrak; Uradni list RS, št. 50/01, 56/02, 84/02, 76/10) izrekel opomin zaradi opustitve nadzorstva. Sežigalnica je v letu 2011 obratovala tako, da je pet povprečnih vrednosti ogljikovega monoksida presežalo mejne vrednosti.

količini porabljenih ali nujenih javnih dobrin ter rednosti njihove uporabe. Cene se lahko subvencionirajo. Z aktom, s katerim se odloči o subvencioniranju cen, se določita višina in vir subvencij. Subvencije so lahko diferencirane po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrin. V skladu s 14. členom koncesijskega akta ceno storitev javne službe sežiga odpadkov določi vlada kot ceno za izvajanje storitev javne službe. Cena storitev javne službe za prevzemanje in sežig blata, prevzemanje in sežig nekaterih vrst nenevarnih gorljivih odpadkov ter za prevzemanje in sežig mehansko in biološko obdelanih komunalnih odpadkov se oblikuje glede na vrste odpadkov ter je enaka za celotno območje izvajanja koncesije. Tudi uredba o načinu opravljanja GJS sežiganja odpadkov v prvem odstavku 16. člena določa, da ceno storitev javne službe določi vlada v obliki cene za izvajanje storitev javne službe. Drugi odstavek tega člena določa, da je cena diferencirana glede na stopnjo potrebne obdelave odpadkov pred sežiganjem in njihovo kurilno vrednost ter je enaka za celotno območje Republike Slovenije.

2.1.3.2.e Ministrstvo do leta 2012 ni pripravilo ustreznega predloga sprememb in dopolnitev ZVO-1, ki bi določal temeljni vsebinski okvir za oblikovanje in določanje cen storitev obvezne državne GJS sežiganja odpadkov v skladu z 59. členom ZGJS, in sicer tako, da bi bilo že iz zakona razvidno in predvidljivo, kaj mora uporabnik storitve GJS sežiganja odpadkov plačati izvajalcu GJS (vsebina in vrste plačil), kateri so kriteriji za razlikovanje ali diferenciacijo cene za istovrstno storitev javne službe (ali oblikovanje tarifnega sistema) ter kako je regulirano gibanje ali spreminjanje cen storitev GJS sežiganja odpadkov (ali mehanizem za določanje cen) in kateri so pogoji za sofinanciranje ali subvencioniranje teh cen.

2.1.3.2.f V okviru opravljanja obvezne državne GJS sežiganja odpadkov v savinjski regiji je vlada s sklepom⁸⁷ leta 2008 določila ceno za storitev toplotne obdelave komunalnih odpadkov v Republiki Sloveniji, ki znaša 112,70 evra na tona brez DDV in drugih dajatev. MF je podalo soglasje k ceni, ki jo je predlagala Energetika Celje, vendar je hkrati opozorilo, da je bistveni element predkalkulacije (prihodki od prodaje električne energije) ocenjen previsoko in je zato predlagana cena začasna in bo veljala le v obdobju poskusnega obratovanja⁸⁸. Ministrstvo pri tem ni opravilo analize kalkulacije cene, ki jo je predlagala Energetika Celje. Energetika Celje tudi v fazi rednega obratovanja naprave ni uspela pridobiti deklaracije za proizvodno napravo na obnovljive vire energije in s tem državne subvencije k ceni električne energije, kot je bilo predvideno v izdelani predkalkulaciji cene storitev toplotne obdelave odpadkov in v Investicijskem programu za projekt RCERO Celje, II. faza. S tem je v obdobju od septembra 2010 do leta 2012 dosegla za 142 tisoč evrov manj prihodkov od prodane električne energije (povezava s točkama 2.3.9.1.3.a in 2.3.9.1.3.b tega poročila). Prav tako je Energetika Celje v obdobju od oktobra 2010 do vključno februarja 2011 družbi Simbio Celje zaračunala za 187 tisoč evrov premalo opravljenih storitev termične obdelave odpadkov (povezava s točko 2.3.5 tega poročila) ter družbama Simbio Celje in Vodovod-kanalizacija Celje neupravičeno odobrila skupaj za 615 tisoč evrov popusta za termično obdelavo odpadkov (povezava s točkama 2.3.9.1.1.c in 2.3.9.1.1.d tega poročila). Kljub negativnim vplivom opisanih ravnanj na poslovni izid v skupnem znesku 944 tisoč evrov je Energetika Celje za leti 2010 in 2012 z izvajanjem GJS termične obdelave odpadkov dosegla pozitiven poslovni izid – dobiček (povezava s točko 2.3.9 tega poročila).

⁸⁷ Št. 30102-11/2008/2 z dne 18. 11. 2008.

⁸⁸ Cena za storitev toplotne obdelave komunalnih odpadkov se je uporabljala od začetka rednega obratovanja naprave.

Ukrep ministrstva

Vlada je na predlog ministrstva sprejela Sklep o določitvi cene za sežig komunalnih odpadkov na območju Savinjske regije (Uradni list RS, št. 63/14), na podlagi katerega znaša cena za sežig komunalnih odpadkov 95 evrov na tono odpadkov brez DDV in drugih dajatev. Novi izračun cene temelji na poslovanju Energetike Celje, izkušnjah rednega obratovanja sežigalnice in aktualnih tržnih razmerah.

2.1.3.2.g Ministrstvo v obdobju, za katero je bila izvedena revizija, v ustreznem podzakonskem predpisu ni vnaprej določilo načina in postopka za oblikovanje in določanje cen GJS sežiganja odpadkov⁸⁹, kot so to zahtevala pravila o državni pomoči v obliki nadomestila za javne storitve v Odločbi Komisije št. 2005/842/ES⁹⁰ (v nadaljevanju: odločba komisije) oziroma Sklepu Komisije št. 2012/21/EU⁹¹ (v nadaljevanju: sklep komisije), da nadomestilo za javne storitve (ali v tem primeru prihodki od cene GJS sežiganja odpadkov) ne bi pomenilo dodeljene državne pomoči. Ministrstvo tudi ni izvajalo nadzora nad določeno ceno izvajalca te GJS (Energetike Celje) in v skladu s 6. členom odločbe/sklepa komisije ni ugotavljalo morebiti dodeljenega prekomernega nadomestila izvajalcu GJS (Energetiki Celje). To je razvidno iz nespremenjene cene izvajanja te javne službe, ki ni bila prilagojena natančnim kalkulativnim elementom lastne cene teh storitev od pričetka rednega obratovanja sežigalne naprave, to je od 1. 9. 2010, ter tudi iz prihodkov Energetike Celje od izvajanja GJS sežiganja odpadkov, ki so kljub odobrenemu popustu presegli upravičene stroške te javne službe (povezava s točkama 2.1.3.2.f in 2.3.9 tega poročila). Ker ministrstvo ni vnaprej določilo načina in postopka za oblikovanje in določanje cen GJS sežiganja odpadkov⁹², obstaja utemeljeno tveganje, da je ministrstvo s tem Energetiki Celje zagotovilo nedovoljeno državno pomoč, in sicer najmanj v znesku dodeljenega popusta.

2.1.3.2.h Ministrstvo vladi tudi ni predlagalo v sprejem cene za storitev toplotne obdelave odpadkov, ki bi bila diferencirana glede na stopnjo potrebne obdelave odpadkov pred sežiganjem in glede na njihovo kurilno vrednost. Cena za storitev toplotne obdelave lahke frakcije in blata iz čistilnih naprav je enotna, čeprav podatki o kurilni vrednosti odpadkov za termično obdelavo kažejo, da ima lahka frakcija tudi do 46-krat večjo kurilno vrednost od blata iz čistilnih naprav (povezava s točko 2.3.4.4 tega poročila).

⁸⁹ Sodba v zadevi C-280/00 z dne 24. 7. 2003 (Altmarkt Trans GmbH), ki določa štiri kumulativne kriterije za presojo, ali gre pri izplačilu nadomestila za državno pomoč. Ti kriteriji so: izvajalcu javne službe so dejansko naložene obveznosti javne službe v skladu z načeli prava Evropske unije, izvajalec pa mora te obveznosti dejansko izpolnjevati; merila za določitev nadomestila so določena vnaprej na pregleden in objektivni način; višina nadomestila, upošteva prihodke dejavnosti in običajni dobiček, ne sme presegati stroškov, povzročenih z izvajanjem obveznosti javne službe; podjetje mora biti izbrano v postopku oddaje javnega naročila, v nasprotnem primeru mora biti višina nadomestila določena z analizo stroškov primerljivega in dobro vodenege podjetja.

⁹⁰ Odločba Komisije z dne 28. novembra 2005 o uporabi člena 86(2) Pogodbe ES za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljene nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena; UL L, št. 312 z dne 29. 11. 2005, veljavnost do 30. 1. 2012.

⁹¹ Sklep Komisije z dne 20. decembra 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, ki je z 31. 1. 2012 nadomestil odločbo Komisije.

⁹² Zaradi česar nista bila izpolnjena drugi in tretji pogoj iz zadeve Altmarkt.

Priporočilo

Ministrstvu priporočamo, naj pripravi in zagotovi normativno podlago za reguliranje cene storitve GJS sežiganja odpadkov neodvisnega organa za reguliranje cen javnih služb.

2.1.3.2.i Ministrstvo mora v skladu z 22. členom uredbe o sežiganju odpadkov vsaka tri leta poročati Evropski komisiji o izvajanju te uredbe. Ministrstvo je moralo v obdobju od leta 2004 do leta 2012 pripraviti dve poročili. Prvo poročilo zajema obdobje treh let, in sicer od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2008, in ga je bilo treba Evropski komisiji predložiti najkasneje do 30. 9. 2009. Ministrstvo je v obdobju, za katero je bila izvedena revizija, Evropski komisiji prek posebne aplikacije (eionet) pravočasno posredovalo poročili za obdobje 2006–2008⁹³ in za obdobje 2009–2011⁹⁴, ki ju je pripravilo na podlagi priloge k Odločbi Komisije z dne 20. februarja 2006 o vprašalniku, ki se bo uporabljal za poročanje o izvajanju Direktive 2000/76/ES o sežiganju odpadkov⁹⁵.

2.2 Aktivnosti Mestne občine Celje pri načrtovanju in izvedbi investicije Toplarna Celje

Da bi podali oceno učinkovitosti MO Celje pri načrtovanju in izvedbi investicije Toplarna Celje, smo preverili:

- ali je odločitev o izvedbi investicije sprejela na podlagi ustreznih dokumentov in izvajala aktivnosti za zagotovitev potrebnih finančnih sredstev za izvedbo investicije;
- ali je za izvedbo investicije izbirala izvajalce po postopkih javnega naročanja;
- ali je investicijo izvedla v okviru načrtovanih sredstev in v predvidenih rokih in
- ali je nadzirala izvajanje investicije ter kot lastnica infrastrukture pravilno zaračunavala najemnino za njeno uporabo.

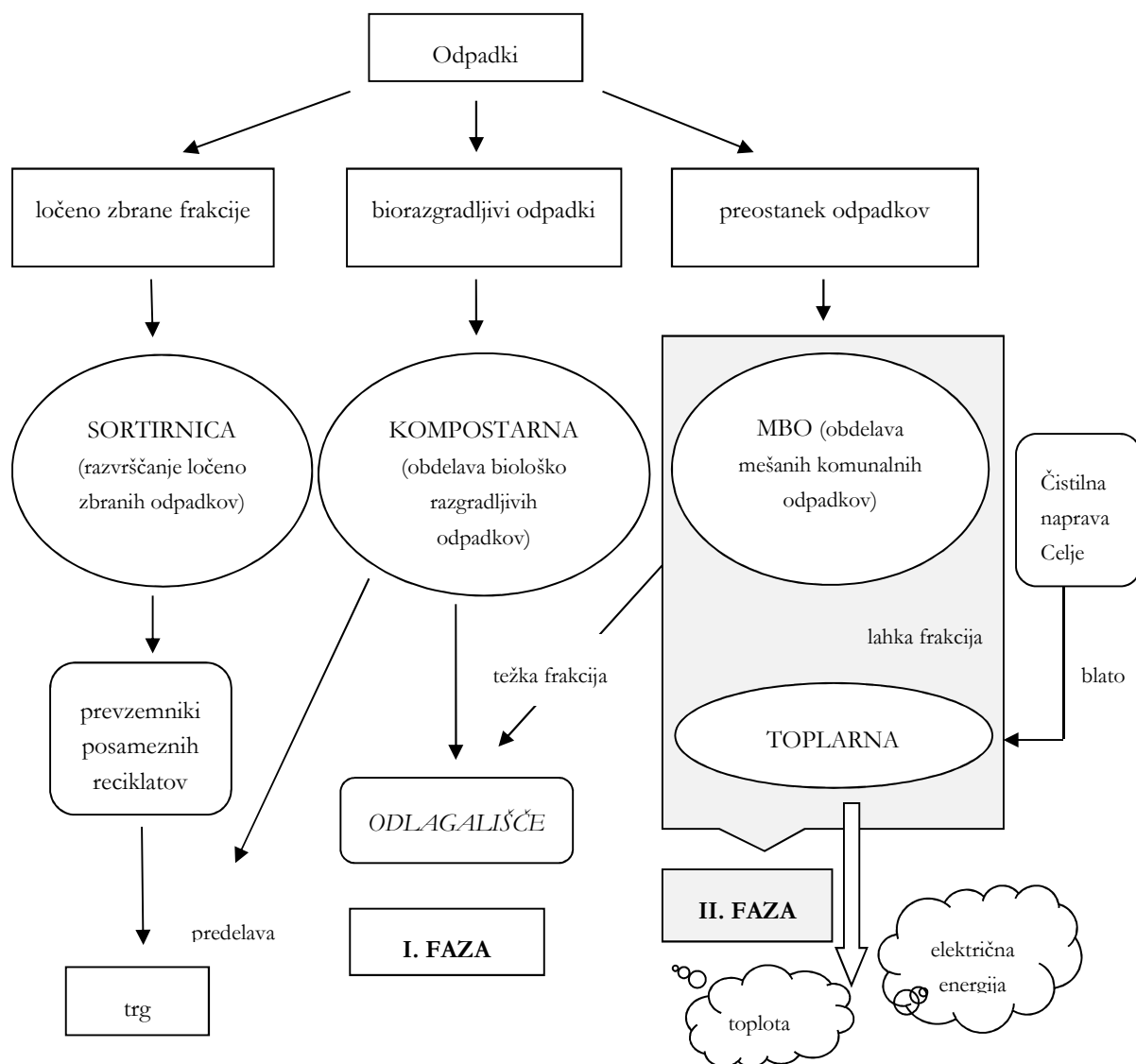
Toplarna Celje je sestavni del II. faze projekta – mehansko-biološka in termična obdelava komunalnih odpadkov v okviru projekta celovitega urejanja ravnanja z odpadki v 23 občinah savinjske regije, RCERO Celje. RCERO Celje je bil načrtovan in izveden v dveh fazah, kot prikazujemo na sliki 1.

⁹³ [URL: http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=si/eu/WID/envs3pmrq/questionnaire_waste_incineration.xml&conv=170&source=remote], 30. 9. 2013.

⁹⁴ [URL: http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=si/eu/WID/envufmwra/questionnaire_waste_incineration.xml&conv=326&source=remote], 30. 9. 2013.

⁹⁵ UL L, št. 121 z dne 6. 5. 2006.

Slika 1: Koncept ravnanja z odpadki RCERO Celje

Vir: predstavitvena brošura RCERO Celje⁹⁶.

2.2.1 Načrtovanje investicije

Da bi ocenili:

- ali je MO Celje odločitev o izvedbi investicije Toplarna Celje sprejela na podlagi ustreznih dokumentov (izvedenih analiz o upravičenosti investicije) ter izbrala tehnologijo na podlagi primerjalne analize različnih variant,

smo pregledali podlage, ki jih je izdelala v fazi načrtovanja in odločanja o izvedbi investicije. Preverili smo tudi:

- ali je izvajala aktivnosti za zagotovitev potrebnih finančnih sredstev za izvedbo investicije.

⁹⁶ [URL: <http://www.rcero-celje.si/UserFiles/File/Rcero%20brošura%20net%20verzija.pdf>], 16. 7. 2013.

2.2.1.1 Podlage za odločitev o izvedbi investicije

Temeljni dokument, s katerim so podpisnice⁹⁷ junija 2002 sprejele odločitev o izvedbi nadaljnjih aktivnosti v zvezi z izgradnjo Toplarne Celje, je Dogovor o aktivnostih za izgradnjo Toplarne Celje (v nadaljevanju: dogovor o aktivnostih za izgradnjo Toplarne). Sklenjen je bil s ciljem zagotoviti cenejšo toploto za ogrevanje, rešitve problema komunalnih odpadkov in rešitve problema blata iz čistilnih naprav. Za investitorja izgradnje Toplarne Celje so določile MO Celje, Energetiko Celje pa za vodenje, koordinacijo in realizacijo celotnega podprojekta⁹⁸.

Na podlagi dogovora o aktivnostih za izgradnjo Toplarne je MO Celje pričela izvajati aktivnosti za pripravo tehnoloških zasnov ter urbanističnih in ekonomskih presoj za sprejem odločitve o investiciji. MO Celje oziroma zanjo Razvojni center inženiringi Celje, d. o. o., Celje je decembra 2003 izdelala Idejno zasnovo za izgradnjo Toplarne⁹⁹, ki zajema projektno nalogo, idejni projekt celotne tehnologije s študijo variant tehnoloških postopkov in vplivov na okolje in izbrano optimalno varianto¹⁰⁰ (v nadaljevanju: idejni projekt), umestitev v prostor in rekapitulacijo stroškov.

V idejnem projektu je prikazan izbor variant in predstavljena tehnologija, ki zadošča okoljevarstvenim zahtevam in omogoča ekonomično proizvodnjo potrebne energije na osnovi različnih energetskega virov, ob hkratnem reševanju problemov energetske oskrbe in ravnanja z odpadki. Idejni projekt se je s predstavitvijo variant in izborom tehnologije uporabil kot izhodišče za izvedbo nadaljnjih aktivnosti in izdelavo dokumentov za operacionalizacijo projekta Toplarna Celje.

Župan MO Celje je sprejel Program priprave za lokacijski načrt Toplarna Celje¹⁰¹ in v začetku leta 2005 Odlok o lokacijskem načrtu Toplarna Celje¹⁰², s katerim je bila predvidena izgradnja Toplarne Celje v dveh fazah – v prvi fazi gradnja plinske kotlarne in v drugi fazi izgradnja postroja za kurjenje biomase in energijsko bogatega preostanka odpadkov iz MBO oziroma stabilizacije komunalnih odpadkov in dehidriranega blata iz čistilne naprave.

2.2.1.1.a V fazi načrtovanja investicije je treba izdelati investicijsko dokumentacijo v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za izdelavo programov za javna naročila investicijskega značaja za objekte in naprave javnih služb varstva okolja¹⁰³ (v nadaljevanju: uredba za pripravo investicijske dokumentacije). MO Celje oziroma zanjo Razvojni center inženiringi Celje, d. o. o., Celje je v skladu z uredbo za pripravo

⁹⁷ MO Celje, Javne naprave, javno podjetje, d. o. o., Celje, Energetika Celje in Vodovod-kanalizacija Celje.

⁹⁸ S sklepom, št. 35204-00010/2002-0009 SP z dne 7. 11. 2002 je bil imenovan vodja projekta izgradnje Toplarne Celje ter s sklepom z dne 28. 6. 2002 in 25. 5. 2005 pa še strokovna skupina za izvajanje aktivnosti pri izgradnji Toplarne Celje.

⁹⁹ Št. projekta 1164/03; Razvojno raziskovalni center okoljskih tehnologij in Inženirski biro Januš, d. o. o., Celje, december 2003.

¹⁰⁰ Podlaga za izdelavo idejnega projekta je projektna naloga, iz katere je razvidno, da je za primerno oskrbo daljinskega ogrevanja na vzhodnem delu Celja treba zagotoviti nov toplotni vir – toplarno in s tem nižjo proizvodno ceno toplote z izrabo energetskega potenciala posebej obdelanih komunalnih odpadkov.

¹⁰¹ Uradni list RS, št. 45/04.

¹⁰² Uradni list RS, št. 33/05.

¹⁰³ Uradni list RS, št. 115/02, prenehanje veljavnosti 17. 6. 2006. Nadomestila jo je Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10).

investicijske dokumentacije za projekt Toplarna Celje izdelala, komisija¹⁰⁴ pa je potrdila investicijsko dokumentacijo z naslednjo vsebino¹⁰⁵:

- DIIP z dne 31. 3. 2005 je opredelil možne sočasne rešitve problematike ravnanja s preostankom odpadkov, ravnanja z dehidriranim blatom iz čistilne naprave in zagotavljanja vroče vode za ogrevanje vzhodnega dela Celja, vključno z razlogi, cilji, namenom investicije in okvirno oceno investicijske vrednosti.
- Predinvesticijska zasnova z dne 18. 5. 2005 zajema tehnološke variante za izvedbo obeh podprojektov II. faze iz DIIP in na podlagi izvedene primerjave obravnavanih variant z vidika količin odloženih odpadkov na odlagališču, okoljskega vidika, ekonomskega vidika, socialnega vidika, vidika posrednih učinkov in vidika izvedljivosti predlaga izbor variante.
- Investicijski program z dne 16. 9. 2005 vključuje podrobno razdelano optimalno in izbrano varianto (mehansko-biološka obdelava preostanka komunalnih odpadkov ter sežig lahkih frakcij po MBO in blata iz čistilnih naprav v okviru lokalne termične obdelave odpadkov manjše zmogljivosti) in vsebine, določene v 10. členu uredbe za pripravo investicijske dokumentacije. Za izbrano varianto so bile izdelane vse predpisane analize.

Ugotovili smo, da je MO Celje odločitev o nadaljnjih aktivnostih za izgradnjo Toplarnice Celje (pripravo tehnoloških zasnov, urbanističnih in ekonomskih presoj, predloga projektne naloge za izdelavo idejnega projekta ter ostale investicijske dokumentacije) sprejela s podpisom dogovora o aktivnostih za izgradnjo Toplarnice Celje leta 2002. Odločitev MO Celje je pomenila nadaljevanje prve faze projekta ravnanja z odpadki na območju občin savinjske regije, saj so bili doseženi skupni interesi in zastavljeni cilji celotnega projekta ravnanja z odpadki (RCERO Celje).

MO Celje je za sprejem odločitve o nadaljevanju razvoja daljinskega ogrevanja Celja naročila izdelavo študije različnih variant tehnoloških postopkov, v kateri so predstavljene prednosti in slabosti posameznih tehnologij. S tem je MO Celje, ob upoštevanju okoljskih, tehničnih, ekonomskih in socioloških dejavnikov, zagotovila strokovne podlage za izbor najprimernejše variante.

MO Celje oziroma zanjo izvajalec je tudi pripravila zahtevano investicijsko dokumentacijo z vsebinami, ki so predpisane v uredbi za izvedbo investicijske dokumentacije, tako da je bilo mogoče vsestransko oceniti finančno-tržne, ekonomske in druge posledice odločitve o investiciji. Izdelana investicijska dokumentacija, v okviru katere so bile izvedene primerjalne analize različnih variant, je MO Celje v fazi načrtovanja predstavljala podlago za sprejem odločitve o investiciji Toplarna Celje.

2.2.1.1.b MO Celje je sprejela odločitev in pričela z izvajanjem nadaljnjih aktivnosti za izvedbo investicije Toplarna Celje, kljub temu da je sežiganje odpadkov v skladu z 2. točko prvega odstavka 148. člena ZVO-1 obvezna državna GJS in da sežiganje odpadkov ne sodi med lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge občine), določene v 21. členu Zakona o lokalni samoupravi.

¹⁰⁴ Komisijo so sestavljali predsednik strokovne skupine (predstavniki MO Celje), vodja projekta (predstavniki Energetike Celje) in odgovorna oseba investitorja (župan MO Celje).

¹⁰⁵ Investicijski program za projekt RCERO Celje, II. faza – mehansko-biološka in termična obdelava komunalnih odpadkov, št. projekta 334/05 z dne 16. 9. 2005.

Pojasnilo MO Celje

MO Celje je pred dokončno odločitvijo o izvedbi investicije oziroma projekta pridobila vso dokumentacijo in dovoljenja, ki omogočajo izvajanje GJS sežiganja odpadkov, ki je sicer obvezna državna GJS. Odločitev za drugo fazo projekta RCERO Celje, ki je bila logična in smiselna posledica prve faze, je v sodelovanju z MOP sprejela MO Celje. Prav tako je sprejela tudi občinski lokacijski načrt. MO Celje je edina v Republiki Sloveniji, ki je pravočasno poskrbela za rešitev vprašanja komunalnih odpadkov na okoljsko sprejemljiv način v skladu z evropsko zakonodajo ter Republiki Sloveniji, ki do danes ni bila zmožna sama zagotoviti potrebne infrastrukture za tovrstno ravnanje s komunalnimi odpadki, tako omogočila uporabo znanj in izkušenj Toplarne Celje.

2.2.1.2 Zagotavljanje potrebnih sredstev za izvedbo investicije

V investicijskem programu¹⁰⁶ je bila skupna vrednost investicije II. faze RCERO Celje po stalnih cenah (april 2005) ocenjena na 36.967.844 evrov z DDV¹⁰⁷ (priloga 1 tega poročila). Investicijska vrednost brez DDV in brez predhodnih vlaganj (za nakup zemljišč in financiranje priprave projektne dokumentacije) je po stalnih cenah (april 2005) znašala 29.045.327 evrov, kot je prikazano v tabeli 4.

Tabela 4: Investicijska vrednost II. faze RCERO Celje (brez predhodnih vlaganj)

	v evrih brez DDV		
Projekt, II. faza	MBO	Toplarna	Investicija
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)
Gradnja	9.304.785	18.619.650	27.924.435
Nadzor	250.985	531.990	782.975
Komuniciranje	0	337.917	337.917
Investicijska vrednost RCERO Celje, II. faza	9.555.770	19.489.557	29.045.327

Vir: Investicijski program za projekt RCERO Celje, II. faza, 16. 9. 2005, stran 15.

Za financiranje izvedbe II. faze projekta RCERO Celje je MO Celje načrtovala:

- sredstva iz Kohezijskega sklada v višini 70 odstotkov upravičenih stroškov projekta,
- sredstva državnega proračuna v višini 15 odstotkov upravičenih stroškov projekta in
- sredstva občinskih proračunov sodelujočih občin¹⁰⁸ v višini 15 odstotkov upravičenih stroškov projekta.

Načrtovane vire in dinamiko financiranja za izvedbo II. faze projekta RCERO Celje prikazujemo v tabeli 5.

¹⁰⁶ Investicijski program za projekt RCERO Celje, II. faza – Mehansko-biološka in termična obdelava odpadkov, Razvojni center Inženiringi Celje, d. o. o., Celje, 16. 9. 2005, stran 15.

¹⁰⁷ Vrednost investicije MBO je bila ocenjena na 11.737.758 evrov z DDV in vrednost Toplarne Celje na 25.230.085 evrov z DDV.

¹⁰⁸ V točki 1.3.2 tega poročila smo predstavili občine, ki so sodelovale in sofinancirale projekt RCERO Celje, vendar je Toplarno Celje sofinancirala le MO Celje.

Tabela 5: Viri in dinamika financiranja II. faze projekta RCERO Celje (MBO in Toplarna Celje)

Leto	Javni izdatki ali ekvivalent, ki izpolnjuje merila upravičenosti za Kohezijski sklad							Izdatki, nastali pred predložitvijo vloge	Neupravičeni stroški	Celotni obseg naložb
	Skupaj	Kohezijski sklad			Nacionalni organi					
		v evrih	v evrih	Delež v odstotkih	Skupaj v evrih	Delež v odstotkih	Osrednji v evrih			
(1)	(2)=(3)+(5)+(9)	(3)	(4)=(3)/(2)*100	(5)=(7)+(8)	(6)=(5)/(2)*100	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)=(2)+(9)+(10)
2005	0	0	0	0	0	0	0			
2006	1.452.266	1.016.586	70,0	435.680	30,0	217.840	217.840			
2007	13.070.398	9.149.278	70,0	3.921.120	30,0	1.960.560	1.960.560			
2008	11.618.132	8.132.692	70,0	3.485.440	30,0	1.742.720	1.742.720			
2009	2.904.533	2.033.173	70,0	871.360	30,0	435.680	435.680			
Skupaj	29.045.329	20.331.729	70,0	8.713.600	30,0	4.356.800	4.356.800	2.113.450*	5.809.065**	36.967.844

Opombi: * Že vložena sredstva predstavljajo vrednost odkupljenih zemljišč in financiranje priprave projektne dokumentacije.

** DDV ne predstavlja stroškov projekta in ga mora MO Celje plačati ter ga kasneje dobi povrnjenega. MO Celje pa mora razpolagati z likvidnostnimi sredstvi na podračunu proračuna.

Vir: Vloga za pridobitev pomoči iz Kohezijskega sklada, družba SL Consult, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: SL Consult), maj 2005.

2.2.1.2.a Finančni načrt, ki je prikazan v tabeli 5, je sestavni del Vloge za pomoč iz Kohezijskega sklada za projekt Regionalni center za ravnanje z odpadki Celje, II. faza (mehansko-biološka in termična obdelava odpadkov), ki jo je Republika Slovenija (SVLR) 1. 8. 2005 posredovala Evropski komisiji. To vlogo za pomoč iz Kohezijskega sklada za projekt RCERO Celje, II. faza je maja 2005 pripravila MO Celje oziroma zanjo zunanji izvajalec, družba SL Consult, v sodelovanju z udeleženci, vključenimi v izvajanje referenčnega okvira (SVLR, ministrstva in MF)¹⁰⁹. Splošni cilj projekta je bil vzpostavitev ustreznega ravnanja z odpadki na regionalni ravni in s tem zmanjšanje onesnaževanja na ciljnem območju ter izpolnitev naslednjih strateških ciljev:

- vzpostavitev učinkovite tehnologije za zmanjšanje količine odpadkov in recikliranje odpadkov;
- zmanjšanje emisij metana (CH₄) in toplogrednih plinov iz odlagališč z zmanjšanjem količine organskih odpadkov, odloženih na odlagališča;
- zmanjšanje količine blata iz celjske čistilne naprave, odpadne vode in obsega odlaganja biorazgradljivih odpadkov na odlagališčih;
- zmanjšanje porabe neobnovljivih virov energije z zagotavljanjem virov ogrevanja in manjša poraba fosilnih goriv.

Komisija je ocenila, da projekt RCERO Celje, II. faza izpolnjuje pogoje¹¹⁰ in prispeva k doseganju okoljskih ciljev, ki so opredeljenih v 174. členu Pogodbe o delovanju Evropske unije¹¹¹. 19. 12. 2005 je izdala odločbo o odobritvi pomoči v znesku 20.331.730 evrov (70 odstotkov vrednosti najvišjega izdatka, ki se lahko upošteva pri izračunu pomoči¹¹²) in z rokom prejemanja pomoči do 31. 8. 2009.

Odločba o odobritvi pomoči v 1. členu določa, da je do pomoči iz Kohezijskega sklada upravičena "Faza II v zvezi z mehansko-biološko in termično obdelavo komunalnih odpadkov, ki je del projekta Regionalni center za ravnanje z odpadki Celje v Republiki Sloveniji". Iz te odločbe izhaja, da pomoč iz Kohezijskega sklada zajema izdatke za izgradnjo infrastrukture za izvajanje obvezne lokalne GJS (mehansko-biološka obdelava odpadkov) kot tudi za izvajanje obvezne državne GJS (termična obdelava odpadkov).

Zaradi zamude pri pridobivanju dovoljenj in javnem naročanju (povezava s točko 2.2.2.2 tega poročila) je Evropska komisija na podlagi zahteve¹¹³ 14. 9. 2009 izdala Odločbo CCI 2005 SI 16 C PE 001 o spremembi odločbe C(2005)5772 o odobritvi pomoči za projekt RCERO Celje – faza II v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: veljavna odločba o odobritvi pomoči), s katero je podaljšala rok za prejemanje pomoči do 31. 12. 2010. S spremembo delovnega načrta, ki je predvidel pričetek gradnje 15. 1. 2007 namesto 1. 9. 2006, se je spremenila dinamika zagotavljanja sredstev za izvedbo projekta (večina sredstev za izvedbo projekta je bila načrtovana v letih 2007 in 2008 in ne v letu 2006, kot je bilo sprva predvideno).

Finančni načrt se je spremenil tako, kot je prikazano v tabeli 6.

¹⁰⁹ SVLR je nastopala kot organ vlagatelj; MO Celje kot organ, pristojen za izvajanje; ministrstvo kot posredniško telo, ki mu izvedbeni organ predloži izjavo o izdatkih; MF kot plačilni organ.

¹¹⁰ V skladu s členom 3(1) Uredbe Sveta (ES) št. 1164/94 z dne 16. maja 1994 o ustanovitvi Kohezijskega sklada (UL EU št. L 130/1, z dne 25. 5. 1994).

¹¹¹ Lizbonska pogodba je spremenila in preimenovala Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti (PES) v Pogodbo o delovanju Evropske unije (UL EU, št. C 115, z dne 9. 5. 2008 – prečiščeno besedilo).

¹¹² V znesku 29.045.329 evrov.

¹¹³ Nacionalni organi so 29. 6. 2009 Evropski komisiji predložili zahtevo za spremembo odločbe o odobritvi pomoči, v kateri so zahtevali spremembo končnega datuma upravičenosti in finančnega načrta. 17. 6. 2009 so na zahtevo Evropske komisije predložili dodatne informacije.

Tabela 6: Veljavni finančni načrt za projekt RCERO Celje, II. faza – mehansko-biološka in termična obdelava odpadkov

Leto	Javni izdatki ali ekvivalent, ki izpolnjuje merila upravičenosti za Kohezijski sklad						Izdatki, nastali pred predložitvijo vloge	Neupravičeni stroški	Celotni obseg naložb	
	Skupaj	Kohezijski sklad		Nacionalni organi						
	v evrih		Delež v odstotkih	Skupaj v evrih	Delež v odstotkih	Osrednji v evrih	Drugo v evrih	v evrih	v evrih	v evrih z DDV
(1)	(2)=(3)+(5)+(9)	(3)	(4)=(3)/(2)*100	(5)=(7)+(8)	(6)=(5)/(2)*100	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)=(2)+(9)+(10)
2007	11.501.403	8.050.982	70,0	3.450.421	30,0	1.735.599	1.714.822			
2008	14.429.959	10.100.971	70,0	4.328.988	30,0	2.169.324	2.159.664			
2009	1.661.700	1.163.190	70,0	498.510	30,0	240.255	258.255			
2010	1.452.267	1.016.587	70,0	435.680	30,0	218.167	217.513			
Skupaj	29.045.329	20.331.730	70,0	8.713.599	30,0	4.363.345	4.350.254	2.113.450	5.809.065	36.967.844

Vir: Odločba CCI 2005 SI 16 C PE 001 o spremembi odločbe C(2005)5772 o odobritvi pomoči za projekt RCERO Celje – faza II v Republiki Sloveniji, 14. 9. 2009

Uredba o načinu opravljanja GJS sežiganja odpadkov¹¹⁴ določa, da se do vzpostavitve opravljanja storitev GJS sežiganja odpadkov, to je do 1. 1. 2009¹¹⁵, delovanje javnega podjetja v zvezi z izgradnjo objektov infrastrukture GJS sežiganja odpadkov financira iz sredstev državnega proračuna, zagotovljenih iz prilivov okoljske dajatve za odlaganje odpadkov v finančnem načrtu ministrstva v obdobju 2005–2008.

Kot je prikazano v veljavnem finančnem načrtu za projekt RCERO Celje (tabela 6), so bila za financiranje investicije II. faze RCERO Celje (MBO in Toplarna Celje) predvidena sredstva iz evropskega proračuna in državnega proračuna v skupnem znesku 24.695.076 evrov, ki jih je ministrstvo načrtovalo na proračunskih postavkah 9500 – Izgradnja RCERO Celje, I. in II. faza in 7341 – EU – Kohezijski sklad – slovenska udeležba. Večletni projekt RCERO Celje, II. faza je bil vključen tudi v bazo podatkov načrta razvojnih programov za obdobje 2006–2009, ki se financirajo iz državnega proračuna¹¹⁶. MF je podalo soglasje k načrtovani dinamiki financiranja investicijskega projekta, ki jo je pripravilo ministrstvo in jo prikazujemo v tabeli 7¹¹⁷.

Tabela 7: Dinamika financiranja investicijskega projekta RCERO Celje, II. faza iz državnega proračuna

Leto	v evrih*		
	Državni proračun proračunska postavka 9500	EU – Kohezijski sklad proračunska postavka 7341	Skupaj
2006	218.169	1.016.587	1.234.756
2007	1.963.504	9.149.278	11.112.782
2008	1.745.339	8.132.691	9.878.030
2009	436.334	2.033.175	2.469.508
Skupaj	4.363.345	20.331.731	24.695.076**

Opombi: * Preračun iz tolarjev v evre je opravljen na podlagi Zakona o uvedbi evra (Uradni list RS, št. 114/06) po tečaju zamenjave 1 evro je 239,640 tolarja.

** Od tega se 15.927.506 evrov nanaša na sofinanciranje projekta Toplarna Celje, 8.025.549 evrov na sofinanciranje projekta MBO in 742.021 evrov na sofinanciranje izvedbe nadzora in strokovnega svetovanja ter izdelave strategije in orodij komuniciranja pri izvedbi II. faze projekta (MBO in Toplarna Celje).

Vir: Soglasje MF k finančnemu pokritju investicijskega projekta MO Celje, RCERO Celje, II. faza, z dne 5. 7. 2006.

¹¹⁴ Prvi in tretji odstavek 19. člena uredbe o načinu opravljanja GJS sežiganja odpadkov.

¹¹⁵ Prvi odstavek 19. člena določa, da se določbe uredbe v zvezi z izvajanjem storitev javne službe začnejo uporabljati s 1. 1. 2009 v skladu z načrtom izvajanja javne službe, ki ga vlada sprejme v okviru operativnega programa varstva okolja s področja odstranjevanja odpadkov.

¹¹⁶ Št. projekta 2511-06-0046.

¹¹⁷ Soglasje k finančnemu pokritju investicijskega projekta MO Celje, RCERO Celje, II. faza, ki se sofinancira iz državnega proračuna, št. 415-110/2005/11 z dne 5. 7. 2006.

Na podlagi soglasja, ki ga je izdalo MF, je ministrstvo (kot sofinancer) z MO Celje (kot investitorjem) sklenilo naslednje pogodbe o sofinanciranju investicijskega projekta Toplarna Celje:

- 21. 5. 2007 Pogodbo o sofinanciranju investicije RCERO Celje, II. faza – termična obdelava komunalnih odpadkov, Toplarna Celje s sredstvi Kohezijskega sklada: za izgradnjo Toplarne Celje, v znesku 13.039.325 evrov¹¹⁸, z rokom za dokončanje investicije do 31. 5. 2010;
- 21. 5. 2007 Pogodbo o sofinanciranju investicije RCERO Celje, II. faza – termična obdelava komunalnih odpadkov, Toplarna Celje s sredstvi lastne udeležbe proračuna Republike Slovenije: za izgradnjo Toplarne Celje, v znesku 2.888.180 evrov¹¹⁹, z rokom za dokončanje investicije do 31. 5. 2010;
- 21. 5. 2007 Pogodbo o sofinanciranju za nadzor in strokovno svetovanje pri izvedbi projekta RCERO Celje, II. faza – mehansko-biološka in termična obdelava odpadkov s sredstvi Kohezijskega sklada: v znesku 540.497 evrov¹²⁰;
- 6. 7. 2007 Pogodbo o sofinanciranju za izdelavo strategije in orodij tržnega komuniciranja z javnostjo RCERO Celje, II. faza – mehansko-biološka in termična obdelava odpadkov s sredstvi Kohezijskega sklada: v znesku 201.524 evrov¹²¹, z rokom za dokončanje del najkasneje do 15. 6. 2009.

Skupni znesek sklenjenih pogodb o sofinanciranju investicijskega projekta Toplarna Celje s sredstvi lastne udeležbe državnega proračuna in s sredstvi Kohezijskega sklada je znašal 16.669.526 evrov¹²² oziroma skupaj s pogodbami za MBO 24.695.075 evrov. Posamezna pogodba o sofinanciranju določa, da bodo sredstva povračil plačana na račun MO Celje na podlagi zahtevkov na predpisanem obrazcu, ki je priloga k pogodbi.

Sklenjeni pogodbi o sofinanciranju investicije RCERO Celje, II. faza – termična obdelava komunalnih odpadkov za izgradnjo Toplarne Celje s sredstvi Kohezijskega sklada in sredstvi lastne udeležbe državnega proračuna v 1. členu določata, da je na podlagi Uredbe o izvajanju postopkov pri porabi sredstev Kohezijskega sklada Evropske unije v Republiki Sloveniji in Odločbe o določitvi pomoči Kohezijskega sklada št. CCI 2005/SI/16/C/PE/001 za sofinanciranje izgradnje objektov *lokalne gospodarske javne infrastrukture* na področju varstva okolja v MO Celje s sredstvi Kohezijskega sklada investitor pridobil sredstva povračila za sofinanciranje investicije RCERO Celje, II. faza – termična obdelava komunalnih odpadkov, Toplarna Celje. V 2. členu pogodbi določata, da bo MO Celje (investitor) s predlagano investicijo zgradila objekte za termično obdelavo komunalnih odpadkov, to je Toplarno Celje, medtem ko izgradnja objektov za izvajanje obvezne lokalne GJS, in sicer objektov za mehansko-biološko obdelavo odpadkov, ni predmet teh pogodb.

¹¹⁸ Kar je 70 odstotkov od priznane skupne vrednosti investicije po pogodbi z izvajalcem gradnje, ki znaša 18.627.607,49 evra brez DDV.

¹¹⁹ Kar je 12,92 odstotka od priznane skupne vrednosti investicije po pogodbi z izvajalcem gradnje, ki znaša 22.353.128,99 evra z DDV.

¹²⁰ Kar je 70 odstotkov od priznane skupne vrednosti po pogodbi z izvajalcem, ki znaša 772.138 evrov.

¹²¹ Kar je 70 odstotkov od priznane skupne vrednosti po pogodbi z izvajalcem, ki znaša 287.891 evrov.

¹²² V ta znesek sta vključeni tudi pogodba o sofinanciranju za nadzor in strokovno svetovanje pri izvedbi projekta RCERO Celje, II. faza v znesku 540.497 evrov in pogodba o sofinanciranju za izdelavo strategije in orodij tržnega komuniciranja z javnostjo RCERO Celje, II. faza v znesku 201.524 evrov, ki se nanašata na mehansko-biološko in termično obdelavo odpadkov.

2.2.1.2.b Ugotavljamo, da sta bili sklenjeni pogodbi o sofinanciranju investicije RCERO Celje, II. faza – termična obdelava odpadkov za izgradnjo Toplarnice Celje s sredstvi Kohezijskega sklada in sredstvi lastne udeležbe državnega proračuna in da so bila na njihovih podlagah MO Celje (investitorju) izplačana sredstva za izgradnjo objektov za izvajanje državne GJS, to je objektov za termično obdelavo odpadkov, in ne za izgradnjo objektov lokalne gospodarske javne infrastrukture na področju varstva okolja v MO Celje oziroma za izvajanje *lokalne GJS*, kot je opredeljeno v 1. členu teh pogodb. S tem je MO Celje kot investitor tudi prevzela vsa finančna tveganja za izgradnjo infrastrukture za izvajanje državne GJS sežiganja odpadkov, za kar ni imela podlage v zakonu.

Ker se je dinamika plačil glede na osnovno pogodbo in Aneks št. 1 k Pogodbi o sofinanciranju investicije RCERO Celje, II. faza – termična obdelava komunalnih odpadkov, Toplarna Celje s sredstvi lastne udeležbe proračuna Republike Slovenije zamaknila v leto 2010, sta MO Celje in MOP 23. 8. 2010 sklenila še Aneks št. 2 k Pogodbi o sofinanciranju investicije RCERO Celje, II. faza – termična obdelava komunalnih odpadkov, Toplarna Celje s sredstvi lastne udeležbe proračuna Republike Slovenije, s katerim se je rok za zaključek investicije podaljšal do 31. 12. 2010. Obenem sta MO Celje in MOP 23. 8. 2010 za podaljšanje roka za zaključek investicije do 31. 12. 2010 sklenila Aneks št. 1 k Pogodbi o sofinanciranju investicije RCERO Celje, II. faza II – termična obdelava komunalnih odpadkov, Toplarna Celje s sredstvi Kohezijskega sklada.

Iz veljavnega finančnega načrta, ki je prikazan v tabeli 6, je razvidno, da so bila za izvedbo II. faze investicije RCERO Celje načrtovana sredstva MO Celje v znesku 4.350.254 evrov oziroma 10.159.319 evrov skupaj s sredstvi za plačilo DDV v znesku 5.809.065 evrov.

2.2.1.2.c MO Celje je sredstva za izvedbo investicijskega projekta RCERO Celje, II. faza v veljavnih proračunih za obdobje od leta 2007 do leta 2011 načrtovala na proračunski postavki 150205 CERO – Centralno regijsko odlagališče, kar prikazujemo v tabeli 8.

Tabela 8: Načrtovana vrednost investicije RCERO Celje, II. faza v veljavnih proračunih za obdobje od leta 2007 do leta 2012

Konto	Veljavni proračun						v evrih
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
402299 Druge storitve komunikacij in komunale	/	228.211	122.125	/	/	/	
402999 Drugi operativni odhodki	/	55.506	/	/	/	/	
402005 Stroški prevajalskih storitev	166.286	/	/	/	/	/	
420401 Novogradnje	25.983.199	15.134.777	2.159.192	3.887.120	195.060	56.300	
420801 Investicijski nadzor	245.234	224.758	190.007	/	55.000	/	
Skupaj	26.394.719	15.643.252	2.471.324	3.887.120	250.060	56.300	

Viri: veljavni proračuni MO Celje za leta 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 in 2012.

MO Celje je izdatke za investicijski projekt RCERO Celje, II. faza, Toplarna Celje v skladu z 12. členom Zakona o javnih financah¹²³ zajela v načrtih razvojnih programov občinskih proračunov za obdobje od leta 2007 do leta 2011.

2.2.2 Izvedba investicije

Preverili smo:

- ali je MO Celje pri izboru izvajalcev v postopkih javnega naročanja upoštevala določila Zakona o javnih naročilih¹²⁴ (v nadaljevanju: ZJN-1),
- ali je o postopkih in posameznih fazah obveščala pristojno ministrstvo,
- ali je investicijo Toplarna Celje izvedla z načrtovanimi sredstvi in v predvidenih rokih,
- kako je MO Celje spremljala in nadzirala izvajanje investicije in
- ali je kot lastnica infrastrukture za izvajanje GJS sežiganja odpadkov izvajalcu storitev GJS pravilno zaračunavala najemnino za njeno uporabo.

2.2.2.1 Izbor izvajalcev za izvedbo investicije

MO Celje oziroma zanjo družba SL Consult je za izvedbo projekta Toplarna Celje izvedla:

- postopek oddaje javnega naročila za projektiranje in izgradnjo sežigalne naprave za sežiganje mehansko in biološko obdelanih komunalnih odpadkov, in sicer za II. fazo – termična obdelava odpadkov, Toplarna Celje,

in za izvedbo celotne II. faze projekta RCERO Celje, ki poleg objekta za termično obdelavo odpadkov vključuje tudi izgradnjo objekta za MBO, še:

- postopek oddaje javnega naročila za izdelavo strategije in orodij komuniciranja z javnostjo za II. fazo projekta – mehansko-biološka in termična obdelava odpadkov in
- postopek oddaje javnega naročila za nadzor in strokovno svetovanje pri izvedbi II. faze projekta – mehansko-biološka in termična obdelava odpadkov, in sicer izvajanje vsebinskega in finančnega nadzora skladno z določili FIDIC¹²⁵ – Srebrna knjiga¹²⁶.

MO Celje je pri izboru izvajalcev v postopkih javnega naročanja upoštevala določila ZJN-1 in:

- za gradnjo Toplarne Celje izmed dveh prispelih ponudb izbrala ponudnika KIV Engineering, d. o. o., Vrnsko (v nadaljevanju: KIV Engineering), skupaj s partnerjema CM Celje, d. d., Celje in Mollier, d. o. o., Celje, in z njim 24. 10. 2006 sklenila pogodbo v znesku 22.353.129 evrov z DDV, kolikor je znašala ponudbena cena izbranega ponudnika;
- za storitev izdelave strategije in orodij komuniciranja z javnostjo za projekt RCERO Celje, II. faza – mehansko-biološka in termična obdelava odpadkov z izbranim izvajalcem, družbo FIT Media, na podlagi edine prispele ponudbe 10. 1. 2007 sklenila pogodbo v znesku 345.469 evrov z DDV¹²⁷;

¹²³ Uradni list RS, št. 11/11-UPB4.

¹²⁴ Uradni list RS, št. 39/00 (102/00-popr.), 2/04 (ZJN-1 je začel veljati 12. 11. 2000, veljati je prenehal 22. 12 2006, uporabljal se je do 6. 1. 2007).

¹²⁵ Mednarodno združenje svetovalnih inženirjev za standardizacijo gradbene dejavnosti (*International Federation of Consulting Engineers*), splošno znano kot FIDIC.

¹²⁶ Gre za pogodbe o gradbenih delih, pri katerih je en subjekt odgovoren za načrtovanje in izvedbo projekta (izvaja inženiring, postopke javnih naročil in izgradnjo objekta "na ključ").

¹²⁷ Za preračun se uporabi srednji tečaj Banke Slovenije na dan odpiranja ponudb, in sicer je 1 evro znašal 239,6240 tolarja.

- za storitev nadzora in strokovnega svetovanja pri izvedbi projekta RCERO Celje, II. faza – mehansko-biološka in termična obdelava odpadkov, po objavi¹²⁸ Povabila k oddaji ponudbe in ponovnega javnega razpisa po postopku s pogajanjem, z izbranim ponudnikom IBJ, Celje, d. o. o. (v nadaljevanju: IBJ Celje), skupaj s partnerjema NAVOR, d. o. o., Celje in ET-ENERGOTEHNA, d. o. o., Celje, 20. 11. 2006 sklenila Pogodbo za nadzor in strokovno svetovanje pri izvedbi projekta RCERO Celje, II faza – mehansko-biološka in termična obdelava komunalnih odpadkov v znesku 926.566 evrov z DDV¹²⁹.

Pri izvedbi postopkov javnega naročanja za oddajo gradenj in storitev izdelave strategije in orodij komuniciranja z javnostmi je MO Celje sodelovala z ministrstvom in ga sproti obveščala o poteku postopkov. Sodelovala je tudi z MF, sektorjem za upravljanje s sredstvi Evropske unije.

2.2.2.2 Izvajanje pogodb z izvajalci

Za investicijo Toplarna Celje smo preverili, ali je MO Celje z izbranimi izvajalci za gradnjo, storitev komuniciranja in storitev nadzora sklenila pogodbe v vrednostih, ki so bile načrtovane v investicijskem programu, ali je izvajalcem izplačala sredstva, predvidena v sklenjenih pogodbah, in ali je z izvajalci sklenila anekse za dodatna dela in s tem presežla načrtovano vrednost investicije. Vrednost II. faze investicije RCERO Celje po osnovnih pogodbah in sklenjenih aneksih prikazujemo v tabeli 9.

Tabela 9: Načrtovana in dejanska vrednost investicije II. faze RCERO Celje

Investicija	Načrtovana vrednost	Vrednost po osnovnih pogodbah			Sklenjeni aneksi	Dejanska vrednost	Povečanje vrednosti Toplarna Celje v odstotkih
		MBO	Toplarna Celje	Skupaj			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3)+(4)	(6)	(7)=(5)+(6)	(8)=(6)/(4)*100
Gradnja	27.924.435	11.151.570*	18.627.607	29.779.178	297.100	30.076.278	1,6
Nadzor	782.975	193.035	579.104	772.138	152.856	924.994	26,4
Komuniciranje	337.918	94.856	193.035	287.891	0	287.891	/
Skupaj	29.045.327	11.439.461	19.399.746	30.839.207	449.956	31.289.163	2,3

Opomba: * Načrtovana je bila sklenitev pogodbe v znesku 9.357.692 evrov, vrednost sklenjene pogodbe pa znaša 11.151.570 evrov, in sicer zaradi tehničnih prilagoditev (Končno poročilo za projekt, sofinanciran iz Kohezijskega sklada, stran 12, ki ga je pripravila MO Celje, pregledala in potrdila pa sta ga ministrstvo in SVLR).

Viri: Investicijski program za projekt RCERO Celje, II. faza – mehansko-biološka in termična obdelava komunalnih odpadkov, št. projekta 334/05 z dne 16. 9. 2005, stran 15; odločba o odobritvi pomoči (priloga I – delovni načrt); veljavna odločba o odobritvi pomoči.

¹²⁸ Uradni list RS, št. 98/06.

¹²⁹ Za preračun se uporabi srednji tečaj Banke Slovenije na dan odpiranja ponudb, in sicer 1 evro je znašal 239,5872 tolarja.

Ugotovili smo, da je MO Celje z izvajalcem gradnje sklenila pogodbo v znesku, ki ga je za gradnjo Toplarnice Celje načrtovala v investicijskem programu. Prav tako je z izvajalcem storitve nadzora in z izvajalcem za izdelavo strategije in orodij tržnega komuniciranja sklenila pogodbo v zneskih, načrtovanih v investicijskem programu. Preverili smo izvajanje pogodb s posameznimi izvajalci in na podlagi preverjanja izplačil posameznim izvajalcem ugotovili, da jim je MO Celje za izvedbo projekta Toplarnice Celje izplačala sredstva v okviru zneskov, ki so bili dogovorjeni v pogodbah, in da so posamezne situacije vsebovale predpisane in v pogodbah določene sestavine in priloge.

Iz tabele 9 je razvidno povečanje vrednosti investicije Toplarnice Celje, dogovorjene z aneksi, v znesku 449.956 evrov oziroma 1,5 odstotka od osnovne pogodbene vrednosti celotne investicije II. faze RCERO Celje. Ugotovili smo, da se znesek nanaša na izgradnjo objekta in storitev nadzora v zvezi s projektom Toplarnice Celje in predstavlja povečanje vrednosti investicije projekta za 2,3 odstotka glede na načrtovano vrednost v investicijskem programu oziroma vrednost v skladu s sklenjenimi osnovnimi pogodbami (v znesku 19.399.746 evrov).

2.2.2.2.a V 3. točki pogodbe o gradnji je določeno, da MO Celje plača izvajalcu gradnje, KIV Engineering, v pogodbi dogovorjen znesek za projektiranje, izvršitev in dokončanje del ter odpravo vseh napak na njih v skladu z določbami pogodbe. MO Celje je s sklenitvijo aneksa št. 2 k osnovni pogodbi¹³⁰ z izvajalcem gradenj za nadgradnjo sistema hlajenja dimnih plinov z utilizatorjem dimnih plinov namesto s hlajenjem z vodo, ki ga je predlagal izvajalec in bi ga izvedel v okviru pogodbe za izvedbo gradenj, za 1,6 odstotka oziroma 297.100 evrov brez DDV preseglala v investicijskem programu načrtovano vrednost za gradnjo Toplarnice Celje v znesku 18.627.607 evrov. S sklenitvijo aneksa št. 2 k osnovni pogodbi z izvajalcem gradenj v vrednosti 297.100 evrov brez DDV je MO Celje kršila točko c) drugega odstavka 24. člena Zakona o javnem naročanju¹³¹ (v nadaljevanju: ZJN-2). Ta v primeru naročanja gradenj, katerih vrednost je enaka ali višja od 274.000 evrov brez DDV, določa obveznost izvedbe javnega naročanja po postopkih iz 1. do 5. točke prvega odstavka 24. člena ZJN-2.

Pojasnilo MO Celje

Med poskusnim obratovanjem Toplarnice Celje se je pokazala možnost uporabe nove, boljše tehnologije v zvezi s čiščenjem dimnih plinov za zamenjavo polsubega s suhim postopkom čiščenja. Te možnosti pa v času priprave analiz ni bilo mogoče predvideti. Navedena odločitev je bila sprejeta, ker bi v primeru uporabe prve možnosti med obratovanjem nastajali višji stroški (vključno s potrebami po novih investicijah v pribodnosti), poleg tega pa se je z izbrano možnostjo povečala pridobljena toplotna energija, kar pomeni tudi dodaten prihodek.

2.2.2.2.b MO Celje je 26. 11. 2012¹³² z IBJ Celje sklenila Aneks št. 1 k Pogodbi št. 2005-PE-1-2-03 za nadzor in strokovno svetovanje pri izvedbi projekta RCERO Celje, II. faza¹³³ za dodatna dela v vrednosti 152.856 evrov brez DDV, od tega za objekt MBO v znesku 74.899 evrov in za objekt Toplarnice Celje v znesku 77.957 evrov. Potreba po dodatnih delih je nastala zaradi podaljšanja obvezne prisotnosti odgovornih nadzornikov na obeh gradbiščih med izgradnjo objektov RCERO, II. faza po preteku

¹³⁰ Aneks št. 2 k Pogodbi, št. 2005-PE-1-2-01 za izgradnjo objekta Toplarnice, 8. 7. 2011.

¹³¹ Uradni list RS, št. 128/06, 16/08, 19/10, 18/11, 90/12.

¹³² Več kot eno leto po izdanem Potrdilu o izvedbi investicije in več kot dve leti po izdanem uporabnem dovoljenju za objekt Toplarnice Celje ter nekaj dni več kot šest let po izvedbi prvega naročila.

¹³³ Št. pogodbe 268/2012 z dne 26. 11. 2012.

pogodbenega roka za dokončanje del, zaradi povečanja obveznosti inženirja pri dajanju navodil komisiji za reševanje sporov¹³⁴ in zahtevnosti del med odpravo napak v garancijski dobi. Dodatna dela predstavljajo obvezno prisotnost inženirja v obdobju med 19. 2. 2011 in 15. 8. 2012¹³⁵. Za dodatna dela, izvedena v obdobju od 19. 2. 2011 do 15. 8. 2012, je MO Celje 26. 11. 2012 sklenila aneks št. 1 k osnovni pogodbi za nadzor in strokovno svetovanje pri izvedbi projekta RCERO, II. faza. Vendar pa je to storila po tem, ko so bila dodatna dela že opravljena. S tem je MO Celje kršila 142. člen Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije¹³⁶ (v nadaljevanju: pravilnik o izvrševanju proračuna), ki določa, da morajo neposredni uporabniki proračuna skleniti pogodbo pred začetkom opravljanja storitve ali nabave blaga. V aneksu št. 1 za nadzor in strokovno svetovanje pri izvedbi projekta RCERO Celje, II. faza je navedeno, da sta pogodbeni stranki za njegovo sklenitev izvedli postopek s pogajanjem brez predhodne objave v skladu s šestim odstavkom 29. člena ZJN-2, vendar je MO Celje s tem, ko je aneks št. 1 k pogodbi z izvajalcem nadzora sklenila po tem, ko so bila dodatna dela že opravljena, kršila tudi ZJN-2. Ker so bila dodatna dela oddana in izvedena pred izvedbo postopka po ZJN-2, je MO Celje kršila točko c) drugega odstavka 24. člena ZJN-2. Ta v primeru naročanja blaga in storitev, katerih vrednost je višja od 130.000 evrov, določa, da je treba javno naročanje izvesti po postopkih iz 1. do 5. točke prvega odstavka 24. člena ZJN-2. MO Celje je s sklenitvijo aneksa št. 1 k osnovni pogodbi z izvajalcem za nadzor in strokovno svetovanje pri izvedbi projekta RCERO, II. faza v vrednosti 152.856 evrov brez DDV za 19,8 odstotka preseгла načrtovano vrednost za nadzor nad izvedbo investicije RCERO Celje, II. faza, ki je znašala 772.138 evrov. S tem je za 13,5 odstotka oziroma 77.957 evrov brez DDV preseгла načrtovano vrednost za izvedbo nadzora nad izgradnjo objekta Toplarna Celje.

2.2.2.3 Finančna izvedba investicije

Preverjali smo:

- ali je MO Celje za izvedbo investicije RCERO Celje, II. faza zagotovila sredstva v znesku, načrtovanem v finančnem načrtu veljavne odločbe o odobritvi pomoči (4.350.252 evrov) oziroma kolikor je znašalo sofinanciranje MO Celje za izvedbo investicije Toplarna Celje.

¹³⁴ Komisija za reševanje sporov je bila ustanovljena 10. 7. 2009 in je 13. 1. 2010 sprejela sklep, da se mora izvajalcu KIV Engineering prilagoditi cena za izdelavo vročevoda v znesku 16.712,08 evra brez DDV, vključno z zakonskimi zamudnimi obrestmi, kar znaša skupaj 21.547,76 evra brez DDV (Potrdilo o izvedbi investicije, 14. 9. 2011).

¹³⁵ Pogodbeni rok za izvedbo vseh del, določenih s pogodbo za nadzor, je 18. 2. 2011 (1.550 dni od datuma sklenitve pogodbe z dne 20. 11. 2006) oziroma še 90 dni po izdaji zadnjega potrdila o končnem plačilu izvajalcem gradnje projekta RCERO Celje, faza II, to je 19. 8. 2010 (IBJ Celje je potrdil situacijo št. 23 dne 21. 5. 2010).

¹³⁶ Uradni list RS, št. 50/07, 61/08.

Tabela 10: Primerjava načrtovane vrednosti in virov financiranja RCERO Celje, II. faza

v evrih

	Investicijski program	Vrednost po sklenjenih pogodbah ¹³⁷ brez DDV		
	Skupaj	MBO	Toplarna Celje	Skupaj
<i>INVESTICIJA</i>				
Gradnja	27.924.435	11.151.570	18.627.607	29.779.178
Nadzor	782.975	193.035	579.104	772.138
Komuniciranje	337.918	94.856	193.035	287.891
Skupaj	29.045.327	11.439.461	19.399.746	30.839.207
<i>VIRI FINANCIRANJA</i>				
Kohezijska sredstva (PP 7341)	20.331.730	6.751.908	13.579.822	20.331.730
Državni proračun (PP 9500)	4.363.345	1.475.164	2.888.181	4.363.345
Dajatve in občine	4.350.252	1.126.021	0	1.126.021
<i>Primanjkljaj MO Celje</i>	<i>0</i>	<i>2.086.367</i>	<i>2.931.743</i>	<i>5.018.110</i>
Skupaj	29.045.327	11.439.461	19.399.746	30.839.207

Opomba: PP – proračunska postavka.

Vir: Poročilo o izvajanju investicijskega programa, Razvojni center Inženiringi Celje, d. o. o. z dne 1. 10. 2008.

Iz tabele 10 je razvidno, da je bilo treba za izvedbo investicije RCERO Celje, II. faza zagotoviti 30.839.206 evrov, kolikor znaša skupna vrednost sklenjenih pogodb z izvajalci¹³⁸, viri financiranja pa so bili v skladu z investicijskim programom in veljavno odločbo o odobritvi pomoči načrtovani v znesku 29.045.327 evrov, kar je za 1.793.879 evrov manj, kot je znašala vrednost investicije po investicijskem programu. Znesek se nanaša na povečanje vrednosti pogodbe, sklenjene za gradnjo objekta MBO (zaradi tehničnih prilagoditev znaša vrednost sklenjene pogodbe 11.151.570 evrov namesto 9.357.692 evrov). Glede na zagotovljena sredstva iz Kohezijskega sklada in državnega proračuna v skupnem znesku 24.695.076 evrov in sredstva iz proračuna MO Celje v znesku 1.126.021 evrov (za investicijo objekta MBO) je MO Celje za izvedbo investicije RCERO, II. faza potrebovala še 5.018.110 evrov, od tega 2.931.742 evrov¹³⁹ za financiranje projekta Toplarna Celje.

¹³⁷ Vrednost sklenjenih pogodb z izvajalci gradnje, storitev nadzora in komunikacije. Pri virih financiranja vrednost v skladu s sklenjenimi pogodbami o sofinanciranju investicije med MO Celje in ministrstvom.

¹³⁸ Pri tem ni upoštevana vrednost sklenjenih aneksov, ki so celotno investicijo podražili (povezava s točkama 2.2.2.2.a in 2.2.2.2.b tega poročila).

¹³⁹ Znesek je bil ugotovljen v Poročilu o izvajanju investicijskega programa, ki ga je v skladu z uredbo za izvedbo investicijske dokumentacije 1. 10. 2008 za MO Celje izdelal Razvojni center Inženiringi Celje, d. o. o.

Za pokritje finančne konstrukcije v znesku 5.018.110 evrov je MO Celje 2. 10. 2008¹⁴⁰ na ministrstvo vložila Vlogo za pridobitev sredstev za izgradnjo RCERO Celje, II. faza – MBO in Toplarna Celje z obrazložitvijo, da za projekt Toplarna Celje ne razpolaga z lastnimi viri financiranja in da je manjkajoča sredstva za izvedbo investicije MBO pokrivala z najemanjem kreditov¹⁴¹.

Na podlagi vloge za pridobitev sredstev je ministrstvo 8. 10. 2008 izdalo Sklep o povečanju deleža sofinanciranja investicije RCERO Celje, II. faza s sredstvi lastne udeležbe proračuna Republike Slovenije¹⁴² (v nadaljevanju: sklep o povečanju deleža sofinanciranja investicije RCERO Celje) in povečalo znesek povračil za izvedbo investicije RCERO Celje, II. faza za 4.786.468 evrov¹⁴³ (od tega v znesku 2.700.101 evro za Toplarno Celje in 2.086.367 evrov za MBO).

V skladu s 25. členom Zakona o financiranju občin¹⁴⁴ in na podlagi sklepa o povečanju deleža sofinanciranja investicije RCERO Celje sta MO Celje in MOP 10. 10. 2008 sklenila Aneks št. 1 k Pogodbi o sofinanciranju investicije RCERO Celje, II. faza – termična obdelava komunalnih odpadkov, Toplarna Celje s sredstvi lastne udeležbe proračuna Republike Slovenije¹⁴⁵, s katerim se je znesek povračil (za leti 2008 in 2009) povečal¹⁴⁶ za 2.700.101 evro, in sicer na 5.588.282 evrov. Zaradi tega se je spremenil tudi delež povračil, in sicer z 12,92 odstotka na 30 odstotkov skupne vrednosti investicije po pogodbi z izvajalcem gradnje.

V tabeli 11 prikazujemo vrednost investicije in vire financiranja RCERO Celje, II. faza po zagotovitvi dodatnih sredstev iz državnega proračuna. Dejanska vrednost investicije vključuje vrednost sklenjenih aneksov k pogodbam z izvajalci (povezava s točko 2.2.2.2 tega poročila), ne vključuje pa že vloženi sredstev za odkupljena zemljišča in financiranje priprave projektne dokumentacije v skupnem znesku 2.113.450 evrov, ki jih je za financiranje RCERO Celje, II. faza zagotovila MO Celje (od tega v znesku 1.842.617 evrov za Toplarno Celje).

¹⁴⁰ MO Celje je 17. 1. 2006 na ministrstvo vložila vlogo, da Republika Slovenija zagotovi sofinanciranje projekta s proračunske postavke Okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, vendar zaradi drugačne namembnosti uporabe sredstev okoljske dajatve sofinanciranje ni bilo realizirano. Zato je MO Celje 27. 11. 2006 ponovno vložila vlogo, v kateri je predlagala, da bi se manjkajoča sredstva zagotovila s proračunske postavke Okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov. Ker vir, iz katerega naj bi bila pokrita manjkajoča sredstva, zaradi Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov (Uradni list RS, št. 129/04, 68/05, 28/06, 132/06, 71/07, 85/08, 70/10) ni bil realiziran, je MO Celje v vlogi z dne 2. 10. 2008 predlagala, da se manjkajoča sredstva pri projektu pokrijejo s proračunske postavke Republike Slovenije še v letu 2008 oziroma v začetku leta 2009.

¹⁴¹ Sofinanciranje projekta MBO iz okoljskih dajatev ni bilo realizirano v načrtovani vrednosti, sodelujoče občine so celotno zbrano okoljsko dajatev namenile za projekt RCERO, I. faza.

¹⁴² Št. 5443-3/2005 z dne 8. 10. 2008.

¹⁴³ Stroški izgradnje projekta znašajo 37.007.078 evrov z DDV. Od tega je prispevek sredstev iz Kohezijskega sklada 20.331.729 evrov, prispevek ministrstva pa znaša 4.363.344 evrov. Iz takse za obremenjevanje okolja se financira 1.041.701 evro. Preostanek sredstev v vrednosti 11.270.304 evre z DDV mora zagotavljati MO Celje. Finančna konstrukcija za izvedbo II. faze ni pokrita in manjka 4.786.468 evrov (sklep o povečanju deleža sofinanciranja investicije RCERO Celje).

¹⁴⁴ Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11.

¹⁴⁵ Sredstva so zagotovljena na proračunski postavki 9500 v načrtu razvojnih programov 2511-06-0046.

¹⁴⁶ Z 2.888.180 evrov, kolikor je znašal znesek pogodbe o sofinanciranju II. faze Toplarne Celje s sredstvi lastne udeležbe državnega proračuna.

Tabela 11: Vrednost investicije in viri financiranja RCERO Celje, II. faza po odobritvi dodatnih sredstev iz državnega proračuna

Projekt RCERO Celje, II. faza	MBO	Toplarna Celje	Skupaj	v evrih brez DDV
				V odstotkih
<i>INVESTICIJA</i>				
Skupna vrednost investicije po osnovnih pogodbah	11.439.461	19.399.746	30.839.207	/
Vrednost sklenjenih aneksov	0	449.956	449.956	/
Skupna dejanska vrednost investicije	11.439.461	19.849.702	31.289.163	/
<i>VIRI FINANCIRANJA</i>				
Kohezijska sredstva (PP 7341)	6.751.908	13.579.822	20.331.730	66,0
Državni proračun (PP 9500)	1.475.164	2.888.181	4.363.345	14,0
<i>Dodatno odobrena sredstva iz državnega proračuna (sklep o povečanju deleža sofinanciranja investicije RCERO Celje)</i>	<i>2.086.367</i>	<i>2.700.101</i>	<i>4.786.468</i>	<i>16,0</i>
Dajatve in občine	1.126.367	0	1.126.367	4,0
Skupaj viri	11.439.806	19.168.104	30.607.910	100,0
<i>Primanjkljaj/ presežek sredstev</i>	<i>346</i>	<i>(681.598)</i>	<i>(681.253)</i>	<i>/</i>

Opomba: PP – proračunska postavka.

Vira: Poročilo o izvajanju investicijskega programa, Razvojni center Inženiringi Celje, d. o. o. z dne 1. 10. 2008 in sklep o povečanju deleža sofinanciranja investicije RCERO Celje.

2.2.2.3.a Iz tabele 11 je razvidno, da je MO Celje po odobritvi dodatnih sredstev iz državnega proračuna za izvedbo RCERO Celje, II. faza zagotovila 1.126.367 evrov oziroma 3,7 odstotka vrednosti investicije in ne 4.350.254 evrov oziroma 15 odstotkov vrednosti investicije, ki jih je za sofinanciranje RCERO Celje, II. faza načrtovala v veljavni odločbi o odobritvi pomoči. Ministrstvo pa je za izvedbo RCERO Celje, II. faza zagotovilo skupaj 9.149.813 evrov, kar je več kot dvakrat toliko, kot je bilo načrtovano v investicijskem programu in v veljavni odločbi o odobritvi pomoči.

2.2.2.3.b Za izvedbo investicije Toplarna Celje je MO Celje poleg vloženih sredstev za odkupljena zemljišča in financiranje priprave projektne dokumentacije v znesku 1.842.617 evrov zagotovila primanjkljaj sredstev v znesku 681.252 evrov¹⁴⁷. S tem je za zagotovitev infrastrukture za izvajanje obvezne državne GJS sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije prispevala 2.523.869 evrov. MO Celje je navedena sredstva namenila za sofinanciranje zagotavljanja infrastrukture državnega pomena, to je za izvajanje GJS, kar pa ni v njeni pristojnosti, temveč je na podlagi 148. člena ZVO-1 v pristojnosti države.

¹⁴⁷ Znesek se nanaša na sklenjena aneksa za dodatna dela (v skupni vrednosti 449.956 evrov) in razliko med zneskom, ki ga je ministrstvo odobrilo s sklepom o povečanju deleža sofinanciranja investicije RCERO Celje, II. faza in znaša 2.700.101 evro, in zneskom, ki ga je MO Celje od ministrstva v vlogi zahtevala, to je 2.931.742 evrov.

2.2.2.4 Doseganje časovnega načrta investicije

MO Celje je v Investicijskem programu za projekt RCERO Celje, II. faza – mehansko-biološka in termična obdelava komunalnih odpadkov¹⁴⁸ načrtovala, da bo faza izvedbe investicije objekta za termično obdelavo odpadkov trajala 24 mesecev, s pričetkom septembra 2006 ter zaključkom avgusta 2008, ko se bo pričelo usposabljanje kadrov in poskusno obratovanje s trajanjem 12 mesecev. Načrtovani datum zaključka izgradnje investicije in začetek rednega obratovanja je bil 1. 9. 2009. Tak delovni načrt je potrdila Evropska komisija v prilogi 1 odločbe o odobritvi pomoči, vendar je bil delovni načrt 14. 9. 2009 s spremembo odločbe o odobritvi pomoči spremenjen zaradi zamud pri pridobivanju dovoljenj in javnem naročanju. V tabeli 12 prikazujemo načrtovane roke in datume, ko so bile aktivnosti za izgradnjo objekta za termično obdelavo odpadkov dejansko izvedene.

Tabela 12: Načrtovani in doseženi roki pri izgradnji Toplarne Celje

Aktivnost/ načrtovana in dejanska izvedba	Načrtovan začetek		Načrtovan zaključek				Dejanski zaključek
	Investicijski program/ odločba	Veljavna odločba	Investicijski program/ odločba	Veljavna odločba	Pogodba za gradnjo	Aneks št. 1 k pogodbi za gradnjo	
Javno naročanje	1. 1. 2006	1. 1. 2006	1. 8. 2006	14. 1. 2007	/	/	14. 1. 2007
Gradnja	1. 9. 2006	15. 1. 2007	31. 8. 2008	8. 10. 2008	21. 11. 2008	21. 11. 2008	17. 9. 2008
Poskusno obratovanje (potrdilo o izvedbi)	1. 9. 2008	8. 10. 2008	31. 8. 2009	20. 11. 2010	21. 11. 2009	19. 2. 2010	24. 8. 2010 (14. 9. 2011)

Viri: Investicijski program za projekt RCERO Celje, II. faza – mehansko-biološka in termična obdelava komunalnih odpadkov, št. projekta 334/05 z dne 16. 9. 2005, strani 38–39; odločba o odobritvi pomoči (priloga I – delovni načrt); veljavna odločba o odobritvi pomoči; Končno poročilo za projekt, sofinanciran iz Kohezijskega sklada, št. CCI 2005/SI/16/C/PE/001 z dne 3. 6. 2011, strani 40–41.

MO Celje ni izpeljala postopkov javnega naročanja v roku, ki ga je realno načrtovala v investicijskem programu, ampak je s postopki zaključila 14. 1. 2007, kot je bilo načrtovano v veljavni odločbi o odobritvi pomoči. Zaradi zamud pri javnem naročanju je MO Celje pogodbo z izbranim izvajalcem za gradnjo sklenila 24. 10. 2006 in z gradnjo pričela približno tri mesece kasneje¹⁴⁹, kot je načrtovala v investicijskem programu, kar je bilo še vedno v roku, ki je bil načrtovan v veljavni odločbi o odobritvi pomoči. Gradnja objekta Toplarna Celje je bila zaključena v načrtovanem roku.

¹⁴⁸ Terminski plan izvedbe investicije, stran 38.

¹⁴⁹ Namesto 1. 9. 2006 je z gradnjo pričela 22. 11. 2006, ko je bil v delo uveden izvajalec KIV Engineering.

MO Celje je 18. 8. 2008 vložila zahtevo za izdajo uporabnega dovoljenja¹⁵⁰ za objekt Toplarna Celje. 3. 9. 2008 je upravni organ opravil tehnični pregled objekta, pri katerem so bile ugotovljene nekatere pomanjkljivosti, ki jih je MO Celje odpravila do 17. 9. 2008, ko ji je Upravna enota Celje za objekt za termično obdelavo odpadkov izdala odločbo o poskusnem obratovanju za obdobje 12 mesecev¹⁵¹, ki ga je kasneje na zaprosilo MO Celje s sklepom¹⁵² podaljšala še za nadaljnjih 12 mesecev¹⁵³. Poskusno obratovanje za projekt Toplarna Celje se je pričelo v načrtovanem roku (18. 9. 2008) in se pretežno zaključilo 24. 8. 2010, kar je približno dva meseca prej, kot je bilo načrtovano v veljavni odločbi o odobritvi pomoči. Na ta dan je inženir izdal Potrdilo o prevzemu¹⁵⁴, v katerem navaja, da so bila pogodbeno dela izvajalca (projektna dokumentacija, izgradnja objekta Toplarna Celje in poskusno obratovanje) pretežno zaključena, da so uspešno prestala večino zaključnih testov in da so bili pogoji za prevzem objekta izpolnjeni skladno s pogodbenimi določili FIDIC.

2.2.2.4.a V skladu s pogodbo oziroma aneksom št. 1¹⁵⁵, ki sta ga sklenila MO Celje in izvajalec gradnje KIV Engineering, bi moral izvajalec poskusno obratovanje zaključiti do 19. 2. 2010. Dejansko ga je zaključil približno šest mesecev kasneje (24. 8. 2010), s čimer je kršil določila 3. člena aneksa št. 1 k pogodbi o gradnji. Ta ne vsebuje določil o plačilu odškodnine v primeru prekoračitve v pogodbi določenih rokov za dokončanje del, vendar v 7. točki določa, da začne pogodba o gradnji veljati po predložitvi garancije za dobro izvedbo. V skladu s to točko je izvajalec MO Celje predložil garancijo za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti¹⁵⁶, ki se nanaša na izpolnitev pogodbenih obveznosti izvajalca, da bo pri izpolnjevanju pogodbenih obveznosti zagotavljal stopnjo kakovosti, kakršna je bila dogovorjena, ter da bo svoje obveznosti izvrševal v dogovorjenem obsegu in rokih. Obenem garancija velja tudi za primer delne izpolnitve pogodbene obveznosti, tudi če opravljena gradbena dela delno ne zadostujejo pogodbenim zahtevam. Kljub šestmesečni zamudi pri izvedbi poskusnega obratovanja MO Celje kot garancijski upravičenec ni zahtevala unovčenja bančne garancije v znesku 2.235.313 evrov.

Pojasnilo MO Celje

Dela za gradnjo objekta za termično obdelavo odpadkov so bila izvedena do takešne faze, da ni bil ogrožen zaključek projekta. Z unovčenjem garancije bi bil ogrožen finančni položaj izvajalca, saj bi ta postal insolventen. To bi ogrozilo zaključek projekta in črpanje sredstev iz Koberžijskega sklada, saj bi morala MO Celje za dokončanje del iskati izvajalca po postopku javnega naročanja. S podaljševanjem roka za dokončanje del bi bila ogrožena tudi veljavnost dovoljenja za poskusno obratovanje, če bi se dela zaključila prepozno. Obdobje poskusnega obratovanja je bilo z odločbo Upravne enote

¹⁵⁰ Pogoj za začetek uporabe objekta, ki je bil zgrajen ali rekonstruiran na podlagi gradbenega dovoljenja ali se mu je na podlagi gradbenega dovoljenja spremenila namembnost (5. člen Zakona o graditvi objektov, Uradni list RS, št. 102/04-UPB1, 126/07, 108/09, 57/12).

¹⁵¹ Št. 351-993/2008-6(0353) z dne 17. 9. 2008.

¹⁵² Št. 351-993/2008-12(0353) z dne 9. 9. 2009.

¹⁵³ Uporabno dovoljenje za objekt Toplarna Celje je MO Celje pridobila 13. 8. 2010.

¹⁵⁴ Potrdilo izda svetovalni inženir, ko so dela dokončana v skladu s pogodbo in ko so uspešno opravljeni preizkusi ob dokončanju.

¹⁵⁵ Aneks št. 1 k Pogodbi št. 2005-PE-1-2-01 z dne 13. 1. 2010, s katerim sta MO Celje in izvajalec gradenj zaradi nepredvidene okvare na parnem kotlu, ki je onemogočila izvedbo preizkusov ob dokončanju del, za 90 dni podaljšala poskusno obratovanje.

¹⁵⁶ Garancija, št. 040640/6 z dne 7. 11. 2006; Dodatek, št. 0001 z dne 10. 11. 2009; Dodatek, št. 0002 z dne 9. 2. 2010; Dodatek, št. 0003 z dne 1. 2. 2011.

Celje že enkrat podaljšano, zato ga ob upoštevanju določbe 99. člena Zakona o graditvi objektov ni bilo več mogoče podaljšati. Nastala škoda bi bila bistveno večja od zneska po bančni garanciji, poleg tega pa bi bilo ogroženo tudi dokončanje objekta in onemogočeno prevzemanje odpadkov, pridobljenih z MBO. Zaradi slabega finančnega stanja izvajalca v takratni fazi, ki se je kasneje tudi končala s stečajem izvajalca, takšne škode ne bi bilo mogoče izterjati. Izvajalec je vsa dela po pogodbi izdelal kakovostno ter dokazal tehnološke in okoljske parametre. Čeprav je zamujal z izvedbo, je dela zaključil v rokih, določenih za črpanje sredstev iz Kobrezijskega sklada.

2.2.2.4.b V skladu z določili pogodb po FIDIC je projekt zaključen z izdajo potrdila o prevzemu za izvedena dela in potrdila o izvedbi¹⁵⁷, ki ju pripravi inženir. Inženir je potrdilo o izvedbi, s katerim potrjuje, da je izvajalec izvršil obveznosti po pogodbi in da so bila dela (izdelava projektne dokumentacije, izgradnja objekta, poskusno obratovanje in šolanje kadra bodočega upravljavca) dokončana in sprejeta, izdal 14. 9. 2011. Projekt izgradnje objekta za termično obdelavo odpadkov je bil zaključen približno dve leti kasneje, kot je bilo načrtovano v investicijskem programu, oziroma približno leto kasneje, kot je bilo določeno v veljavni odločbi o odobritvi pomoči.

Pojasnilo MO Celje

Investicija v Toplarno Celje je bila prva takšna investicija v Republiki Sloveniji. Kljub zamudi pri gradnji je bilo uporabno dovoljenje pridobljeno do roka za črpanje sredstev iz Kobrezijskega sklada. Vse aktivnosti MO Celje so bile stalno usmerjene k doseganju končnega cilja, to je uspešni izvedbi projekta Toplarna Celje, pri čemer je upoštevala morebitne škodljive posledice enega in drugega ravnanja. Za investicijo in s tem za javna sredstva bi bilo bistveno škodljivejše, če bi pogodbo prekinili, saj z drugim izvajalcem projekta v realnem času ne bi mogli uspešno dokončati.

2.2.2.5 Nadzor MO Celje nad izvajanjem investicije

MO Celje je za strokovni nadzor nad izvedbo del in finančni nadzor nad izvajanjem investicije z izvedbo javnega razpisa izbrala nadzornega inženirja IBJ Celje (povezava s točko 2.2.2.1 tega poročila). V skladu s projektno nalogo, ki je bila sestavni del razpisne dokumentacije, je bil nadzorni inženir zadolžen za:

- nadzor, svetovanje, predhodna dela, koordinacijo in poročila,
- strokovni nadzor,
- opravljanje del inženirja oziroma predstavnika naročnika v skladu z določili FIDIC,
- dela koordinatorja za varnost in zdravje pri delu ter
- vsebinski in finančni nadzor.

Poleg tega je MO Celje imenovala vodjo projekta izgradnje Toplarne Celje, ki je bil pooblaščen za vodenje, koordinacijo in realizacijo celotnega projekta in je v okviru tega izvajal finančni nadzor nad potekom investicije.

¹⁵⁷ Potrdilo o izvedbi vsebuje datum, ko je izvajalec izvršil svoje pogodbene obveznosti. Izda ga svetovalni inženir v roku 28 dni od zadnjega datuma preteka rokov za reklamacije napak ali takoj zatem, ko je izvajalec predložil vse svoje dokumente, dokončal in preizkusil vsa dela ter odpravil vse pomanjkljivosti in napake na objektu; Skulj, S.: Pogoji pogodb za obratno opremo, projektiranje in graditev za elektrotehnično in strojno obratno opremo in za gradbena in inženirska dela, ki jih načrtuje izvajalec. *Plant and Design-Build*. Gospodarska zbornica Slovenije, Zavod invalidskih podjetij Slovenije, Ljubljana, 1999.

MO Celje je s sklenitvijo pogodbe za nadzor in strokovno svetovanje z IBJ Celje in z imenovanjem pooblaščenca zagotovila ustrezen finančni nadzor nad izvajanjem investicije, saj sta nadzorni inženir in pooblaščenec MO Celje redno preverjala ustreznost in pravilnost dokumentov, ki so predstavljali podlago za plačilo izvajalcu gradenj. Z izdajo potrdila oziroma s podpisom sta zagotovila, da posamezna situacija temelji na dejanskih in pravilno izvršenih količinah, kot jih je navedel izvajalec za izpolnitev pogodbenih pogojev. Poleg tega je nadzorni inženir izvajal strokovni nadzor nad izvedbo del in v skladu z določili FIDIC pripravil potrdilo o prevzemu za izvedena dela in potrdilo o izvedbi, s čimer je potrdil, da so vsa dela izvajalca gradenj dokončana. O izvedenih strokovnih nadzorih nad izvedbo del je poročal MO Celje.

2.2.2.6 Zaračunavanje najemnine za infrastrukturo

V skladu s 6. členom koncesijske pogodbe, sklenjene 29. 8. 2008, je MO Celje lastnica naprav in opreme, ki jih po končani izgradnji zagotovi koncesionarju, Energetiki Celje, za izvajanje državne GJS sežiganja odpadkov. Energetika Celje in lastnica infrastrukture MO Celje sta medsebojna razmerja glede uporabe, upravljanja in vzdrževanja infrastrukturnih objektov in naprav za izvajanje GJS sežiganja odpadkov uredila v Pogodbi o poslovnem najemu infrastrukture za sežig (termično obdelavo) odpadkov (v nadaljevanju: pogodba o najemu infrastrukture), ki sta jo sklenila 1. 9. 2010¹⁵⁸. MO Celje je izročila v neposredno posest in rabo vso infrastrukturo, ki je potrebna za opravljanje GJS sežiganja odpadkov. Najemnik, Energetika Celje, pa je infrastrukturo prevzel proti plačilu najemnine z namenom, da jo bo za potrebe izvajanja GJS sežiganja odpadkov na območju MO Celje ter za izvajanje osebnih storitev oziroma tržnih dejavnosti vzdrževal in uporabljal kot dober gospodar. Preverili smo, ali je MO Celje od dneva, ko je postala lastnica infrastrukture za izvajanje GJS sežiganja odpadkov oziroma od dneva veljavnosti pogodbe o najemu infrastrukture, Energetiki Celje zaračunavala najemnino v skladu z določbami, navedenimi v pogodbi o najemu infrastrukture.

Ugotovili smo, da je MO Celje višino najemnine v skupnem znesku 1.880.818 evrov¹⁵⁹, ki jo je v letih 2010, 2011 in 2012 zaračunala Energetiki Celje, obračunala v višini obračunane amortizacije (odpisane vrednosti osnovnih sredstev, ki je bila izračunana z uporabo metode enakomernega časovnega amortiziranja in predvidenih amortizacijskih stopenj, določenih v prilogi 3 k pogodbi o najemu infrastrukture) v skladu s 17. členom pogodbe o najemu infrastrukture¹⁶⁰. MO Celje je za izračun amortizacije praviloma upoštevala Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih osnovnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev¹⁶¹, kot je določeno v drugem odstavku 16. člena pogodbe o najemu infrastrukture. Amortizacijske stopnje za zgradbe, računalniško opremo in laboratorijsko opremo so določene v skladu s tem pravilnikom. Amortizacijske stopnje za ostalo specifično opremo za termično obdelavo odpadkov (na primer za kotel za sežig odpadkov, sistem čiščenja dimnih plinov, parno turbino z generatorjem in podobno) pa so določene po 5-odstotni amortizacijski stopnji¹⁶².

¹⁵⁸ Čeprav koncesijska pogodba v tretjem odstavku 7. člena določa, da se stranki zavežeta skleniti pogodbo, v kateri bosta uredili medsebojna razmerja med lastnikom infrastrukture in koncesionarjem, najkasneje v roku 14 dni od začetka veljavnosti koncesijske pogodbe, to je najkasneje 12. 9. 2008.

¹⁵⁹ Za leto 2010 v znesku 200.785 evrov, za leto 2011 v znesku 820.835 evrov in za leto 2012 v znesku 859.198 evrov.

¹⁶⁰ Ta določa, da se višina najemnine izračunava z uporabo metode enakomernega časovnega amortiziranja in predvidenih amortizacijskih stopenj, določenih v prilogi 3 k pogodbi o najemu infrastrukture.

¹⁶¹ Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10.

¹⁶² Kar je potrdila Evropska komisija v odločbi o odobritvi pomoči.

2.3 Aktivnosti Energetike Celje pri doseganju zastavljenih ciljev pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov

2.3.1 Uspešnost Energetike Celje pri doseganju zastavljenih ciljev pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov

Da bi podali oceno uspešnosti Energetike Celje pri doseganju zastavljenih ciljev pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov smo preverili:

- izkoriščenost sežigalnice v obdobju od leta 2010 do leta 2012 ter
- ali so bili z izgradnjo RCERO Celje, II. faza za termično obdelavo odpadkov doseženi cilji oziroma učinki projekta, opredeljeni v investicijskem programu in okoljevarstvenem dovoljenju.

Energetika Celje je v letnih načrtih za obratovanje naprave za leti 2011 in 2012¹⁶³ načrtovala doseganje glavnih parametrov pri termični obdelavi odpadkov. Energetika Celje v letnih načrtih navaja, da izhodišča načrta za leti 2011 in 2012 vsebujejo precej neznank, povezanih tako z zagotavljanjem vhodnih količin komunalnih odpadkov, s procesom termične obdelave, kakor tudi z vsemi končnimi produkti po termični obdelavi. Podatki za načrt temeljijo na pridobljenih podatkih iz obdobja poskusnega obratovanja oziroma obratovanja v letu 2011, to so dovoljene količine iz okoljevarstvenega dovoljenja, ocenjene količine dobave lahke frakcije in blata iz čistilnih naprav in predvideni proces obratovanja. Navedeno je, da je za prvo in drugo leto rednega obratovanja, to je za leti 2011 in 2012, predviden poudarek predvsem na optimiziranju delovanja sežigalnice, ki je zelo kompleksna in edina te vrste v Republiki Sloveniji.

V tabeli 13 prikazujemo dosežene parametre pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov glede na parametre iz investicijskega programa in okoljevarstvenega dovoljenja za obdobje od leta 2010 do leta 2012.

¹⁶³ Termična obdelava odpadkov – izhodišča za načrt 2011 ter izhodišča za načrt 2012.

Tabela 13: Doseženi parametri in parametri, določeni v investicijskem programu oziroma okoljevarstvenem dovoljenju, pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov za obdobje od leta 2010 do leta 2012

	Parametri v okoljevarstvenem dokumentu oziroma investicijskem programu		Dosežene količine					
			v letu 2010		v letu 2011		v letu 2012	
			Letna količina	Enota mere	Letna količina	Realizacija/ parametri v odstotkih	Letna količina	Realizacija/ parametri v odstotkih
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(4)/(2)*100	(6)	(7)=(6)/(2)*100	(8)	(9)=(8)/(2)*100
Dobava odpadkov*	25.000	tona	18.283	73,1	19.018	76,1	23.068	92,3
Lahka frakcija	20.000	tona	16.773	83,9	16.978	84,9	19.556	97,8
Blato iz čistilnih naprav	5.000	tona	1.510	30,2	2.040	40,8	3.512	70,2
Količina pepela skupaj	3.360	tona	2.903	86,4	3.096	92,1	3.808	113,3
- nevaren	1.360	tona	702	51,6	912	67,1	1.018	74,9
- nenevaren	2.000	tona	2.201	110,1	2.184	109,2	2.790	139,5
Poraba el. energije	8.160	MWh	ni podatka	/	1.738	21,3	1.728	21,2
Poraba plina	45.000	m ³	177.457	394,3	127.841	284,1	68.840	153,0
Poraba vode	16.000	m ³	6.939	43,4	9.832	61,5	9.418	58,9
Proizvedena el. energija	5.280	MWh	4.732	89,6	5.421	102,6	4.348	82,3
Proizvedena toplotna energija	9.108	MWh	18.305	201,0	22.318	245,0	22.872	251,1
Obratovalne ure	8.000	ura	6.168	77,1	6.462	80,8	7.472	93,4

Opombi: * Dobava odpadkov se nanaša na lahko frakcijo in blato iz čistilnih naprav.

MWh – megavatna ura, m³ – kubični meter.

Viri: Investicijski program za projekt RCERO Celje, II. faza, okoljevarstveno dovoljenje in Letno poročilo o delovanju in spremljanju naprave za leti 2011 in 2012.

Glede na količino termično obdelane lahke frakcije in blata iz čistilnih naprav ugotavljamo, da je bila sežigalnica odpadkov glede na dovoljene količine odpadkov po okoljevarstvenem dovoljenju iz leta 2010 izkoriščena 73,1-odstotno, 76,1-odstotno v letu 2011 in 92,3-odstotno v letu 2012. Povprečno je bila sežigalnica glede na dovoljene količine odpadkov po okoljevarstvenem dovoljenju v obdobju od leta 2010 do leta 2012 izkoriščena 80,5-odstotno. Navedeno kaže na to, da se izkoriščenost sežigalnice povečuje, vendar sežigalnica odpadkov v letu 2012 še vedno ni bila v celoti izkoriščena. Energetika Celje je zaradi neizkoriščenosti sežigalnice in manjše količine termično obdelane lahke frakcije in blata iz čistilnih naprav ustvarila manjše prihodke od termične obdelave odpadkov ter proizvodnje električne in toplotne energije, kar izhaja iz tabele 14. Zaradi pričetka rednega obratovanja sežigalnice v septembru 2010 smo ocenili manjše realizirane prihodke za leti 2011 in 2012.

Tabela 14: Ocena manj realiziranih prihodkov in dobička Energetike Celje zaradi neizkoriščenosti sežigalnice pri termični obdelavi lahke frakcije in blata iz čistilnih naprav ter prodane električne in toplotne energije za leti 2011 in 2012

v evrih brez DDV			
Ocena manj realiziranih prihodkov in dobička Energetike Celje	Za leto 2011	Za leto 2012	Skupaj
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)
Termična obdelava lahke frakcije	340.579	50.039	390.618
Termična obdelava blata iz čistilnih naprav	333.592	167.698	501.290
Prodana električna energija	35.032	66.510	101.542
Prodana toplotna energija	119.322	111.460	230.782
<i>Skupaj manj realizirani prihodki</i>	<i>828.525</i>	<i>395.707</i>	<i>1.224.232</i>
<i>Skupaj več realizirani odhodki</i>	<i>200.271</i>	<i>64.681</i>	<i>264.952</i>
Skupaj manj realizirani dobiček	628.254	331.026	959.280

Vira: ocena Energetike Celje in izračun računskega sodišča.

Energetika Celje je zaradi neizkoriščenosti sežigalnice v letih 2011 in 2012 ustvarila za 390.618 evrov¹⁶⁴ manjše prihodke od termične obdelave lahke frakcije in za 501.290 evrov¹⁶⁵ manjše prihodke od termične obdelave blata. Prihodki od prodane električne energije so po oceni Energetike Celje v letu 2011 manjši za 35.032 evrov¹⁶⁶ in v letu 2012 za 66.510 evrov¹⁶⁷, kar znaša skupaj 101.542 evrov. Prihodki od prodane toplotne energije pa so bili po oceni Energetike Celje v letu 2011 manjši za 119.322 evrov¹⁶⁸ in v letu 2012 za 111.460 evrov¹⁶⁹, kar znaša skupaj 230.782 evrov. Pri tem smo ocenili tudi stroške, ki se pri polni

¹⁶⁴ $(3.022 \text{ ton} + 444 \text{ ton}) \times 112,70 \text{ evra na tono} = 390.618 \text{ evrov.}$

¹⁶⁵ $(2.960 \text{ ton} + 1.488 \text{ ton}) \times 112,70 \text{ evra na tono} = 501.290 \text{ evrov.}$

¹⁶⁶ $(6.200.000 \text{ MWh} - 5.421.500 \text{ MWh}) \times 0,045 \text{ evra/MWh} = 35.032 \text{ evrov.}$

¹⁶⁷ $(6.200.000 \text{ MWh} - 4.722.000 \text{ MWh}) \times 0,045 \text{ evra/MWh} = 66.510 \text{ evrov.}$

¹⁶⁸ $(28.000 - 22.318) \times 21 \text{ evrov/MWh} = 119.322 \text{ evrov.}$

¹⁶⁹ $(28.000 - 22.427) \times 20 \text{ evrov/MWh} = 111.460 \text{ evrov.}$

izkoriščenosti sežigalnice povečajo, in sicer: stroške vhodnega materiala za toplotno obdelavo, stroške ravnanja s preostankom odpadkov po toplotni obdelavi in ostale variabilne stroške pri obratovanju sežigalnice¹⁷⁰. Te stroške smo za leto 2011 ocenili v znesku 200.271 evrov¹⁷¹ in za leto 2012 v znesku 64.681 evrov¹⁷².

Energetika Celje je zaradi neizkoriščenosti sežigalnice pri termični obdelavi lahke frakcije in blata iz čistilnih naprav ter prodane električne in toplotne energije v letih 2011 in 2012 ustvarila za 1.224.232 evrov manj prihodkov.

Pojasnilo Energetike Celje

Polne izkoriščenosti sežigalnice ni bilo mogoče zagotavljati že na začetku obratovanja sežigalnice. Tudi v Končnem poročilu za projekt, sofinanciran iz Kobezijskega sklada, je predvideno, da bo delovanje sežigalnice postopoma do leta 2013 dosegalo predvidene dovoljene količine po okoljevarstvenem dovoljenju. V prvem letu obratovanja je pričelo teči enoletno garancijsko obdobje, v tem obdobju je obratovanje sežigalnice potekalo v skladu z navodili izvajalca in z minimalno dovoljenimi obremenitvami. Na izkoriščenost sežigalnice vplivajo tudi razni zastoji oziroma okvare na opremi, ki so lahko v posameznih primerih tudi daljše od pričakovanih (servis parne turbine v letu 2012). Učinkovitost obratovanja je najbolj odvisna od dinamike dobavljenih količin posameznih odpadkov. Zastoji nastajajo tudi pri dobavi lahke frakcije in blata od obeh imetnikov odpadkov predvsem zaradi določanja ustreznega razmerja pri sežigu blata iz čistilnih naprav in lahke frakcije. Po izkušnjah obratovanja podobnih objektov v tujini je za doseganje normalnega obratovanja naprav potrebno tri- do pet-letno redno obratovanje.

Ukrep Energetike Celje

Energetika Celje je v letu 2013 termično obdelala 19.940 ton lahke frakcije (99,7-odstotna izkoriščenost glede na dovoljene količine odpadkov po okoljevarstvenem dovoljenju) in 3.066 ton blata iz čistilnih naprav (61,3 odstotka kapacitet), kar znaša skupaj 23.006 ton in predstavlja 92-odstotno izkoriščenost naprave. Količina blata iz čistilnih naprav je odvisna od kontinuitete dobav, s tem pa je povezana tehnična možnost sosežiga. Količina doziranega blata iz čistilnih naprav je odvisna predvsem od kurilne vrednosti lahke frakcije, saj mora biti dosežena predpisana kurilna vrednost mešanice odpadkov, ki je določena v okoljevarstvenem dovoljenju.

2.3.2 Učinki projekta izgradnje sežigalnice glede na opredeljene cilje projekta v investicijskem programu

Z izgradnjo RCERO Celje, II. faza¹⁷³ so bili za termično obdelavo odpadkov pri sočasni izkoriščenosti energijske in termične izrabe odpadkov opredeljeni naslednji cilji oziroma učinki projekta¹⁷⁴:

- zmanjšanje količine odloženih odpadkov v celjski odpadkovni regiji za 62 odstotkov;

¹⁷⁰ Razliko med obsegom variabilnih stroškov pri izvajanju GJS termične obdelave odpadkov (nabavna vrednost goriva + ostali materialni stroški + stroški ostalih storitev) za leti 2012 in 2011 smo delili z razliko med količinami sežganih odpadkov za leti 2012 in 2011 in izračunali mejne stroške dodatnih količin; $(92.672 \text{ evrov} + 416.567 \text{ evrov} + 906.135 \text{ evrov}) - (101.054 \text{ evrov} + 215.540 \text{ evrov} + 963.189 \text{ evrov}) / (23.068 \text{ ton} - 19.018 \text{ ton}) = 33.479 \text{ evra na tono}$.

¹⁷¹ $5.982 \text{ ton} \times 33.479 \text{ evra/tono} = 200.271 \text{ evrov}$.

¹⁷² $1.932 \text{ ton} \times 33.479 \text{ evra/tono} = 64.681 \text{ evrov}$.

¹⁷³ Zajema mehansko-biološko obdelavo in termično obdelavo odpadkov.

¹⁷⁴ Investicijski program RCERO Celje, II. faza, stran 18.

- z izrabo pare bi znašala proizvodnja električne energije 12.160 MWh, neto učinek proizvodnje električne energije pa naj bi znašal 5.280 MWh (razlika med proizvedeno električno energijo in lastno porabo);
- za ogrevanje in oskrbo s toplo vodo bi bilo na razpolago 3 do 5 MW energije, ob upoštevanju ogrevalne sezone bi bilo v sistemu daljinske oskrbe s toploto uporabljenih v povprečju okoli 9.108 MWh toplotne energije letno;
- z izrabo pare za ogrevanje je predvideno zmanjšanje uporabe zemeljskega plina za 1.065.636 m³; ob upoštevanju porabe zemeljskega plina pri termični obdelavi odpadkov bi bil dosežen neto prihranek porabe 549.036 m³ fosilnih goriv.

Doseganje ciljev pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov glede na opredeljene cilje projekta v investicijskem programu v letih 2011 in 2012 smo prikazali v tabeli 15.

Tabela 15: Doseganje ciljev pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov glede na opredeljene cilje projekta v investicijskem programu za leti 2011 in 2012

	Cilji projekta v investicijskem programu	Leto 2011		Leto 2012	
		Realizacija	Realizacija/cilj projekta v odstotkih	Realizacija	Realizacija/cilj projekta v odstotkih
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)/(2)*100	(5)	(6)=(5)/(2)*100
Zmanjšanje količine odloženih odpadkov, v odstotkih	62,0	40,5	65,3	61,9	99,8
Proizvedena električna energija, v MWh	5.280	5.421	102,7	4.673	88,5
Količina oddane toplote v omrežje, v MWh	9.108	22.318	245,0	22.857	251,0
Zmanjšanje uporabe zemeljskega plina, v m ³	1.065.636	2.611.206	245,0	2.623.901	246,2

Viri: Investicijski program za projekt RCERO Celje, II. faza, podatki Energetike Celje in družbe Symbio Celje.

Temeljni cilj projekta, opredeljen v investicijskem programu, to je zmanjšanje količine odloženih odpadkov v celjski odpadkovni regiji za najmanj 62 odstotkov, za leto 2011 ni bil dosežen, za leto 2012 pa je bil realiziran 99,8-odstotno. V obdobju do konca leta 2012 je od 23 občin savinjske regije, ki so pristopile k izgradnji in financiranju projekta RCERO Celje, II. faza, 16 občin¹⁷⁵ uporabljalo storitve mehansko-biološke in termične obdelave odpadkov (teh 16 občin je v letih 2011 in 2012 zbralo približno 75 odstotkov mešanih komunalnih odpadkov celotne savinjske regije). Ostalih šest občin¹⁷⁶ do konca

¹⁷⁵ V letu 2011 in 2012 so storitve mehansko-biološke obdelave odpadkov in termične obdelave odpadkov uporabljale občine: Braslovče, Celje, Dobje, Dobrna, Mozirje, Polzela, Prebold, Šentjur, Štore, Tabor, Velenje, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Vojnik, Vranksko in Žalec.

¹⁷⁶ Laško, Rogaška Slatina, Rogatec, Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Kozje in Bistrica ob Sotli.

leta 2012 ni uporabljalo storitev mehansko-biološke in termične obdelave odpadkov v RCERO Celje, te občine so zbrane odpadke odlagale na odlagališčih, ki so jih imele v upravljanju¹⁷⁷. Pri izračunu zmanjšanja količine odloženih odpadkov smo upoštevali razpoložljive podatke za zbrane mešane komunalne odpadke za 12 občin celjske odpadkovne regije (za katere družba Simbio Celje izvaja GJS zbiranja komunalnih odpadkov, GJS obdelave mešanih komunalnih odpadkov in GJS odlaganja ostankov predelave komunalnih odpadkov po obdelavi)¹⁷⁸ ter količine odloženih mešanih komunalnih odpadkov po mehansko-biološki in termični obdelavi odpadkov za teh 12 občin, kar izhaja iz priloge 2 tega poročila. Ostalih občin, ki vozijo mešane komunalne odpadke v RCERO Celje in za katere družba Simbio Celje ne izvaja GJS zbiranja komunalnih odpadkov, pri izračunu nismo upoštevali, saj te na odlagališče pripeljejo že delno predelane oziroma sortirane odpadke. Količina zbranih mešanih komunalnih odpadkov¹⁷⁹ za teh 12 občin je v letu 2011 znašala 26.127 ton, količina odloženih odpadkov po mehansko-biološki in termični obdelavi pa 15.546 ton¹⁸⁰, kar predstavlja 40,5-odstotno zmanjšanje količine odloženih odpadkov za leto 2011. Za leto 2012 pa je znašala količina zbranih mešanih komunalnih odpadkov 20.228 ton ter odloženih odpadkov po obdelavi 7.713 ton, kar predstavlja 61,9-odstotno zmanjšanje.

Hkrati se pri procesu termične obdelave odpadkov proizvaja električna in toplotna energija, ki jo Energetika Celje oddaja v omrežje. Energetika Celje je v letu 2011 proizvedla 5.421 MWh neto električne energije (razlika med proizvedeno električno energijo in lastno porabo), kar je 102,7-odstotna realizacija, v letu 2012 je proizvedla 4.673 MWh neto električne energije, kar je 88,5-odstotna realizacija glede na cilje projekta. Neto učinek proizvodnje električne energije v letih 2011 in 2012 znaša povprečno 95 odstotkov glede na cilje projekta. Energetika Celje je v letih 2011 in 2012 v omrežje oddala več kot 22.000 MWh toplotne energije. Količina oddane toplotne energije glede na cilje projekta znatno presega predvidene količine, v letih 2011 in 2012 oddana količina toplotne energije v omrežje povprečno za 145 odstotkov presega načrtovano v investicijskem programu. Energetika Celje je zaradi soproizvodnje toplotne energije pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov v letu 2011 porabila 2.611.206 m³ manj zemeljskega plina, v letu 2012 pa je porabila 2.623.901 m³ manj zemeljskega plina. Energetika Celje je s tem v letih 2011 in 2012 zmanjšala porabo zemeljskega plina povprečno za 145 odstotkov glede na cilje, opredeljene v investicijskem programu.

¹⁷⁷ Odlagališče Tuncovec in Strensko.

¹⁷⁸ Celje, Žalec, Štore, Vojnik, Dobrna, Polzela, Braslovče, Vransko, Tabor, Prebold, Šentjur, Dobje.

¹⁷⁹ Klasifikacijska številka odpadka 20 03 01.

¹⁸⁰ Odloženi odpadki po obdelavi so se v letih 2010 in 2011 na podlagi okoljevarstvenega dovoljenja označevali pod klasifikacijsko številko odpadka 19 12 12 in 19 05 03, od leta 2012 se odpadki po obdelavi označujejo pod klasifikacijsko številko 20 03 01.

2.3.3 Učinkovitost poslovanja Energetike Celje pri izvajanju obvezne GJS sežiganja odpadkov

2.3.3.1 Izvajanje GJS sežiganja odpadkov

Energetika Celje je 29. 8. 2008 s sklenitvijo koncesijske pogodbe pridobila koncesijo za storitev sežiganja (termično obdelavo) komunalnih odpadkov na območju 23 občin savinjske regije. Toplarna Celje, ki jo upravlja Energetika Celje, je z rednim obratovanjem, in sicer s termično obdelavo mešanih komunalnih odpadkov, ki so predhodno obdelani po postopku mehansko-biološke obdelave, pričela 1. 9. 2010, zato smo izvajanje GJS sežiganja odpadkov ocenjevali od 1. 9. 2010 do konca leta 2012. Med poskusnim obratovanjem, ki je potekalo do 1. 9. 2010, je bil za obratovanje sežigalnice odgovoren izvajalec investicije Toplarne Celje, KIV Engineering.

Termična obdelava komunalnih odpadkov v Toplarni Celje predstavlja zaključno fazo predhodne mehanske in biološke obdelave komunalnih odpadkov v RCERO Celje in čiščenje komunalnih odpadnih voda na Čistilni napravi Celje. Tehnološki postopek omogoča energijsko izrabo lahke frakcije preostanka komunalnih odpadkov in blata iz čistilnih naprav za proizvodnjo toplotne in električne energije. Sistem energijske izrabe odpadkov ne temelji na izrabi celotne količine zbranih komunalnih odpadkov, ampak gre celotni tok odpadkov na mehansko in biološko obdelavo. Pri tem se dodatno iz snovnega toka izločijo še reciklati, ki so namenjeni snovni izrabi, prav tako pa se v fazi biološke obdelave odpadki osušijo in stabilizirajo. Ob koncu obdelave se snovni tok loči na energijsko bogati in energijsko revni del, pri čemer se slednji odloži na odlagališču. Energijsko bogati del je tako imenovana lahka frakcija oziroma iz odpadkov pridobljeno gorivo. Lahka frakcija je sestavljena iz gorljivih frakcij, ki se nahajajo v preostanku komunalnih odpadkov. Sestavljena je iz plastike, papirja, kartona, tekstila in lesa. Vsi ti materiali dobro gorijo, kurilna vrednost mešanice pa je odvisna od strukture odpadkov, vsebnosti vode in nečistoč. Toplarna Celje je prvi objekt za termično obdelavo komunalnih odpadkov v Republiki Sloveniji in predstavlja zaključno fazo predhodno obdelanih in pripravljenih odpadkov v RCERO Celje.

V napravi za sežig odpadkov sežig poteka dvostopenjsko, in sicer:

- v primarni komori se pri 650 do 850 stopinjah Celzija odpadki uplinjajo,
- v sekundarni zgorevalni komori (termoreaktorju) se nastali plini pri temperaturi vsaj 850 do 1200 stopinjah Celzija sežejo.

Pri izkoriščanju energije iz odpadkov se lahko pri polni moči sežigalnice proizvede 15 MW energije, od tega 2 MW električne energije. Dejanska proizvodnja pa je odvisna od dobavljenih količin odpadkov. Toplotna energija, sproščena v procesu, se uporablja za:

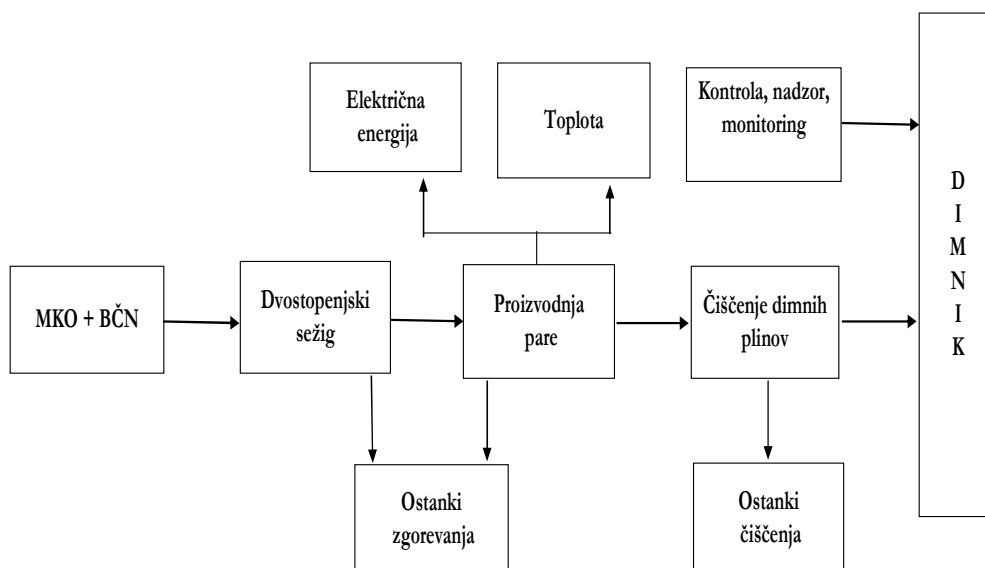
- daljinsko ogrevanje Celja in
- proizvodnjo električne energije, delno izkoriščene za lastne potrebe, viški energije pa se oddajo v distribucijsko omrežje.

Sežigalnica obratuje neprekinjeno 24 ur na dan in 7 dni v tednu. Predvideno je do 8.000 ur obratovanja letno. Preostali čas je predviden za izvedbo letnega remonta, predvidoma enkrat letno, ostala nujna vzdrževalna dela ter redne servise.

Postopek termične obdelave preostankov predhodno obdelanih komunalnih odpadkov (lahke frakcije) in dehidriranega blata (blata iz čistilnih naprav) poteka v naslednjih stopnjah:

- sprejem in skladiščenje lahke frakcije in blata iz čistilnih naprav;
- izvzemanje in transport lahke frakcije in blata iz čistilnih naprav;
- mešanje blata iz čistilnih naprav med lahko frakcijo;
- doziranje trdnih odpadkov v kurišče;
- segrevanje, sušenje in uplinjanje trdnih odpadkov na rešetki;
- mešanje z zrakom in zgorevanje razvitih plinov v dogorevalni komori;
- ohlajevanje dimnih plinov v parnem kotlu in s tem izkoriščanje pri zgorevanju sproščene energije;
- čiščenje dimnih plinov, prilagojeno vsebnosti škodljivih snovi v dimnih plinih;
- proizvodnja električne energije v parni turbini z generatorjem;
- kondenzacija pare in oddajanje toplote sistemu daljinskega ogrevanja Celja.

Slika 2: Shematični prikaz postopka termične obdelave odpadkov

Opomba: MKO – mešani komunalni odpadki, BČN – blato iz čistilnih naprav.

Vir: Investicijski program za projekt RCERO Celje, II. faza, september 2005.

V skladu s 5. in v povezavi s 1. členom koncesijskega akta je uporaba storitev javne službe obvezna za vse uporabnike storitev javne službe na območju občin savinjske regije v okvirih tehničnih možnosti naprav in opreme za opravljanje storitev javne službe¹⁸¹.

¹⁸¹ Izjema od tega pravila je določena v 6. členu koncesijskega akta, ki določa, da uporaba storitev javne službe ni obvezna za uporabnika, če namerava odpadke odložiti na odlagališče, ki ima za odlaganje takih odpadkov dovoljenje ministrstva, ali namerava odpadke odstraniti na tujem in ima za iznos ali izvoz odpadkov dovoljenje.

Uporabniki storitev obvezne GJS sežiganja odpadkov imajo na podlagi 4. člena koncesijske pogodbe naslednje pravice:

- pravico do trajnega, rednega in nemotenega zagotavljanja storitev javne službe;
- pravico do enake obravnave glede kakovosti in dostopnosti storitev in
- pravico do zagotovljenih cen storitev, ki so enotne za vse obdelane odpadke iz RCERO Celje.

Predmet koncesije je v skladu s 1. členom koncesijske pogodbe:

- prevzemanje in sežig (termična obdelava) mešanih komunalnih odpadkov, ki so po postopku mehansko-biološke obdelave obdelani v RCERO Celje in primerni za sežiganje;
- prevzemanje in sežig (termična obdelava) blata iz komunalnih in skupnih čistilnih naprav, ki jih upravlja družba Vodovod-kanalizacija Celje, in
- vzdrževanje infrastrukture javne službe.

Energetika Celje lahko poleg storitev, ki so predmet koncesije, v okviru tehničnih možnosti naprav in opreme za opravljanje storitev GJS sežiganja odpadkov ter prostih kapacitet izvaja še¹⁸²:

- prevzem mehansko in biološko obdelanih odpadkov iz drugih centrov za ravnanje z odpadki za sežig (termična obdelava);
- prevzem obdelanega blata drugih komunalnih in skupnih čistilnih naprav, ki nastajajo na kraju njihove obdelave za sežig (termična obdelava);
- prevzemanje nekaterih vrst gorljivih nenevarnih odpadkov ali gorljivih ostankov predelave teh odpadkov, katerih odstranjevanje urejajo posebni predpisi o ravnanju z odpadki.

Energetika Celje mora zagotoviti izvajanje GJS sežiganja odpadkov v polnem obsegu, v svojem imenu in za svoj račun ter nosi vse stroške v zvezi z izvajanjem te GJS¹⁸³.

Ugotavljamo, da 12. člen koncesijske pogodbe ni v skladu z omejitvijo iz 5. člena v povezavi s 1. členom koncesijskega akta, ki določa, da se izvajanje GJS sežiganja odpadkov izvaja zgolj za območje savinjske regije. Koncesijska pogodba omogoča prevzem mehansko-biološko obdelanih odpadkov ter blata iz čistilnih naprav tudi iz drugih centrov za ravnanje z odpadki oziroma drugih čistilnih naprav ter prevzemanje nekaterih vrst gorljivih nenevarnih odpadkov ali gorljivih ostankov predelave teh odpadkov, vendar po določbi 39. člena ZGJS v primeru neskladnosti med določbami koncesijskega akta in določbami koncesijske pogodbe veljajo določbe koncesijskega akta. Zato Energetiki Celje kljub vsebini koncesijske pogodbe ni omogočen prevzem odpadkov za sežig tudi iz drugih centrov za ravnanje z odpadki ter zagotovitev polne izkoriščenosti naprave (povezava s točko 2.3.1 tega poročila).

Priporočilo

Ministrstvu priporočamo, naj začne s postopki za spremembo koncesijskega akta, ki bi sežigalnici komunalnih odpadkov v Celju omogočil prevzem odpadkov ter muljev tudi iz drugih centrov za ravnanje z odpadki oziroma drugih čistilnih naprav, da se zagotovi polna izkoriščenost naprave.

¹⁸² 12. člen koncesijske pogodbe.

¹⁸³ 9. in 10. člen koncesijske pogodbe.

2.3.3.2 Okoljevarstveno dovoljenje za sežig odpadkov v Toplarni Celje

MO Celje je po pooblastilu Toplarne Celje v imenu nosilca posega Energetike Celje 15. 4. 2005 MOP podala zahtevek za izdajo okoljevarstvenega soglasja za gradnjo naprave Toplarne Celje. Energetika Celje je dobre tri mesece kasneje, 29. 7. 2005 MOP podala zahtevek za pridobitev dovoljenja za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje okolja večjega obsega za napravo Toplarna Celje. Agencija je na podlagi vlog združila postopek izdaje okoljevarstvenega soglasja in okoljevarstvenega dovoljenja in 12. 1. 2006 upravljavcu Energetiki Celje izdala okoljevarstveno soglasje za gradnjo Toplarne Celje ter hkrati izdala okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje okolja večjega obsega.

Agencija je izdala Energetiki Celje okoljevarstveno dovoljenje za:

- obratovanje naprave Toplarna Celje, v kateri se izvaja dejavnost sežiga komunalnih odpadkov z zmogljivostjo sežiga 3.125 ton komunalnih odpadkov na uro, ter
- napravo, ki jo sestavljata plinska kotlarna, ki obsega dva vročevodna kotla, ter naprava za pridobivanje električne energije, ki obsega dva parna batna motorja in dva generatorja električne energije s pripadajočo transformatorsko postajo.

V skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem ima naprava dovoljenje za termično obdelavo 20.000 ton lahke frakcije (klasifikacijska številka odpadka 19 12 10, gorljivi odpadki – iz odpadkov pridobljeno gorivo) in 5.000 ton blata iz čistilnih naprav komunalnih odpadnih vod (klasifikacijska številka odpadka 19 08 05), kar je prikazano v tabeli 16. Energetika Celje mora zagotoviti, da spodnja kurilna vrednost mešanice odpadkov, ki se sežigajo, ni manjša od 11 mega Joulov na kilogram¹⁸⁴ (v nadaljevanju: MJ/kg).

Tabela 16: Odpadki, ki so predmet odstranjevanja v Toplarni Celje v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem

Klasifikacijska številka odpadka	Naziv odpadka	Največja količina odpadkov, ki jo je dovoljeno odstraniti v enem letu v tonah	Postopek odstranjevanja
19 12 10	Gorljivi odpadki (iz odpadkov pridobljeno gorivo)	20.000	D10 – sežiganje na kopnem
19 08 05	Blato iz čistilnih naprav komunalnih odpadnih vod	5.000	D10 – sežiganje na kopnem

Vir: okoljevarstveno dovoljenje.

¹⁸⁴ Točka 4.1.4 okoljevarstvenega dovoljenja.

Energetika Celje je 20. 2. 2012 ministrstvu podala Vlogo za dopolnitev Vloge za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja z dne 30. 5. 2011. V vlogi Energetika Celje prosi za proučitev možnosti:

- povečanja količine odpadkov po mehansko-biološki obdelavi (lahke frakcije s klasifikacijsko številko 19 12 10) za 20 odstotkov, kar pomeni povečanje količine z 20.000 ton na 24.000 ton na leto, ali
- prerazporeditve količin med lahko frakcijo in blatom iz čistilnih naprav v korist prve¹⁸⁵.

Pojasnilo Energetike Celje

Agencija je novembra 2013 Energetiki Celje izdala odločbo¹⁸⁶ o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja, v kateri vloga Energetike Celje za povečanje količine odpadkov po mehansko-biološki obdelavi oziroma prerazporeditev količin med lahko frakcijo in blatom iz čistilnih naprav ni bila upoštevana.

2.3.4 Prezem odpadkov v sežig

Preverili smo:

- ali Energetika Celje zagotavlja sežig odpadkov, za katere je izdelana ocena nevarnih odpadkov v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem in uredbo o sežiganju odpadkov;
- ali iz ocene odpadkov izhaja, da so ti odpadki ustrezni za sežig, in
- ali Energetika Celje pred sežigom odpadkov zagotavlja njihovo preverjanje ter tehtanje po posameznih vrstah odpadkov, kar je podlaga za zaračunavanje cene storitev GJS sežiganja odpadkov.

2.3.4.1 Ocena odpadkov za sežig

Energetika Celje mora pred sežigom odpadkov zagotoviti preverjanje odpadkov, ki vključuje pregled predpisane spremljajoče dokumentacije o odpadkih, ugotavljanje istovetnosti odpadkov s tehtanjem in vizualnim pregledom glede na vrsto, količino in njihove lastnosti, ter preverjanje rezultatov ocene nevarnih odpadkov¹⁸⁷.

Ocena odpadkov mora vsebovati¹⁸⁸:

- oznako, naziv, opis odpadkov in njihovih fizikalnih in glavnih kemičnih lastnosti;
- opis nevarnih lastnosti odpadkov v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z odpadki, in navedbo snovi, s katerimi se odpadki ne smejo mešati;

¹⁸⁵ Glede na dosežene vrednosti emisij Energetika Celje ocenjuje, da z nobeno izmed navedenih možnosti ne bi bistveno povečali obremenitve okolja. Energetika Celje predlaga povečanje količine odpadkov, ker so bile pri projektiranju in izvedbi lahke frakcije po mehansko-biološki obdelavi, predpostavljene teoretične količine ostanka gorljive frakcije, to je približno 30 odstotkov od skupne količine mešanih komunalnih odpadkov, v praksi pa se je pokazalo, da je v obdelanih mešanih komunalnih odpadkih odstotek gorljive snovi večji in celo presega 40 odstotkov. Energetika Celje v vlogi navaja, da bi pri normalnem obratovanju naprave za mehansko-biološko obdelavo, s projektno predvideno vhodno količino okoli 60.000 ton na leto, pri obdelavi nastala večja količina lahke frakcije, kar bi pomenilo, da bi morali pri zaključeni termični obdelavi 20.000 ton lahke frakcije na letni ravni zaustaviti obratovanje naprave za termično obdelavo odpadkov, to pa bi povzročilo težave tehnološke in okoljske narave.

¹⁸⁶ Z dne 30. 10. 2013.

¹⁸⁷ Točka 4.1.11 okoljevarstvenega dovoljenja.

¹⁸⁸ Prvi odstavek 7. člena uredbe o sežiganju odpadkov.

- oceno dopustnosti in primernosti sežiganja odpadkov v napravi za sosežig ali sežigalnici;
- opis predhodne obdelave odpadkov pred sežigom ali sosežigom ali utemeljitev opustitve predhodne obdelave in
- navedbo varnostnih ukrepov pri ravnanju z odpadki pred sežigom ali sosežigom.

Oceno odpadka mora zagotoviti imetnik odpadka, kar pomeni, da oceno odpadka za lahko frakcijo priskrbi družba Simbio Celje, za blato iz čistilnih naprav pa družba Vodovod-kanalizacija Celje. Za odpadke po termični obdelavi, in sicer za odpadni pepel, žlindro in ogorke ter mulje in za trdne odpadke iz čiščenja dimnih plinov, pa oceno odpadkov zagotovi povzročitelj odpadkov Energetika Celje. Oceno nevarnih odpadkov izdelata pooblaščenca oseba in ne sme biti starejša od 12 mesecev. Energetika Celje ne sme sežigati odpadkov, če¹⁸⁹:

- sežiganje takih odpadkov ni dovoljeno in če to izhaja iz ocene nevarnih odpadkov;
- dvomi o istovrstnosti odpadkov ali o vsebini nevarnih snovi v njih;
- predpisana ocena nevarnih odpadkov ni izdelana;
- je ocena nevarnih odpadkov nepopolna ali nezadostna ali rezultati niso dovolj jasni;
- je oceni nevarnih odpadkov potekel predpisani rok oziroma ocena nevarnih odpadkov ni veljavna.

Tudi inšpektorat v zapisniku inšpekcijskega pregleda iz aprila 2012 opozarja, da mora Energetika Celje zaradi preobremenjenosti območja, na katerem obratuje sežigalnica, za vsak odpadek, ki se sežiga, od imetnika tega odpadka pridobiti oceno odpadka, ki ni starejša od 12 mesecev.

Če upravljavec sežigalnice ugotovi, da dostavljeni odpadki ne ustrezajo podatkom v predloženi oceni nevarnih odpadkov ali da dvomi o istovrstnosti odpadkov ali o vsebini nevarnih snovi v njih ali da je ocena nevarnih odpadkov nepopolna ali nezadostna ali rezultati niso dovolj jasni, mora zavrniti prevzem odpadkov in o tem ter o imetniku odpadkov nemudoma obvestiti inšpektorat¹⁹⁰.

V skladu s sedmim odstavkom 4. člena uredbe o ravnanju z odpadki, ki je veljala do 30. 12. 2011, je treba odpadek uvrstiti med nenevarne odpadke, če ta odpadek nima nobene od lastnosti iz priloge 4 uredbe o ravnanju z odpadki. Lastnosti, zaradi katerih se odpadki uvrščajo med nevarne odpadke, imajo oznake od H1 do H14 (eksplozivno, oksidativno, lahko vnetljivo, vnetljivo, dražilno, zdravju škodljivo, strupeno rakotvorno, jedko, infektivno, strupeno za reprodukcijo, mutageno, ekotoksično in podobno).

Uredba o odpadkih¹⁹¹, ki je v veljavi od 31. 12. 2011, v drugem odstavku 4. člena določa, da se odpadki uvrščajo med nevarne odpadke, če imajo vsaj eno nevarno lastnost iz priloge 1 te uredbe. Te lastnosti so enake tistim, ki jih je določala uredba o ravnanju z odpadki, s tem da je dodana lastnost z oznako H15, ki določa dodatne parametre ter njihove mejne vrednosti (živo srebro, arzen, svinec, kadmij in podobno).

Energetika Celje mora za vsak odpadek pred sežigom zagotoviti oceno odpadka, zato je v nadaljevanju predstavljeno pridobivanje ocen odpadkov za lahko frakcijo in blato iz čistilnih naprav.

¹⁸⁹ Točke od 4.1.10 do 4.1.12 okoljevarstvenega dovoljenja ter 9. člen uredbe o sežiganju odpadkov.

¹⁹⁰ Točka 4.1.13 okoljevarstvenega dovoljenja.

¹⁹¹ Uradni list RS, št. 103/11.

2.3.4.2 Ocena nevarnih odpadkov za sežig za lahko frakcijo

Energetika Celje je za odpadek – lahka frakcija za obdobje od septembra 2010 do leta 2012 zagotovila naslednje ocene odpadkov od imetnika odpadkov družbe Simbio Celje, in sicer:

- oceno nevarnih odpadkov za sežig, ki jo je izdelal Zavod za zdravstveno varstvo Celje¹⁹² (v nadaljevanju: ZZV Celje) 1. 6. 2010; analize odpadkov so pokazale, da njihova kurilna vrednost znaša 13,899 MJ/kg ter da nimajo nevarnih lastnosti v skladu s priložo 4 uredbe o ravnanju z odpadki in so primerni za sežiganje;
- oceno nevarnih odpadkov za sežig, ki jo je izdelal ZZV Celje¹⁹³ dne 30. 12. 2011; analize odpadkov so pokazale, da njihova kurilna vrednost znaša 22,4 MJ/kg ter da nimajo nevarnih lastnosti v skladu s priložo 4 uredbe o ravnanju z odpadki in so primerni za sežiganje; predhodni oceni odpadkov je potekel predpisani rok veljavnosti 12 mesecev dne 31. 5. 2011, kar pomeni, da je Energetika Celje sežigala lahko frakcijo od 1. 6. do 30. 12. 2011, to je več kot šest mesecev, brez veljavne ocene odpadkov.

Oceni odpadka za lahko frakcijo z dne 30. 12. 2011 je prav tako potekel predpisani rok veljavnosti 12 mesecev, kar pomeni, da je Energetika Celje sežigala lahko frakcijo od 29. 12. do 31. 12. 2012, to je tri dni, brez veljavne ocene odpadkov.

Ukrep Energetike Celje

Energetika Celje je zagotovila oceno odpadka za sežig za lahko frakcijo, ki jo je izdelal ZZV Celje¹⁹⁴ dne 28. 1. 2013. Analize odpadka so pokazale, da njegova kurilna vrednost znaša 18,78 MJ/kg. Izvajalec ocene odpadkov v poročilu povzema, da odpadek nima nevarnih lastnosti v skladu s priložo 4 Uredbe o odpadkih in je primeren za sežiganje.

Iz predloženih ocen odpadkov za lahko frakcijo za obdobje od septembra 2010 do konca leta 2012 izhaja, da na podlagi kemične in fizikalne analize ta odpadek nima lastnosti, zaradi katerih bi spadal med nevarne odpadke, in je primeren za sežiganje. Kurilna vrednost odpadka v tem obdobju je znašala od 13,8 MJ/kg do 22,4 MJ/kg. Ugotavljamo, da je ocenam odpadkov za lahko frakcijo v letih 2011 in 2012 potekel predpisani rok veljavnosti 12 mesecev, kar pomeni, da je Energetika Celje v letu 2011 sežigala lahko frakcijo več kot šest mesecev ter v letu 2012 tri dni brez veljavne ocene odpadkov. Navedeno ravnanje Energetike Celje je v nasprotju z 9. členom uredbe o sežiganju odpadkov ter točkami od 4.1.10 do 4.1.12 okoljevarstvenega dovoljenja, ki določajo, da upravljavec naprave ne bi smel sežigati odpadkov, če je ocena odpadkov starejša od 12 mesecev oziroma je oceni nevarnih odpadkov potekel predpisani rok.

Priporočilo

Energetiki Celje priporočamo, naj vzpostavi notranje kontrole, ki bodo zagotovile, da bo od imetnika odpadkov družbe Simbio Celje pravočasno pridobila novo oceno odpadka za lahko frakcijo, ki ni starejša od 12 mesecev.

¹⁹² Št. poročila 121-21-304-0162/10, oceno odpadkov je naročila družba Simbio Celje 29. 4. 2010.

¹⁹³ Št. poročila 6030202-12-001, oceno odpadkov je naročila družba Simbio Celje 21. 10. 2011.

¹⁹⁴ Št. poročila 6030202-13-017, oceno odpadkov je naročila družba Simbio Celje 23. 10. 2012.

2.3.4.3 Ocene nevarnih odpadkov za sežig za blato iz čistilnih naprav

Mulj iz čistilnih naprav oziroma odpadno dehidrirano blato nastaja pri čiščenju odpadnih voda na Čistilni napravi Celje, ki jo upravlja družba Vodovod-kanalizacija Celje. Nazivna zmogljivost Čistilne naprave Celje je 85.000 populacijskih enot. Na Čistilno napravo Celje dotekajo pretežno komunalne odpadne vode in predčiščene odpadne vode industrije in obrti.

Energetika Celje je za odpadek – dehidrirano blato iz Čistilne naprave Celje za obdobje od septembra 2010 do konca leta 2012 zagotovila naslednje ocene odpadkov od imetnika odpadkov družbe Vodovod-kanalizacija Celje, in sicer:

- oceno nevarnih odpadkov za sežig, ki jo je izdelal ZZV Celje¹⁹⁵ dne 5. 5. 2010, iz katere izhaja, da podatka o kurilni vrednosti ni bilo mogoče podati, ker se originalni vzorec v kalorični bombi ni vžgal, da odpadek nima nevarnih lastnosti ter da je primeren za sežiganje;
- oceno nevarnih odpadkov za sežig, ki jo je izdelal ZZV Celje¹⁹⁶ dne 19. 5. 2011, iz katere izhaja, da podatka o kurilni vrednosti odpadka ni bilo mogoče podati; prav tako je bilo ugotovljeno, da odpadek nima nevarnih lastnosti in da je primern za sežiganje; predhodni oceni odpadka je potekel predpisani rok veljavnosti 12 mesecev 4. 5. 2011, kar pomeni da je Energetika Celje sežigala blato iz čistilnih naprav od 5. 5. do 19. 5. 2011, to je 14 dni, brez veljavne ocene odpadkov;
- oceno nevarnih odpadkov za sežig, ki jo je izdelal ZZV Celje¹⁹⁷ dne 12. 7. 2012; analiza odpadka je pokazala, da je kurilna vrednost blata iz čistilnih naprav 0,486 MJ/kg, da odpadek nima nevarnih lastnosti ter da je primeren za sežiganje; predhodni oceni odpadkov je potekel predpisani rok veljavnosti 12 mesecev 19. 5. 2012, kar pomeni da je Energetika Celje sežigala blato iz čistilnih naprav od 19. 5. do 12. 7. 2012, to je skoraj dva meseca, brez veljavne ocene odpadkov.

Pojasnilo Energetike Celje

Energetika Celje je pojasnila (k točkama 2.3.4.2 in 2.3.4.3 tega poročila), da sežiga samo dve znani vrsti odpadkov (z nespremenjeno tehnologijo), pričakovani odpadki na sprejemu in po obdelavi so večinoma konstantni, do bistveno drugačnih odpadkov ne more priti. Energetika Celje je poudarila, da nobena ocena odpadka do sedaj ni pokazala pomembnih odstopanj. Kljub evidenci in vzpostavljeni notranji kontroli je zakasnitev mogoča zaradi zamude pri izdelavi poročila (ocene odpadkov), ki zaradi zahtevnosti analiz v posameznih primerih prekorajajo dogovorjene roke.

Iz predloženih ocen odpadkov izhaja, da blato iz čistilnih naprav na podlagi kemične in fizikalne analize odpadka nima lastnosti, zaradi katerih bi spadalo med nevarne odpadke, ter da je primerno za sežiganje. Kurilna vrednost blata iz čistilnih naprav na podlagi ocen odpadka in drugih predloženih analiz v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 znaša od 0,486 MJ/kg do 1,525 MJ/kg. Ugotavljamo, da je oceni odpadkov za blato iz čistilnih naprav v letih 2011 in 2012 potekel predpisani rok veljavnosti 12 mesecev, kar pomeni, da je Energetika Celje sežigala blato iz čistilnih naprav brez veljavne ocene odpadkov, in sicer 12 dni v letu 2011 ter skoraj dva meseca v letu 2012. Navedeno ravnanje Energetike Celje je v nasprotju z 9. členom uredbe o sežiganju odpadkov ter točkami od 4.1.10 do 4.1.12 okoljevarstvenega dovoljenja, ki določajo, da upravljavec naprave ne bi smel sežigati odpadkov, če je ocena odpadkov starejša od 12 mesecev oziroma je oceni nevarnih odpadkov potekel predpisani rok.

¹⁹⁵ Št. poročila 121-21-304-0140/10.

¹⁹⁶ Št. poročila 121-21-304-0113/11.

¹⁹⁷ Št. poročila 6030202-12-136.

Priporočilo

Energetiki Celje priporočamo, naj vzpostavi notranje kontrole, ki bodo zagotovile, da bo od imetnika odpadkov družbe Vodovod-kanalizacija Celje pravočasno pridobila novo oceno odpadka za blato iz čistilnih naprav, ki ni starejša od 12 mesecev.

2.3.4.4 Kurilna vrednost mešanice odpadkov

Energetika Celje mora v skladu s točko 4.1.4 okoljevarstvenega dovoljenja zagotavljati, da spodnja kurilna vrednost mešanice odpadkov, ki se sežigajo, ni manjša od 11 MJ/kg. Iz ocen odpadkov za lahko frakcijo in blato iz čistilnih naprav ter drugih analiz v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 izhaja, da je kurilna vrednost za lahko frakcijo v tem obdobju znašala med 13,89 MJ/kg in 22,4 MJ/kg, kurilna vrednost za blato iz čistilnih naprav pa med 0,486 MJ/kg in 1,525 MJ/kg. Energetika Celje ustreznost kalorične vrednosti mešanice odpadkov dokazuje z doseženimi temperaturami v sekundarni komori, ki morajo biti vedno nad 850 stopinj Celzija. Pri nižji kalorični vrednosti bi se za doseganje predpisane temperature dodatno vklopili gorilniki za podporno gorivo¹⁹⁸. Energetika Celje na podlagi obratovalnih parametrov ocenjuje, da je kurilna vrednost mešanice odpadkov, ki se sežigajo, v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 znašala med 12 MJ/kg in 16 MJ/kg, kar je v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem.

2.3.5 Tehtanje odpadkov

Preverili smo:

- ali Energetika Celje pred prevzemom odpadkov zagotavlja tehtanje lahke frakcije in blata iz čistilnih naprav, kot je določeno v uredbi o sežiganju odpadkov in Poslovniku za obratovanje naprave.

Uredba o sežiganju odpadkov v drugem odstavku 6. člena določa, da mora upravljavec sežigalnice pred prevzemom odpadkov zagotoviti tehtanje po posameznih vrstah odpadkov iz klasifikacijskega seznama odpadkov. Postopek prevzema in tehtanja odpadkov¹⁹⁹, ki jih pripeljejo v sežigalnico, povzemamo v nadaljevanju.

Transportna vozila, ki pripeljejo pripravljene odpadke za sežig, in sicer lahko frakcijo in blato iz čistilnih naprav, se takoj po prihodu stehtajo na transportni tehtnici. Po tehtanju transportna vozila odložijo pripeljano lahko frakcijo oziroma blato iz čistilnih naprav v zaprto sprejemnico za lahko frakcijo oziroma zaprt zalogovnik za blato iz čistilnih naprav. Pred izhodom iz sežigalnice se transportna vozila ponovno stehtajo, dobljena razlika predstavlja količino pripeljanega goriva za sežig. Podatki iz tehtnice se avtomatsko beležijo v računalniškem sistemu, dobljeni podatki pa se uporabijo za izpis tehtalnih listov. Energetika Celje na podlagi tehtalnih listov izpolni evidenčni list, ki vsebuje vrsto, količino, izvor, število voženj in prevoznika, kar tudi vnaša v obratovalni dnevnik. Vsakemu evidenčnemu listu se pripnejo tehtalni listi za posamezni prevoz oziroma seštevek tehtalnih listov za isto vrsto odpadkov za tekoči dan, ki se natisnejo iz baze tehtalnih listov. Podatki iz obratovalnega dnevnika predstavljajo podlago za sestavljanje mesečnih in letnih poročil o količinah prejetih odpadkov po posameznih klasifikacijskih številkah. Prav tako so ti podatki podlaga za izstavitve računa za storitev termične obdelave odpadkov.

¹⁹⁸ Točka 4.1.38 okoljevarstvenega dovoljenja.

¹⁹⁹ Podrobneje opisano tudi v Poslovniku za obratovanje naprave na straneh 9 in 17 ter Načrtu ravnanja z odpadki na straneh od 35 do 37.

Energetika Celje je v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2010 prevzela v termično obdelavo 7.651 ton lahke frakcije in 668 ton blata iz čistilnih naprav, v letu 2011 je prevzela 16.979 ton lahke frakcije in 2.040 ton blata iz čistilnih naprav, v letu 2012 pa 19.566 ton lahke frakcije in 3.513 ton blata iz čistilnih naprav. Količine lahke frakcije in blata iz čistilnih naprav, ki jih je Energetika Celje sprejela za posamezno leto v sežig, so v okviru dovoljenih količin iz okoljevarstvenega dovoljenja. V obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 je Energetika Celje prevzela v termično obdelavo skupaj 44.196 ton lahke frakcije in 6.221 ton blata iz čistilnih naprav.

Primerjali smo količine termično obdelanih odpadkov, ki jih je Energetika Celje evidentirala na tehtalnih listih, evidentirane količine v obratovalnem dnevniku ter količine, ki jih je Energetika Celje zaračunala za termično obdelavo lahke frakcije družbi Simbio Celje ter blata iz čistilnih naprav družbi Vodovod-kanalizacija Celje. Na podlagi primerjave teh količin smo ugotovili, da je Energetika Celje za termično obdelavo lahke frakcije družbi Simbio Celje v obdobju od oktobra 2010 do vključno februarja 2011 zaračunavala manjše količine, kot so bile dejansko pripeljane na sežig in so razvidne iz tehtalnih listov. V tem obdobju je Energetika Celje družbi Simbio Celje zaračunala za 1.661 ton manj termične obdelave lahke frakcije, kar skupaj znaša 187.195 evrov brez DDV²⁰⁰. Tako je Energetika Celje v obdobju od septembra 2010 do vključno februarja 2011 ustvarila za 187.195 evrov manj prihodkov. Količine termično obdelanega blata iz čistilnih naprav, evidentirane na tehtalnih listih ter v obratovalnem dnevniku, ustrezajo količinam, ki jih je Energetika Celje zaračunala za termično obdelavo družbi Vodovod-kanalizacija Celje.

Pojasnilo Energetike Celje

V obdobju prevzemanja objekta v upravljanje oziroma prehoda iz poskusnega v redno obratovanje je Energetika Celje pri prevzemu dokumentacije prevzela tudi vso spremno dokumentacijo (tehtalni listi, evidenčni listi in podobno). Po prevzemu je bila prednostna naloga zagotavljanje stabilnega procesa termične obdelave odpadkov s poudarkom na varnosti in obratovanju v okvirih okoljevarstvenega dovoljenja. Zato so bile preverjene in usklajene količine dobav za leto 2010 šele s pripravo poročila za agencijo (v marcu 2011), za katerega pa je z vidika okoljevarstvenega dovoljenja relevantno vse leto 2010. Ob tem so bile ugotovljene tudi razlike med obračunskimi količinami in količinami za poročanje agenciji. Šlo je predvsem za količine zaloge lahke frakcije v skladišču, dobave lahke frakcije tik pred in po prevzemu, težave z usklajevanjem in prevzemanjem lahke frakcije zaradi večplastne problematike (katero tehtanje se upošteva in podobno). Zaradi navedenih razlogov je bila sprejeta odločitev, da se količine obračunsko ne popravljajo. Da bi se v prihodnje izognili morebitnim razhajanjem, pa se je vzpostavila kontrola in sprotno mesečno preverjanje evidenc, kar dokazujejo tudi podatki, saj ni več prihajalo do razhajanj v količinah.

2.3.6 Mejne vrednost emisij

Preverili smo:

- ali je Energetika Celje v obdobju rednega obratovanja, to je od 1. 9. 2010 do leta 2012, pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov dosegala predpisane parametre glede okoljskih vplivov (emisij snovi v zrak, emisij snovi in toplote v vode, hrupa, elektromagnetnega sevanja) v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem in predpisi,

kar smo preverjali na podlagi poročil, ki jih Energetika Celje posreduje agenciji, in poročil pooblaščenih organizacij.

²⁰⁰ 1.661 ton x 112,7 evra/tono.

Toplarna Celje je objekt, za katerega evropske smernice in predpisi Republike Slovenije predvidevajo, da zaradi možnosti povzročitve onesnaževanja večjega obsega spada med tako imenovane IPPC zavezanke. V skladu s priloženo 1 Uredbe o vrsti dejavnosti in napravah, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega²⁰¹ so med naprave, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, uvrščene tudi naprave za sežig komunalnih odpadkov z zmogljivostjo več kot 3 tone na uro. Za takšne objekte je treba v skladu s to uredbo zagotavljati celovit pristop k preprečevanju in nadzoru nad onesnaževanjem okolja.

Pri obratovanju sežigalnice Energetika Celje spremlja naslednje vplive na okolje:

- emisije snovi v zrak,
- emisije snovi in toplote v vode,
- hrup in
- elektromagnetno sevanje.

Predpisane meritve emisij snovi se izvajajo kot trajne in občasne meritve. Za trajne meritve so vzpostavljeni sistemi kontrole na vseh izpustih (voda, zrak), občasne meritve pa izvajajo organizacije, ki morajo imeti za to dejavnost pooblastilo ministrstva.

Energetika Celje mora v skladu s 17. členom uredbe o sežiganju odpadkov izdelati letno poročilo o delovanju in spremljanju sežigalnice, podlaga za to poročilo so rezultati občasnih in trajnih meritev emisij snovi. To poročilo mora Energetika Celje posredovati agenciji, prav tako mora zagotoviti, da je dostopno javnostim. Letno poročilo o delovanju in spremljanju sežigalnice je sestavljeno iz štirih poročil, in sicer:

- o obdelavi odpadkov s sežiganjem v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z odpadki;
- o emisiji snovi v zrak v skladu s predpisom, ki ureja prve meritve in obratovalni monitoring emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter pogoje za njegovo izvajanje;
- o emisiji snovi v vode v skladu s predpisom, ki ureja prve meritve in obratovalni monitoring odpadnih vod ter pogoje za njegovo izvajanje;
- o analizi deleža topnih spojin v ostankih sežiga, zlasti tistih, v katerih so vezane težke kovine.

2.3.6.a Energetika Celje je za leti 2011 in 2012 izdelala letno poročilo o delovanju in spremljanju sežigalnice, za leto 2010 tega poročila ni izdelala, ker je sežigalnica v tem letu redno obratovala samo štiri mesece. Letno poročilo o delovanju in spremljanju sežigalnice sestavljajo posamezna poročila glede obdelave odpadkov pred sežiganjem, emisijah snovi v zrak in v vode ter poročilo o analizi deleža topnih spojin v ostankih sežiga. Podlaga za letno poročilo o delovanju in spremljanju naprave so poročila, ki nastajajo na posameznih okoljskih področjih na podlagi predpisov oziroma okoljevarstvenega dovoljenja, in sicer letno poročilo o predelavi/odstranjevanju odpadkov, letno poročilo o nastajanju odpadkov, poročila o emisijah snovi v zrak Toplarnice Celje, poročila o obratovalnem monitoringu odpadnih vod in ocene nevarnega odpadka za ostanke po termični obdelavi. Iz posameznih poročil so razvidni podrobni podatki in rezultati analiz, ki so jih izdelale pooblašene organizacije. Energetika Celje sestavlja letno poročilo o delovanju in spremljanju sežigalnice v skladu s 17. členom uredbe o sežiganju odpadkov.

²⁰¹ Uradni list RS, št. 97/04, 71/07, 122/07, 68/12.

2.3.6.b Energetika Celje je na svoji spletni strani²⁰² objavila Letno poročilo o delovanju in spremljanju sežigalnice za leto 2012, ki je dostopno javnostim, letnega poročila za leto 2011 pa ni objavila na svoji spletni strani. Energetika Celje tako ni zagotovila, da bi bilo poročilo o delovanju in obratovanju naprave za leto 2011 dostopno javnostim, in ni zagotovila transparentnosti obratovanja naprave, kar je v nasprotju s 17. členom uredbe o sežiganju odpadkov.

Ukrep Energetike Celje

Energetika Celje je Letno poročilo o delovanju in spremljanju sežigalnice za leto 2011 objavila na svoji spletni strani 7. 5. 2014.

2.3.6.1 Emisije snovi v zrak

Mejne vrednosti emisij snovi v zrak iz sežigalnice in ukrepi za zmanjševanje emisije snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov so določene v prilogi 3 uredbe o emisiji snovi v zrak in okoljevarstvenem dovoljenju. Energetika Celje mora dosegati mejne vrednosti, določene v okoljevarstvenem dovoljenju, ki so pri večini parametrov tudi nižje oziroma strožje kot v uredbi o emisiji snovi v zrak.

Mejne vrednosti emisij snovi v zrak iz sežigalnice so določene v točkah 5.2.1, 5.2.2 in 5.2.3 okoljevarstvenega dovoljenja in jih navajamo v prilogi 3 tega poročila. Sežigalnica čezmerno obremenjuje okolje z emisijo snovi v zrak, če²⁰³:

- (a)
 - najmanj ena od dnevni povprečnih vrednosti presega katerokoli mejno vrednost iz 1. točke priloge 3 poročila pri sežigu ali
 - več kot 3 odstotki dnevni povprečnih vrednosti ogljikovega monoksida v obdobju koledarskega leta presegajo mejno vrednost iz prve alineje 5. točke priloge 3 poročila pri sežigu;
- (b)
 - najmanj ena od polurnih povprečnih vrednosti v obdobju koledarskega leta presega katerokoli mejno vrednost iz stolpca A v 2. točki priloge 3 poročila pri sežigu ali več kot 3 odstotki polurnih povprečnih vrednosti v obdobju koledarskega leta presegajo katerokoli mejno vrednost iz stolpca B v 2. točki priloge 3 poročila pri sežigu;
- (c)
 - najmanj ena od povprečnih vrednosti v predpisanem času vzorčenja presega mejne vrednosti za težke kovine ter dioksine in furane iz 3. in 4. točke priloge 3 poročila pri sežigu;
- (d)
 - niso izpolnjene zahteve iz druge alineje 5. točke priloge 3 poročila pri sežigu.

Uredba o emisiji snovi v zrak v 25. členu določa, če sežigalnica iz kakršnihkoli razlogov z emisijo snovi v zrak čezmerno obremenjuje okolje, lahko upravljavec v takšnih pogojih sežiga odpadke neprekinjeno največ 4 ure, v posameznem koledarskem letu pa skupaj največ 60 ur. Sežigalnica pa v nobenem primeru

²⁰² [URL: <http://www.energetika-ce.si/r.content/98-Letna-porocila-Toplarna-.html>], 14. 10. 2013.

²⁰³ 11. člen uredbe o emisiji snovi v zrak.

ne sme obratovati tako, da:

- so presežene predpisane mejne vrednosti za ogljikov monoksid;
- so presežene predpisane mejne vrednosti za skupni organski ogljik;
- polurna povprečna vrednost skupnega prahu presega 150 miligramov na kubični meter (v nadaljevanju: mg/m³);
- niso izpolnjeni obratovalni pogoji, določeni v uredbi o emisiji snovi v zrak.

Zgorevalne pline iz sežigalnice je dovoljeno izpuščati v zrak na nadzorovan način skozi odvodnik tako, da niso presežene predpisane mejne vrednosti za onesnaženost zunanjega zraka.

Energetika Celje mora zagotavljati občasne in trajne meritve za emisije snovi v zrak ter o rezultatih meritev poročati agenciji. Če upravljavec na podlagi meritev ugotovi, da sežigalnica z emisijo snovi v zrak čezmerno onesnažuje okolje, mora v skladu s prvim odstavkom 23. člena uredbe o emisiji snovi v zrak o tem takoj obvestiti inšpektorat, pristojen za varstvo okolja, ki je pristojen za nadzor nad izvajanjem te uredbe.

Občasne meritve izvajajo pooblaščen organizacije, ki rezultate svojih meritev primerjajo z meritvami lastnih merilnikov Energetike Celje in tako preverijo, ali so meritve teh merilnikov zanesljive. Pooblaščen organizacije rezultate izmerjenih parametrov, ki jih Energetika Celje evidentira v obratovalnem dnevniku, povzamejo in na tej podlagi izdelajo letno poročilo o opravljenih trajnih meritvah. Energetika Celje izvaja trajne meritve za naslednje parametre, in sicer za celotni prah, stanje odpadnih plinov, organske snovi oziroma TOC, plinaste anorganske spojine klora, ogljikov monoksid, dušikove okside in žveplov dioksid. Enkrat letno se merijo tudi kovine, amonijak, plinaste anorganske spojine fluora, dioksini in furani, cink, heksaklorobenzen, policiklični aromatski ogljikovodiki ter se oceni količina prašnih delcev.

Energetika Celje zagotavlja, da so podatki dnevnih meritev emisij snovi v zrak dostopni javnostim. Na prikazovalniku na objektu ter na svoji spletni strani²⁰⁴ objavlja prikaz polurnih povprečnih vrednosti in prikaz dnevnih povprečnih vrednosti snovi v zgorevalnih plinih in tako omogoča transparentni prikaz emisij snovi v zrak.

Trajne emisijske meritve²⁰⁵ v letu 2010 so pokazale, da je sežigalnica v obdobju od začetka rednega obratovanja naprave, to je od 1. 9. 2010 do konca leta 2010, večkrat čezmerno obremenjevala okolje z emisijami snovi v zrak, in sicer je bilo ugotovljeno eno preseganje povprečnih dnevnih vrednosti za ogljikov monoksid, štiri preseganja povprečnih polurnih vrednosti za ogljikov monoksid in eno preseganje povprečnih polurnih vrednosti za skupni organski ogljik (TOC). Čezmerno obremenjevanje sežigalnice z emisijami snovi v zrak²⁰⁶ je bilo zabeleženo tudi v letu 2011. Trajne emisijske meritve v letu 2011 so pokazale²⁰⁷, da so v tem letu mejno vrednost presegle ena povprečna vrednost plinastih anorganskih spojin fluora in pet povprečnih polurnih vrednosti ogljikovega monoksida. Vendar pa Energetika Celje teh

²⁰⁴ [URL: <http://www.energetika-ce.si/r.content/29-Prikazovalnik-emisij.html>], 14. 10. 2013.

²⁰⁵ Poročilo o trajnih emisijskih meritvah za leto 2010, Elektroinštitut Milan Vidmar, Ljubljana, marec 2011.

²⁰⁶ Energetika Celje je v prvem letu rednega obratovanja sežigalnice večkrat zabeležila čezmerno obremenjevanje okolja z emisijami snovi v zrak, kar so tudi pokazale trajne emisijske meritve v letih 2010 in 2011 ter nadzor inšpektorata (zapisnik inšpekcijskega nadzora z dne 17. 4. 2012).

²⁰⁷ Poročilo o trajnih emisijskih meritvah za leto 2011, Elektroinštitut Milan Vidmar, Ljubljana, marec 2012.

preseganj emisij snovi v zrak ni vključila v letno poročilo o delovanju in spremljanju sežigalnice za leto 2011 in tako javnostim ni prikazala dejanskega stanja glede ugotovljenih prekorajitev teh emisij. Energetika Celje je v letnem poročilu navedla, da so vse povprečne vrednosti emisij daleč pod mejnimi vrednostmi, ki so določene v okoljevarstvenem dovoljenju. V letu 2012 trajne emisijske meritve niso pokazale čezmernega obremenjevanja okolja z emisijami snovi v zrak²⁰⁸.

Energetika Celje je v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 obveščala inšpektorat o čezmernem obremenjevanju okolja z emisijami snovi v zrak ter o predvidenih delih, načrtovanih zaustavitvah in nepredvidenih obratovalnih stanjih, ki bi lahko povzročalo čezmerno obremenjevanje okolja z emisijami snovi v zrak.

2.3.6.2 Emisije snovi in toplote v vode

Emisije snovi in toplote v vode nastajajo pri pripravi tehnološke vode za Toplarno Celje, odvajanju odpadne industrijske vode in komunalne vode v sistem javne kanalizacije, ki se zaključuje s Čistilno napravo Celje. Energetika Celje mora zagotavljati, da emisije snovi in toplote v vode iz naprav za pripravo industrijske vode in naprav za proizvodnjo pare in vroče vode ne presegajo dopustnih emisij snovi in toplote v vode, ki so določene v točki 5.1.1 okoljevarstvenega dovoljenja.

Energetika Celje mora zagotavljati izvajanje obratovalnega monitoringa industrijskih odpadnih vod iz naprav za pripravo tehnološke vode in naprav za proizvodnjo pare in vroče vode. Energetika Celje mora v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem za odpadne vode izvesti dve vzorčiji na leto. Izračun letnih količin nevarnih snovi in emisijskega deleža oddane toplote za celotno napravo v skladu z 9. členom Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo²⁰⁹ ni potreben, saj se odpadne vode iztekajo v javno kanalizacijo. Ob parametrih, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju, je Energetika Celje v skladu s 5. členom Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje²¹⁰ zagotovila tudi preverjanje parametra biokemijska potreba po kisiku oziroma BPK5, ki je osnovni parameter, ki ga je treba meriti.

Energetika Celje je v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 zagotovila izvedbo dveh vzorčenj odpadnih voda na leto. V Letnem poročilu o delovanju in spremljanju sežigalnice za leti 2011 in 2012 Energetika Celje povzema, da analizirani parametri za odpadne vode ustrezajo mejnim vrednostim za izpust v sistem javne kanalizacije. V letnih poročilih²¹¹ o izvajanju trajnih meritev odpadnih vod za leta 2010, 2011 in 2012 pooblaščen organizacija ugotavlja, da emisije snovi v posameznih meritvah ne presegajo predpisanih mejnih vrednosti odpadnih vod ter da sežigalnica okolja ne obremenjuje čezmerno, saj od celotnega števila zaporednih meritev:

- nobena od izmerjenih temperatur ne presega mejne vrednosti za več kot 20 odstotkov;

²⁰⁸ Poročilo o trajnih meritvah v Toplarni Celje za leto 2012, KOVA, d. o. o., Celje, marec 2013.

²⁰⁹ Uradni list RS, št. 47/05, 45/07, 79/09 in Uradni list RS, št. 64/12.

²¹⁰ Uradni list RS, 74/07 in Uradni list RS, št. 54/11.

²¹¹ Poročilo o obratovalnem monitoringu odpadnih vod za podjetje Energetika Celje za leto 2010, ZZV Celje z dne 15. 3. 2011; Poročilo o obratovalnem monitoringu odpadnih vod za podjetje Energetika Celje za leto 2011, ZZV Celje z dne 15. 2. 2012; Poročilo o obratovalnem monitoringu odpadnih vod za podjetje Energetika Celje za leto 2012, ZZV Celje z dne 22. 2. 2013.

- več kot 20 odstotkov izmerjenih pH vrednosti ne odstopa od predpisanega intervala in nobena od njih ne odstopa od predpisanega intervala za več kot 0,3 enote;
- več kot 20 odstotkov izmerjenih vrednosti kateregakoli parametra ne presega predpisanih mejnih vrednosti odpadnih vod in nobena od izmerjenih vrednosti kateregakoli parametra ne presega mejne vrednosti za več kot 50 odstotkov.

2.3.6.3 Emisije hrupa

Glavna vira hrupa na objektu Toplarne Celje sta naprava za termično obdelavo odpadkov ter transport materiala in odpadkov, ki se odvija podnevi na površinah toplarne. Širše območje Toplarne Celje spada v IV. območje varstva pred hrupom, kar pomeni območje proizvodnih, servisnih in gospodarskih dejavnosti. Na vzhodnem in severozahodnem delu se nahaja mešano območje za stanovanjsko-poslovno dejavnost in proizvodno-servisno dejavnost, ki spada v III. območje varstva pred hrupom. V okolici Toplarne Celje so tudi drugi viri hrupa (industrijski objekti in cesta).

Obremenitev območja s hrupom zaradi emisije posameznega vira hrupa se ugotavlja tako, da se na podlagi meritev ravni hrupa izračunajo dnevna in nočna raven ter ekvivalentne in konične ravni, pri čemer morajo meritve potekati ob izključitvi vseh preostalih virov hrupa. Mejne vrednosti ravni hrupa so določene v Uredbi o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju²¹² in točkah 5.3.1, 5.3.2 in 5.3.3 okoljevarstvenega dovoljenja. Vrednosti vira hrupa se izračunajo na podlagi terenskih meritev hrupa v okolju in se merijo v treh časovnih obdobjih:

- kazalec dnevnega hrupa za časovni interval med 6. in 18. uro (L_{dan});
- kazalec večernega hrupa za časovni interval med 18. in 22. uro ($L_{večer}$);
- kazalec nočnega hrupa za časovni interval med 22. in 6. uro ($L_{noč}$).

Energetika Celje mora zagotavljati izvajanje obratovalnega monitoringa hrupa za vse vire hrupa, meritve hrupa se morajo izvajati na vsake tri leta, prav tako mora zagotoviti občasne meritve hrupa.

2.3.6.3.a Meritve hrupa za vir hrupa diesel elektro agregat so bile opravljene septembra 2009 med poskusnim obratovanjem naprave²¹³. Ta agregat je predviden za hladno zaustavitev parnega kotla ob izpadu mrežne napetosti. Ocenjene vrednosti kazalcev hrupa na merilnem mestu 1 (ob ograji – vzhod) niso presegle mejnih vrednosti kazalcev hrupa za vir hrupa za območje IV. stopnje varstva pred hrupom, mejne konične ravni niso bile presežene. Prav tako ocenjene vrednosti kazalcev hrupa na merilnem mestu 2 (Kotna ulica 6) niso presegle mejnih vrednosti kazalcev hrupa za vir hrupa za območje III. stopnje varstva pred hrupom in mejne konične ravni niso bile presežene.

2.3.6.3.b Med poskusnim obratovanjem naprave aprila 2010 so bile izvedene prve meritve hrupa tudi za objekt termične obdelave odpadkov²¹⁴. Ocenjene vrednosti kazalcev hrupa celotne obremenitve na merilnih mestih prikazujemo v tabeli 17.

²¹² Uradni list RS, št. 105/05, 34/08, 109/09, 62/10.

²¹³ Poročilo o prvem ocenjevanju hrupa za vir hrupa diesel elektro agregat Toplarna Celje, ZZV Celje z dne 29. 9. 2009 in Dopolnitev poročila o prvem ocenjevanju hrupa za vir hrupa Toplarna Celje, ZZV Celje z dne 10. 6. 2010.

²¹⁴ Poročilo o prvem ocenjevanju hrupa za vir hrupa Toplarna Celje, ZZV Celje, 13. 4. 2010.

Tabela 17: Ocenjene vrednosti kazalcev hrupa celotne obremenitve na merilnih mestih v času meritev

Merilno mesto	Vrednosti kazalcev hrupa v dBA*			
	L_{dan}	$L_{večer}$	$L_{noč}$	L_{dvn}
Merilno mesto 1	52	47	46	54
Merilno mesto 2	56	55	54	61
Merilno mesto 3	50	50	48	55
Merilno mesto 4	51	51	50	57
Mejna vrednost III. območje			50	60
Mejna vrednost IV. območje			65	75

Opombi: * dBA – decibel je merska enota za merjenje hrupa.

** L_{dvn} – kombinirani kazalec hrupa, izračunan iz L_{dan} , $L_{noč}$, $L_{večer}$.

Vir: Poročilo o prvem ocenjevanju hrupa za vir hrupa Toplarna Celje, ZZV Celje, 13. 4. 2010.

Vrednosti kazalcev hrupa L_{dvn} in $L_{noč}$ na treh merilnih mestih²¹⁵ za III. območje varstva pred hrupom so pokazale, da te niso presegle mejnih vrednosti kazalcev hrupa, prav tako vrednosti kazalcev hrupa L_{dan} , $L_{večer}$, $L_{noč}$ in L_{dvn} niso presegle mejnih vrednosti kazalcev hrupa, tudi mejne konične ravni na treh merilnih mestih niso bile presežene. Mejne vrednosti kazalcev hrupa za hrup za III. območje varstva pred hrupom so bile presežene na merilnem mestu 2 (Kotna ulica 6) za vrednosti kazalcev hrupa L_{dvn} in $L_{noč}$. Preseganje je povezano z obremenitvami iz ozadja (proizvodni viri, cesta). Vrednosti kazalcev hrupa L_{dan} , $L_{večer}$, $L_{noč}$ in L_{dvn} za območje III. stopnje varstva pred hrupom na tem merilnem mestu niso presegle mejnih vrednosti kazalcev hrupa, tudi mejne konične ravni na tem merilnem mestu niso bile presežene.

2.3.6.4 Elektromagnetno sevanje

V objektu Toplarna Celje je nameščena električna oprema, ki omogoča obratovanje tehnološkega procesa. Večina električne opreme v objektu obratuje pri napetosti nižji kot 1 kilovolt (v nadaljevanju: kV), manjši del pa pri napetosti višji od 1 kV. Te naprave oziroma oprema se uvrščajo med pomembne vire sevanja, zato se morajo meritve elektromagnetnih sevanj izvajati tudi zunaj ograjenega območja Toplarnice Celje.

Energetika Celje mora zagotavljati, da emisije elektromagnetnega sevanja ne presegajo dopustnih emisij iz točke 5.4.1 okoljevarstvenega dovoljenja, ki jih navajamo v tabeli 18.

²¹⁵ Merilno mesto 1, 2 in 4.

Tabela 18: Mejne efektivne vrednosti električne poljske jakosti in gostote magnetnega pretoka pri frekvenci 50 Hz

Frekvenčno območje 0,1 v Hz*	II. območje za nove in rekonstruirane vire sevanja	
	Mejna efektivna vrednost električne poljske jakosti v kV/m**	Mejna efektivna vrednost gostote magnetnega pretoka v mT***
50	10	0,1

Opombe: * Hz – hertz je merska enota za merjenje frekvence.

** V – volt je merska enota za merjenje električnega potenciala in električne napetosti, 1 kilovolt (kV) je 1.000 voltov.

*** T – tesla je merska enota za merjenje gostote magnetnega pretoka, 1 mili (m) tesla je 0,001 tesla.

Vir: točka 5.4.1 okoljevarstvenega dovoljenja.

Glede na 7. člen Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu za vire elektromagnetnega sevanja ter o pogojih za njegovo izvajanje²¹⁶ so za nizkofrekvenčen vir sevanja predvidene občasne meritve vsako peto leto. Vendar pa na podlagi okoljevarstvenega dovoljenja ter 17. člena Uredbe o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju²¹⁷ (v nadaljevanju: uredba o elektromagnetnem sevanju) občasni meritev ni treba izvajati za nizkofrekvenčen vir sevanja, če je nazivna napetost vira manjša od 110 kV, zato Energetiki Celje ni treba zagotavljati občasni meritev elektromagnetnega sevanja. Prve meritve emisij elektromagnetnih sevanj je upravljavec naprave moral zagotoviti med poskusnim obratovanjem²¹⁸, in sicer ne prej kot v treh in ne kasneje kot v devetih mesecih po zagonu naprave za sežig odpadkov.

Prve meritve elektromagnetnega sevanja so bile opravljene junija 2009²¹⁹. Meritve so bile opravljene na štirih merilnih točkah. V skladu z zahtevami uredbe o elektromagnetnem sevanju so bile izbrane merilne točke na mestih, kjer je bilo predpostavljeno, da bodo vrednosti gostote magnetnega pretoka in električne poljske jakosti največje. Meritve so pokazale, da je bila v tretji merilni točki, to je neposredni bližini daljnovoda, prekoračena mejna vrednost. Na tej merilni točki so bile mejne vrednosti presežene tudi v stanju, ko naprava ni bila v obratovanju. Glede na to, da so vrednosti elektromagnetnega sevanja na ostalih treh merilnih točkah, to je prvi, drugi in četrti točki, bistveno nižje od vrednosti v bližini daljnovoda, pooblaščen organizacija v poročilu zaključuje, da je prekoračitev mejnih vrednosti elektromagnetnega sevanja prisotna izključno zaradi neposredne bližine daljnovoda in ne zaradi bližine sežigalnice.

2.3.7 Ostanki po termični obdelavi

Preverili smo:

- ali Energetika Celje pri procesu izvajanja GJS sežiganja odpadkov dosega takšno raven sežiganja, da ostanki sežiganja ustrezajo parametrom, določenim v okoljevarstvenem dovoljenju, in

²¹⁶ Uradni list RS, št. 70/96.

²¹⁷ Uradni list RS, št. 70/96.

²¹⁸ Te meritve je moral zagotoviti upravljavec naprave ob poskusnem obratovanju, to je KIV Engineering.

²¹⁹ Poročilo o meritvah virov nizkofrekvenčnih elektromagnetnih polj, Zavod za varstvo pri delu, Ljubljana, 24. 6. 2009.

- ali Energetika Celje pred določitvijo načina predelave ali odstranjevanja ostankov sežiganja odpadkov zagotavlja potrebne analize.

Parametre ostankov po sežiganju smo preverili na podlagi poročil pooblaščenih organizacij in letnih poročil Energetike Celje.

Pri procesu sežiganja odpadkov, vključno s sistemom čiščenja dimnih plinov, nastajajo po termični obdelavi naslednji ostanki:

- ogorki in žindra;
- odpadni prah iz vrečastega filtra, ki ga sestavljajo: leteči pepel, produkti čiščenja iz sistema za zmanjševanje emisij kislih plinov in težkih kovin;
- izrabljeno aktivno oglje.

Odpadek – trdni odpadki iz čiščenja dimnih plinov oziroma prah iz čiščenja dimnih plinov (v nadaljevanju: trdni odpadki iz čiščenja dimnih plinov) je razvrščen med nevarne odpadke²²⁰ pod klasifikacijsko številko odpadka 19 01 07*. Trdne odpadke iz čiščenja dimnih plinov Energetika Celje oddaja pooblaščenemu prevzemniku v tujino. Odpadek – odpadni pepel, žindra in ogorki izpod rešetk pri zgorevanju gorljive frakcije iz mehansko-biološke obdelave odpadkov in mulja iz čistilnih naprav (v nadaljevanju: ogorki in žindra) je razvrščen pod klasifikacijsko številko odpadka 19 01 12, spada med nenevarne odpadke in se lahko odlaga na odlagališču nenevarnih odpadkov. Vrste in količine nastalih odpadkov po termični obdelavi v letih od 2010 do 2012 predstavljamo v tabeli 19.

Tabela 19: Vrste in količine nastalih odpadkov po termični obdelavi v letih od 2010 do 2012

Vrsta odpadkov	Količina nastalih odpadkov		
	v letu 2010 v tonah	v letu 2011 v tonah	v letu 2012 v tonah
Trdni odpadki iz čiščenja dimnih plinov	702	891	1.018
Ogorki in žindra	2.201	2.198	2.790
Skupaj	2.903	3.089	3.808

Viri: Energetika Celje; podatki za leto 2010 ter letna poročila o delovanju in spremljanju sežigalnice za leti 2011 in 2012.

Količina nastalih odpadkov po termični obdelavi se z leti povečuje zaradi večje izkoriščenosti oziroma večje količine sežganih odpadkov.

Energetika Celje mora v sežigalni napravi zagotavljati takšno raven sežiganja, da pepel in žindra kot ostanka sežiganja vsebujeta manj kot 3 odstotke celotnega organskega ogljika oziroma (TOC) ali da je teža celotnega organskega ogljika, ki ne zgore, manjša od 5 odstotkov suhe teže materiala²²¹. Energetika Celje

²²⁰ V skladu s 4. členom Uredbe o odpadkih se nevarni odpadki označujejo z *.

²²¹ Točka 4.1.37 okoljevarstvenega dovoljenja.

mora zagotavljati, da se nastajanje ostankov sežiga in njihova škodljivost zmanjša na najmanjšo možno mero. Energetika Celje mora zaradi ugotovitve fizikalnih in kemičnih ter nevarnih lastnosti ostankov sežiganja odpadkov pred določitvijo načina predelave ali odstranjevanja ostankov sežiganja odpadkov zagotoviti izvedbo potrebnih analiz deleža topnih spojin v njih, zlasti tistih, v katerih so vezane težke kovine²²².

Za ogorke in žlindro je Energetika Celje kot imetnik odpadkov do konca leta 2012 zagotovila naslednje ocene odpadkov, in sicer:

- oceno odpadka povzročitelja KIV Engineering, ki jo je izdelal ZZV Celje dne 2. 9. 2009;
- oceno odpadka povzročitelja Energetike Celje, ki jo je izdelal ZZV Celje dne 14. 9. 2010; predhodni oceni odpadka je potekel predpisani rok veljavnosti 12 mesecev dne 1. 9. 2010, kar pomeni, da Energetika Celje ni zagotovila veljavne ocene odpadkov za ogorke in žlindro za obdobje od 2. 9. do 14. 9. 2010, to je 12 dni;
- oceno odpadka povzročitelja Energetika Celje, ki jo je izdelal ZZV Celje dne 14. 9. 2011.

Za trdne odpadke iz čiščenja dimnih plinov je Energetika Celje kot imetnik odpadkov do konca leta 2012 zagotovila naslednje ocene odpadka, in sicer:

- poročilo o preiskavah lastnosti odpadka za odpadek – trdni odpadki iz čiščenja dimnih plinov, ki ga je izdelal ZZV Celje dne 19. 2. 2010;
- ocena odpadkov za trdne odpadke iz čiščenja odpadnih plinov – prah iz čiščenja dimnih plinov, ki jo je izdelal Zavod za zdravstveno varstvo Kranj dne 17. 1. 2011;
- ocena odpadkov za trdne odpadke iz čiščenja odpadnih plinov – prah iz čiščenja dimnih plinov, ki jo je izdelal Zavod za zdravstveno varstvo Kranj dne 16. 1. 2012;
- poročilo o preiskavi vzorca iz čiščenja dimnih plinov, ki ga je izdelal ZZV Celje dne 31. 8. 2012.

Za odpadke po termični obdelavi, in sicer trdne odpadke iz čiščenja dimnih plinov ter ogorke in žlindro, so bili v obdobju od leta 2010 do konca leta 2012 doseženi parametri, ki jih prikazujemo v tabeli 20.

Tabela 20: Obratovalni parametri za ogorke in žlindro ter za trdne odpadke iz čiščenja dimnih plinov v obdobju od leta 2010 do konca leta 2012

Ogorki in žlindra	Mejna vrednost	Leto 2010	Leto 2011	Leto 2012
Žarilna izguba, v odstotkih	5,0	0,5	0,5	manj kot 1,0
Organski ogljik TOC, v odstotkih	3,0	0,3	0,3	manj kot 1,0
Celotne raztopljene snovi, mg/kg	60.000	41.620	41.620	32.000
<i>Trdni odpadki iz čiščenja dimnih plinov</i>				
Sušilni ostanek, mg/l	10.000	100.000	101.418	86.000

Viri: letna poročila Energetika Celje o delovanju in spremljanju sežigalnice za leta 2010, 2011 in 2012.

²²² Tretji odstavek 15. člena uredbe o sežiganju odpadkov in točka 4.1.20 okoljevarstvenega dovoljenja.

2.3.7.a Analize odpadka, in sicer za ogorke in žlindro, za obdobje od leta 2010 do leta 2012 so pokazale, da mejne vrednosti niso bile presežene, odpadek pa je dovoljeno odlagati na odlagališče nenevarnih odpadkov.

2.3.7.b Analize odpadka za trdne odpadke iz čiščenja dimnih plinov za obdobje od leta 2010 do leta 2012 so pokazale, da parameter sušilni ostanek presega mejno vrednost. Na podlagi tega odpadek vsebuje eno ali več nevarnih lastnosti iz priloge 4 uredbe o ravnanju z odpadki oziroma priloge 1 Uredbe o odpadkih, zato je uvrščen med nevarne odpadke. Tega odpadka zato ni dovoljeno odlagati na odlagališču za nenevarne odpadke, zato ga Energetika Celje oddaja pooblaščenemu prevzemniku v tujino. Ostalih nevarnih lastnosti, in sicer zdravju škodljivo, strupeno, rakotvorno, jedko, strupeno za razmnoževanje ali mutageno, odpadek nima, saj ne vsebuje tovrstnih snovi v taki količini, da bi mu pripadala posamezna nevarna lastnost. Prav tako odpadek glede na vir nastanka ni infektiven, eksploziven ali vnetljiv. Odpadek ne vsebuje toliko sulfidov ali cianidov, da bi se pri stiku z vodo, zrakom ali kislino sproščali strupeni plini.

2.3.7.c Energetika Celje za ostanke sežiga odpadkov pred določitvijo načina obdelave ali odstranjevanja teh odpadkov zagotavlja izvedbo potrebnih analiz. Energetika Celje v sežigalni napravi zagotavlja ustrezno raven sežiganja, da se nastajanje ostankov sežiga in njihova škodljivost zmanjšata na najmanjšo možno raven. Vendar ugotavljamo, da je oceni odpadek za ogorke in žlindro v letu 2010 potekel predpisani rok veljavnosti 12 mesecev za 12 dni, kar je v nasprotju z drugim odstavkom 7. člena uredbe o sežiganju odpadkov. Ti odpadki so se v tem času brez veljavne ocene odpadkov odlagali na odlagališču nenevarnih odpadkov.

Priporočilo

Energetiki Celje priporočamo, naj vzpostavi notranje kontrole, ki bodo zagotovile pravočasno pridobitev nove ocene odpadka za odpadke po termični obdelavi, ki ni starejša od 12 mesecev.

2.3.8 Poslovník za obratovanje naprave in vodenje predpisanih evidenc

2.3.8.1 Poslovník za obratovanje naprave

Energetika Celje mora v skladu z 19. členom uredbe o sežiganju odpadkov in točko 4.1.28 okoljevarstvenega dovoljenja zagotoviti poslovník za obratovanje naprave, ki obsega:

- naziv upravljavca in opis naprave za sosežig ali sežigalnice;
- vrste in količine odpadkov, ki se lahko sosežigajo ali sežigajo v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem;
- podatke o obratovanju naprave za sosežig ali sežigalnice, in sicer o:
 - obratovalnem času,
 - načinu prevzemanja in preverjanja odpadkov,
 - načinu in metodah sežiga odpadkov,
 - ravnanju z odpadnimi plini in odpadnimi vodami in
 - ravnanju z ostanki sežiga;
- navodila za izvajanje postopkov preverjanja odpadkov;
- navodila za ravnanje z odpadki med začasnim skladiščenjem;
- navodila za vzdrževalna dela;
- navodila za redne preglede tehničnih objektov in opreme;
- navodila za nadzor obremenjevanja okolja in ukrepanje ob čezmernem obremenjevanju okolja;

- navodila za ukrepanje ob okoljskih nesrečah in
- navodila za vodenje in shranjevanje obratovalnega dnevnika.

Preverili smo:

- ali ima Energetika Celje izdelan poslovnik za obratovanje naprave, ki vsebuje predpisano vsebino iz 19. člena uredbe o sežiganju odpadkov;
- ali poslovnik za obratovanje naprave določa postopke pri sežiganju odpadkov in
- ali Energetika Celje pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov upošteva navodila iz poslovnika za obratovanje naprave.

2.3.8.1.a Energetika Celje ima izdelan Poslovnik za obratovanje naprave²²³ v skladu z 19. členom uredbe o sežiganju odpadkov, ob spremembah pri obratovanju naprave oziroma spremembah pri posameznih postopkih pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov pa ga sprti posodablja.

2.3.8.1.b Navodila za izvajanje postopkov preverjanja odpadkov²²⁴ določajo, da upravljavec sežigalnice po preteku veljavnosti ocene odpadkov ne sme sprejemati in sežigati odpadkov, zato mora vsaj mesec dni pred potekom ocene odpadka imetnika odpadka opozoriti na potek veljavnosti ocene. Ob morebitnem poteku veljavnosti ocene, se vse pristojne obvesti, da se odpadkov ne sme sprejemati. Glede na ugotovitve, da je Energetika Celje v letih 2011 in 2012 sprejemala in sežigala kot tudi odlagala odpadke, za katere je potekel predpisani rok veljavnosti za oceno odpadka (povezava s točkami 2.3.4.2, 2.3.4.3 in 2.3.7.c tega poročila), ocenjujemo, da Energetika Celje v letih 2011 in 2012 ni dosledno upoštevala vseh postopkov, opisanih v Poslovniku za obratovanje naprave.

2.3.8.2 Obratovalni dnevnik

Energetika Celje mora voditi dokumentacijo, kjer se evidentirajo podatki v zvezi z izvajanjem GJS sežiganja odpadkov. Okoljevarstveno dovoljenje in 20. člen uredbe o sežiganju odpadkov določata, da je treba voditi evidence v obliki obratovalnega dnevnika, v katerega se dnevno vpisujejo podatki o:

- količini, vrsti in imetniku prevzetih odpadkov;
- preverjanju odpadkov;
- ugotovitvah o pomanjkljivi ali napačni dokumentaciji ali dvomljivi istovetnosti odpadkov;
- začasnem skladiščenju ali zavrnitvi odpadkov;
- količini in vrsti sosežganih in sežganih odpadkov;
- količini in vrsti ostankov sežiga oziroma sosežiga;
- opravljenih analizah ostankov sežiga oziroma sosežiga;
- predelavi in odstranjevanju ostankov sežiga oziroma sosežiga;
- opravljenih vzdrževalnih delih na napravi za sosežig ali sežigalnici;
- izrednih in drugih pomembnih dogodkih glede obratovanja naprave za sosežig ali sežigalnice, vključno z delovanjem naprav za čiščenje odpadnih plinov in odpadnih voda, in
- izrednih dogodkih glede naprav za nadzor, trajnega spremljanja in registriranja pogojev sosežiga ali sežiga.

²²³ Zadnja verzija poslovnika z dne 23. 3. 2012.

²²⁴ Poglavje 5 Poslovnika za obratovanje naprave, stran 17.

Preverili smo:

- ali Energetika Celje vodi obratovalni dnevnik v skladu z uredbo o sežiganju odpadkov, ki omogoča spremljanje pripeljanih odpadkov za sežig, sežganih odpadkov ter ravnanja z odpadki po sežigu po količinah in vrstah posameznih odpadkov.

Energetika Celje v zvezi z obratovanjem naprave za sežig odpadkov vodi naslednje evidence v obliki obratovalnega dnevnika:

- dnevnik obratovanja parne kotlovnice,
- dnevnik obratovanja parne turbine,
- dnevnik odjema zemeljskega plina,
- dnevnik vodovodnih števcov,
- dnevnik porabe komprimiranega zraka,
- dnevnik obratovanja kemične priprave vode,
- dnevnik obratovanja plinske kotlovnice,
- mesečni obratovalni dnevnik za sprejem lahke frakcije,
- mesečni obratovalni dnevnik za sprejem blata iz čistilnih naprav,
- mesečni obratovalni dnevnik za oddajo odpadnega pepela, ogorkov in žlindre,
- mesečni obratovalni dnevnik za oddajo trdnih odpadkov iz čiščenja dimnih plinov,
- obratovalni dnevnik emisijskega monitoringa in
- obratovalni dnevnik lovilca mineralnih olj.

V obratovalnem dnevniku smo preverili mesečne obratovalne dnevnike za sprejem lahke frakcije, za sprejem blata iz čistilnih naprav, za oddajo odpadnega pepela, ogorkov in žlindre, za trdne odpadke iz čiščenja dimnih plinov in obratovalni dnevnik emisijskega monitoringa.

Energetika Celje v skladu s Poslovnikom za obratovanje naprave vodi obratovalni dnevnik za sprejem in oddajo odpadkov. Podatki iz obratovalnega dnevnika predstavljajo podlago za sestavljanje mesečnih in letnih poročil o količinah prejetih odpadkov po posameznih klasifikacijskih številkah, in sicer za lahke frakcije in blato iz čistilnih naprav, ter mesečnih poročil o količinah oddanih odpadkov za odpadni pepel, ogorkov in žlindre in trdnih odpadkov iz čiščenja dimnih plinov.

Energetika Celje v obliki obratovalnega dnevnika vodi tudi podatke emisijskega monitoringa. Emisijske vrednosti pri procesu termične obdelave odpadkov vodi in nadzira računalniški krmilni sistem. Ta sistem omogoča spremljanje, arhiviranje in obdelavo obratovalnih emisijskih vrednosti. Emisijski dnevnik vsebuje podatke o vrednostih emisij, ki jih mora Energetika Celje spremljati v skladu z zakonodajo. Energetika Celje na podlagi trajnih in občasnih meritev emisij pripravlja letna poročila o opravljenih trajnih meritvah in opravljenih občasnih meritvah. Ta poročila predstavljajo podlago za letno oceno o emisijah snovi.

Energetika Celje zagotavlja oziroma vodi evidence v obliki obratovalnega dnevnika s takšno vsebino, kot jo določata okoljevarstveno dovoljenje in 20. člen uredbe o sežiganju odpadkov, in na tak način, da ta omogoča spremljanje pripeljanih odpadkov za sežig, sežganih odpadkov ter ravnanje z odpadki po sežigu po količinah in vrstah posameznih odpadkov.

2.3.9 Prihodki in odhodki pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov

Preverili smo:

- ali je Energetika Celje v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 zaračunavala storitve pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov na podlagi dejanskih količin termično obdelanih odpadkov in v skladu z veljavno ceno;
- na kakšen način je izbirala izvajalce za dobave blaga in storitev pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov in
- ali je pri izboru izvajalcev upoštevala predpise o javnem naročanju.

Energetika Celje zagotavlja ločeno računovodsko spremljanje posameznih dejavnosti, ki jih izvaja v okviru GJS. Izkaz poslovnega izida temelji na vodenju analitične računovodske evidence prihodkov in odhodkov, ki jih Energetika Celje neposredno razporeja na dejavnosti. V tabeli 21 prikazujemo izkaz poslovnega izida Energetike Celje za GJS toplotne obdelave odpadkov za obdobje od leta 2010 do konca leta 2012.

Tabela 21: Izkaz poslovnega izida Energetike Celje za GJS termične obdelave odpadkov za obdobje od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2012

Izkaz poslovnega izida	1. 1. 2010 do 31. 12. 2010 v evrih	1. 1. 2011 do 31. 12. 2011 v evrih	Indeks	1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 v evrih	Indeks
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)/(2)*100	(5)	(6)=(5)/(3)*100
<i>I. Prihodki</i>	1.411.072	2.589.204	183	3.026.555	117
Čisti prihodki od prodaje	1.411.072	2.587.963	183	3.006.958	116
Finančni prihodki	0	0	/	0	/
Drugi poslovni prihodki	0	1.241	/	19.597	1.579
<i>II. Stroški in odbodki</i>	1.254.545	2.772.076	221	2.967.905	107
Nabavna vrednost goriva	76.229	101.054	133	92.672	92
Ostali materialni stroški	87.869	215.540	245	416.567	193
Stroški vzdrževanja	20.145	177.697	882	202.981	114
Stroški ostalih storitev	452.442	963.189	213	906.135	94
Stroški dela	279.340	358.770	128	385.277	107
Najemnina za infrastrukturo	203.080	821.325	404	861.121	105
Amortizacija od lastnih sredstev	3.747	22.491	600	31.117	138
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	5.906	8.724	148	6.281	72
Prevrednotovalni poslovni odhodki	0	0	/	0	/
Finančni odhodki	0	0	/	129	/
Drugi poslovni odhodki	125.787	103.286	82	65.625	64
III. Poslovni izid	156.527	(182.872)	/	58.650	/

Viri: letna poročila Energetike Celje za leta 2010, 2011 in 2012.

Prihodki Energetike Celje za GJS sežiganja odpadkov so v letu 2012 znašali 3.026.555 evrov in so za 16,9 odstotka višji kot v letu 2011 oziroma za 114,5 odstotka višji kot v letu 2010. Prihodki so višji zaradi večje izkoriščenosti sežigalnice oziroma večje količine termično obdelanih odpadkov. Prihodki se nanašajo na termično obdelavo lahke frakcije in blata iz čistilnih naprav ter prodajo električne in toplotne energije v omrežje (povezava s točko 2.3.9.1 tega poročila).

Odhodki so v letu 2012 znašali 2.967.905 evrov in so za 7,1 odstotka višji kot v letu 2011 oziroma za 136,6 odstotka višji kot v letu 2010. Odhodki so se povečali zaradi večje izkoriščenosti sežigalnice. Največji delež teh predstavljajo stroški ostalih storitev (med drugim vključujejo stroške odvoza nevarnih in nenevarnih odpadkov ter stroške monitoringa), stroški najemnine za najem infrastrukture za izvajanje GJS sežiganja odpadkov, ostali materialni stroški (stroški raznih dodatkov pri procesu sežiga odpadkov, strošek zemeljskega plina), stroški dela ter stroški vzdrževanja (povezava s točko 2.3.9.2 tega poročila).

Energetika Celje je za GJS termične obdelave odpadkov za leto 2010 izkazala 156.527 evrov dobička, za leto 2011 pa 182.872 evrov izgube, za leto 2012 pa je izkazala 58.650 evrov dobička.

Preverili smo učinkovitost poslovanja Energetike Celje pri doseganju prihodkov ter zagotavljanju materiala in storitev, ki so neposredno povezani z obratovanjem sežigalnice za obdobje od začetka rednega obratovanja sežigalnice, to je od septembra 2010 do konca leta 2012.

Tabela 22: Prihodki in odhodki Energetike Celje pri izvajanju storitev termične obdelave odpadkov, ki so neposredno povezani z obratovanjem sežigalnice, za obdobje od septembra leta 2010 do konca leta 2012

v evrih

Prihodki/odhodki	Leto 2010	Leto 2011	Leto 2012	Skupaj
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(2)+(3)+(4)
<i>PRIHODKI</i>	<i>1.034.346</i>	<i>2.577.284</i>	<i>2.994.936</i>	<i>6.606.566</i>
Lahka frakcija	701.596	1.695.504	1.992.136	4.389.236
Oddana toplotna energija	172.679	471.691	457.140	1.101.510
Oddana električna energija	107.396	249.388	234.464	591.248
Blato iz čistilne naprave Celje	52.675	160.701	311.196	524.572
<i>ODHODKI</i>	<i>307.344</i>	<i>861.875</i>	<i>1.009.028</i>	<i>2.178.247</i>
<i>Skupaj material</i>	<i>62.092</i>	<i>147.336</i>	<i>254.556</i>	<i>463.984</i>
Soda oziroma natrijev bikarbonat	49.594	123.886	122.385	295.865
Koks	0	0	97.628	97.628
Premogov prah oziroma aktivno oglje	9.680	21.180	25.460	56.320
Amonijačna voda	2.818	2.270	9.083	14.171
<i>Skupaj storitve</i>	<i>228.209</i>	<i>595.151</i>	<i>654.047</i>	<i>1.477.407</i>
Odvoz odpadkov – nenevaren pepel	140.846	320.694	390.713	852.253
Odvoz odpadkov – nevaren pepel	84.374	232.449	234.184	551.007
Monitoring	2.989	42.008	29.150	74.147
<i>Zemeljski plin – interno</i>	<i>17.043</i>	<i>58.446</i>	<i>39.483</i>	<i>114.972</i>
<i>Dajatve CO₂</i>	<i>0</i>	<i>60.942</i>	<i>60.942</i>	<i>121.884</i>

Vir: podatki Energetike Celje.

2.3.9.1 Prihodki od termične obdelave odpadkov

2.3.9.1.1 Prihodki od storitev termične obdelave lahke frakcije in blata iz čistilnih naprav

Energetika Celje ustvarja pretežni del prihodkov od termične obdelave odpadkov, in sicer obdelave lahke frakcije in blata iz čistilnih naprav. Cena za storitev toplotne obdelave komunalnih odpadkov v Sloveniji, v okviru opravljanja obvezne državne GJS sežiganja odpadkov v savinjski regiji, je s sklepom določila vlada, in znaša 112,70 evra na tono brez DDV in drugih dajatev.

Energetika Celje je v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 zaračunala termično obdelavo 42.609 ton lahke frakcije in 6.653 ton blata iz čistilnih naprav, kar je skupaj 49.262 ton odpadkov. Za to obdobje je družbama Simbio Celje in Vodovod-kanalizacija Celje skupaj zaračunala za 5.658.873 evrov z DDV termične obdelave odpadkov, kar izhaja iz tabele 23.

Tabela 23: Zaračunana termično obdelana lahka frakcija in blato iz čistilnih naprav za obdobje od septembra 2010 do konca leta 2012

	Leto 2010		Leto 2011		Leto 2012		Skupaj	
	v tonah	v tisoč evrih z DDV	v tonah	v tisoč evrih z DDV	v tonah	v tisoč evrih z DDV	v tonah	v tisoč evrih z DDV
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)=(2)+(4)+(6)	(9)=(3)+(5)+(7)
Lahka frakcija	6.225	761	16.744	2.044	19.640	2.253	42.609	5.058
Blato iz čistilnih naprav	668	74	2.040	174	3.945	353	6.653	601
Skupaj	6.893	835	18.784	2.218	23.585	2.605	49.262	5.659

Viri: izdani računi Energetike Celje za termično obdelavo lahke frakcije in blata iz čistilnih naprav za obdobje od septembra 2010 do konca leta 2012.

2.3.9.1.1.a Pri preverjanju izdanih računov za termično obdelavo odpadkov smo ugotovili, da je Energetika Celje pri zaračunavanju storitev termične obdelave odpadkov za lahko frakcijo in blato iz čistilnih naprav družbi Simbio Celje in družbi Vodovod-kanalizacija Celje obračunavala popust na ceno storitev toplotne obdelave odpadkov, ki jo je določila vlada. Energetika Celje je obračunavala popust na podlagi Sporazuma o ureditvi medsebojnih razmerij pri prevzemanju in termični obdelavi odpadkov (v nadaljevanju: sporazum), sklenjenega 24. 8. 2010 med družbo Simbio Celje, družbo Vodovod-kanalizacija Celje in Energetiko Celje. V sporazumu je določeno, da lahko Energetika Celje (izvajalec) navedenima družbama omejen čas priznava popust na ceno storitve, če družbi zaradi objektivnih okoliščin ne bi uspeli uveljaviti stroškovne cene svoje javne storitve, do pričetka obračunavanja storitev GJS sežiga odpadkov. Energetika Celje družbi Simbio Celje za leto 2010 ni odobrila popustov, v letih 2011 in 2012 pa ji je mesečno obračunala 10-odstotni popust za termično obdelavo lahke frakcije. Družbi Vodovod-kanalizacija Celje pa je za termično obdelavo blata iz čistilnih naprav mesečno obračunavala 30-odstotni popust v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012.

2.3.9.1.1.b Energetika Celje je v sporazumu brez ustrezne podlage v predpisu določila, da lahko družbama Simbio Celje in Vodovod-kanalizacija Celje odobri popust na ceno storitve (ali zniža veljavno ceno storitve), kar je v nasprotju s sklepom vlade o določitvi cene za sežig odpadkov. Poleg tega v sporazumu tudi ni jasno in pregledno določila načina (kriterijev in meril) za oblikovanje in določitev višine odobrenega popusta (10 odstotkov družbi Simbio Celje in 30 odstotkov družbi Vodovod-kanalizacija Celje).

2.3.9.1.1.c Tako je Energetika Celje brez ustrezne pravne podlage in v nasprotju s sklepom vlade o določitvi cene za sežig odpadkov družbi Simbio Celje za storitve termične obdelave lahke frakcije v letu 2011 priznala za 188.389 evrov popusta in 202.716 evrov popusta za leto 2012. Skupni znesek popusta, neupravičeno odobrenega za termično obdelavo lahke frakcije družbi Simbio Celje v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012, tako znaša 391.105 evrov.

2.3.9.1.1.d Energetika Celje je družbi Vodovod-kanalizacija Celje za storitve termične obdelave blata iz čistilnih naprav v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2010 priznala za 21.892 evrov popusta, 68.858 evrov popusta za leto 2011 in 133.347 evrov popusta za leto 2012. Skupni znesek popusta, neupravičeno odobrenega za termično obdelavo blata iz čistilnih naprav družbi Vodovod-kanalizacija Celje v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012, tako znaša 224.097 evrov.

2.3.9.1.1.e Ker je Energetika Celje (ki je občinsko javno podjetje v 100-odstotni lasti MO Celje) družbama Simbio Celje in Vodovod-kanalizacija Celje v obdobju od septembra leta 2010 do konca leta 2012 odobrila popust (ugodnost ali korist) v skupnem znesku 615.202 evra, brez podlage v ustreznem predpisu in brez vnaprej določenih kriterijev in meril za oblikovanje in določitev popusta, obstaja tudi tveganje, da je v obdobju od septembra leta 2010 do konca leta 2012 navedenima družbama (ki sta prav tako občinski javni podjetji v 100-odstotni lasti MO Celje) dodelila nedovoljeno državno pomoč iz javnih sredstev po 107. členu PDEU ali prekomerno nadomestilo za izvajanje njunih javnih storitev, saj za dodeljene popuste ni bil izpolnjen drugi pogoj iz odločbe/sklepa komisije (povezava s točko 2.1.3.2.g tega poročila). Z dodeljenimi popusti je namreč Energetika Celje namesto MO Celje zagotovila financiranje ali tako imenovano posredno subvencioniranje javnih storitev družb Simbio Celje in Vodovod-kanalizacija Celje.

Pojasnilo Energetike Celje

Zaradi nedorečene politike cen na področju ravnanja z odpadki so družbe sklenile sporazum, ki je predvideval tudi popust na ceno termične obdelave odpadkov. Vlada je zamrznila cene komunalnih storitev in onemogočila vključitev cene termične obdelave v ceno storitev družbe Simbio Celje in družbe Vodovod-kanalizacija Celje. Ob postavljeni ceni za termično obdelavo odpadkov, ki jo je določila vlada v znesku 112,70 evra, je to predstavljalo povečanje njune lastne cene obdelave odpadkov in s tem znatno povečanje stroškov, čeprav verjetno obstajajo drugi načini oddajanja in ravnanja z odpadki, ki so sprejemljivejši in cenejši. Ob tem je treba še poudariti, da je Toplarna Celje prva sežigalnica v Republiki Sloveniji. Tako ni bilo mogoče izhajati iz obratovalnih izkušenj podobnih objektov, prav tako pa ni bilo realnih meril za obratovanje Toplarne Celje, rezultati so bili glede na poskusno obratovanje in obratovanje v letu 2011 nepredvidljivi. Prav tako je treba upoštevati, da je bilo po prevzemu sežigalnice enoletno garancijsko obdobje, v katerem je morala Energetika Celje upoštevati navodila izvajalca, sicer garancija v primeru nepravilnosti ne bi bila priznana. Šele v letih 2012 in 2013 se je obratovanje ustalilo, izvedla so se določena optimiranja in izboljšave obratovanja, kar se odraža tudi v rezultatu poslovanja. Zato Energetika Celje pripravlja novo študijo o lastni ceni storitve termične obdelave, ki bo temeljila na podatkih obratovanja termične obdelave odpadkov za leti 2012 in 2013.

2.3.9.1.2 Prihodki od oddane toplote v sistem daljinskega ogrevanja

Pri izvajanju GJS sežiganja odpadkov tehnološki postopek omogoča energijsko izrabo lahke frakcije preostanka komunalnih odpadkov in blata iz čistilnih naprav tudi za proizvodnjo toplotne energije. Energetika Celje oddaja toplotno energijo v sistem daljinskega ogrevanja Celja. Po interno določenem ceniku za toploto Energetike Celje je bila za leto 2010 določena cena 24 evrov na MWh oddane toplotne energije v omrežje, za leto 2011 je bila določena cena 21 evrov na MWh toplotne energije, za leto 2012 pa 20 evrov na MWh toplotne energije.

Energetika Celje je s termično obdelavo odpadkov v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2010 oddala v omrežje 9.593 MWh toplotne energije v znesku 172.679 evrov, v letu 2011 je oddala 22.318 MWh v znesku 471.691 evrov, v letu 2012 pa 22.427 MWh toplotne energije v znesku 457.140 evrov. Energetika Celje je v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 oddala v omrežje skupaj za 54.338 MWh toplotne energije v znesku 1.101.510 evrov²²⁵.

2.3.9.1.3 Prihodki od oddane električne energije v omrežje

S termično obdelavo odpadkov se proizvaja električna energija, ki temelji na uporabi pare, proizvedene v procesu toplotne obdelave odpadkov. Za proizvodnjo električne energije se uporablja parna turbina zmogljivosti 2 MW, proizvedena električna energija je namenjena prodaji. Energetika Celje je za oddajo električne energije v omrežje za obdobje od septembra 2010 do konca leta 2012 sklenila tri pogodbe o nakupu in prodaji električne energije s kupcem družbo Elektro Celje, d. d., Celje²²⁶. V sklenjenih pogodbah sta pogodbenika opredelila predvideno količino oddane električne energije v omrežje, način obračunavanja, ceno električne energije in način plačila.

Za leti 2010 in 2011 je bil v sklenjenih pogodbah opredeljen enotarifni način obračuna, cena je znašala 0,045 evra brez DDV za kilovatno uro (v nadaljevanju: kWh). Za leto 2012 pa je bil opredeljen dvotarifni obračun, cena za višjo tarifo je znašala 0,06 evra brez DDV za kWh, za manjšo tarifo pa 0,04105 evra brez DDV za kWh.

²²⁵ Znesek je brez DDV (interni obračun).

²²⁶ Pogodba št. 36/Toplarna Celje/2009 z dne 9. 7. 2009 in aneks št. 1 k tej pogodbi z dne 6. 11. 2009, Pogodba št. 36/Toplarna Celje/EC/2011 z dne 18. 11. 2010 in Pogodba št. 36/Toplarna Celje/ECEN/2012 z dne 14. 12. 2011.

Tabela 24: Količina in znesek dobavljene električne energije v omrežje Energetike Celje za obdobje od septembra 2010 do konca leta 2012

Tarifa	Leto 2010		Leto 2011		Leto 2012		Skupaj	
	v kWh	v tisoč evrih brez DDV	v kWh	v tisoč evrih brez DDV	v kWh	v tisoč evrih brez DDV	v kWh	v tisoč evrih brez DDV
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)=(2)+(4)+(6)	(9)=(3)+(5)+(7)
ET*	2.334.691	107	5.421.500	249	/	/	7.756.191	356
MT**	/	/	/	/	2.577.998	106	2.577.998	106
VT***	/	/	/	/	2.143.951	129	2.143.951	129
Skupaj	2.334.691	107	5.421.500	249	4.721.949	235	12.478.140	591

Opombe: * ET – enotna tarifa.

** MT – manjša tarifa.

*** VT – višja tarifa.

Viri: izdani računi Energetike Celje za oddano električno energijo v omrežje za obdobje od septembra 2010 do konca leta 2012.

Energetika Celje je v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 oddala v omrežje skupaj 12.478.140 kWh električne energije in ustvarila za 591.246 evrov brez DDV prihodkov. Prihodki od oddane električne energije v omrežje so bili realizirani po pogodbeni odkupni ceni.

Bistveni element predkalkulacije cene za termično obdelavo odpadkov so letni prihodki od prodaje električne energije. V investicijskem programu je bilo načrtovano, da bo Energetika Celje za kogeneracijsko parno turbino v skladu z Energetskim zakonom pridobila deklaracijo za proizvodno napravo, če bodo izpolnjeni pogoji za soproizvodnjo z visokim izkoristkom, in s tem državno podporo za proizvodnjo električne energije.

2.3.9.1.3.a Energetika Celje do konca leta 2012 ni uspela pridobiti deklaracije za proizvodno napravo na obnovljive vire energije in državne podpore za proizvedeno električno energijo. Energetika Celje je 9. 10. 2009 na Javno agencijo Republike Slovenije za energijo (v nadaljevanju: JARSE) dala vlogo za izdajo deklaracije za proizvodno napravo na obnovljive vire energije, ki se izdajajo za proizvodne naprave, ki uporabljajo kot vhodno energijo obnovljive vire energije, in sicer biorazgradljive frakcije industrijskih in komunalnih odpadkov. JARSE je 23. 2. 2012 izdala odločbo, s katero je zavrnila vlogo Energetike Celje za pridobitev deklaracije za proizvodno napravo Toplarna Celje. JARSE v obrazložitvi odločbe navaja, da se v proizvodni napravi kot energent uporabljajo frakcije komunalnih odpadkov, ki vsebujejo poleg biološko razgradljivih frakcij komunalnih odpadkov tudi biološko nerazgradljive frakcije komunalnih odpadkov. Te je treba v skladu z Uredbo o obveznih meritvah na proizvodnih napravah, ki prejemajo za proizvedeno električno energijo potrdila o izvoru in podpore²²⁷ meriti in registrirati izmerjene vrednosti energije vsakega energenta posebej. Energetika Celje se je na odločbo JARSE pritožila²²⁸.

²²⁷ Uradni list RS, št. 21/09, 33/10, 45/12.

²²⁸ Pritožba z dne 16. 3. 2012.

V pritožbi navaja, da ločena merjenja in registracije izmerjenih vrednosti količin biološko razgradljivih frakcij komunalnih odpadkov niso izvedljiva. JARSE je pritožbo Energetike Celje z odločbo²²⁹ zavrnila kot neutemeljeno.

2.3.9.1.3.b Ker Energetika Celje do konca leta 2012 in med izvajanjem revizije ni uspela pridobiti deklaracije za proizvodno napravo na obnovljive vire energije, so bili prihodki od dobavljene električne energije doseženi po pogodbeni odkupni ceni, brez subvencije za obnovljive vire energije, kot je bilo načrtovano v investicijskem programu ter kalkulaciji cene storitev toplotne obdelave komunalnih odpadkov Energetike Celje, ki jo je potrdila vlada. Energetika Celje je pri kalkulaciji cene za storitev toplotne obdelave odpadkov²³⁰ upoštevala subvencijo k prodajni ceni električne energije v višini 24,1 odstotka. Na podlagi tega ocenjujemo, da je Energetika Celje v letu 2010 dosegla za 25.882 evrov brez DDV²³¹, v letu 2011 je dosegla za 60.102 evra brez DDV²³², v letu 2012 pa za 56.506 evrov brez DDV²³³ manjše prihodke od prodane električne energije. Energetika Celje je tako v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 skupaj dosegla za 142.490 evrov brez DDV manjše prihodke od prodane električne energije.

2.3.9.2 Odhodki od termične obdelave odpadkov

2.3.9.2.1 Odvoz odpadkov – nenevaren pepel

Pri termični obdelavi odpadkov nastajajo med drugim nenevarni odpadki – pepel. Te odpadke Energetika Celje vozi na odlagališče za nenevarne odpadke Bukovžlak, ki spada pod RCERO Celje. Za leto 2010 je Energetika Celje v skladu s cenikom²³⁴ družbe Simbio Celje plačala za odvoz in odlaganje nenevarnih odpadkov 152.817 evrov z DDV, za leto 2011 je plačala 347.953 evrov z DDV, za leto 2012 pa 423.923 evrov z DDV. Energetika Celje je v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 porabila 936.990 evrov z DDV za odvoz in odlaganje 5.948,49 tone nenevarnih odpadkov.

2.3.9.2.2 Odvoz odpadkov – nevaren pepel

Energetika Celje je za odvoz nevarnih odpadkov brez izvedenega postopka javnega naročila z izvajalcem Saubermacher Slovenija, d. o. o., Murska Sobota (v nadaljevanju: družba Saubermacher Murska Sobota) sklenila Pogodbo o poslovno-tehničnem sodelovanju²³⁵ za odvoz nevarnih odpadkov – trdnih odpadkov iz čiščenja dimnih plinov (v nadaljevanju: pogodba za odvoz nevarnih odpadkov). V uvodu pogodbe za odvoz nevarnih odpadkov je navedeno, da je bil glede na kontinuiteto in nemoteno zagotavljanje obratovanja aktualni prejemnik teh odpadkov Saubermacher Murska Sobota med poskusnim obratovanjem pozvan, da priloži ponudbo v postopku javnega naročila za opravljanje te storitve v prehodnem obdobju do izvedbe ustreznega postopka javnega naročila in izbire izvajalca. Pogodba za odvoz nevarnih odpadkov velja od dneva podpisa, uporablja pa se od 1. 9. 2010 in velja do izvedbe

²²⁹ Odločba št. 360-26/2012/6 z dne 30. 4. 2012.

²³⁰ Izračun cen storitev toplotne obdelave odpadkov, junij 2008.

²³¹ 107.396 evrov x 0,241.

²³² 249.388 evrov x 0,241.

²³³ 234.464 evrov x 0,241.

²³⁴ Cenik družbe Simbio Celje za obdelavo mešanih odpadkov v RCERO Celje z dne 1. 1. 2010.

²³⁵ Pogodba št. 38/2010 z dne 20. 10. 2010.

ustreznega postopka javnega naročila in izbire izvajalca za opravljanje te storitve. V skladu s pogodbo za odvoz nevarnih odpadkov in Aneksom št. 1 k pogodbi²³⁶ je bila določena cena 0,27 evra na kilogram prevzetih odpadkov.

Energetika Celje je januarja 2011 izvedla postopek javnega naročanja²³⁷ po postopku s predhodnim ugotavljanjem sposobnosti za odvoz nevarnih odpadkov za obdobje treh let, ocenjena vrednost javnega naročila je znašala 810.000 evrov brez DDV. Do roka za oddajo ponudb sta prispeli dve ponudbi, in sicer ponudba družbe Mollier, d. o. o., Celje (v nadaljevanju: Mollier Celje) in ponudba družbe Saubermacher Murska Sobota. Komisija za ocenjevanje ponudb je ponudbo družbe Mollier Celje ocenila kot popolno, ponudbo družbe Saubermacher Murska Sobota pa kot nepopolno, ker:

- družba Saubermacher Murska Sobota v roku, ki ga je določil naročnik, svoje prijave ni ustrezno dopolnila z dokazili o izpolnjevanju pogojev za podizvajalca;
- je družba Saubermacher Murska Sobota med postopkom oddaje javnega naročila spremenila svojo prvotno prijavo oziroma svojega prvotno imenovanega podizvajalca in končnega prevzemnika odpadkov.

Komisija za ocenjevanje ponudb je družbi Mollier Celje priznala sposobnost, z njo sklenila okvirni sporazum za izvajanje storitev odvoza nevarnih odpadkov ter jo povabila k oddaji ponudbe. Komisija za ocenjevanje ponudb je ugotovila, da je ponudba družbe Mollier Celje nesprejemljiva, ker za 85 odstotkov presega ocenjeno vrednost javnega naročila in je višja od cen, ki veljajo na trgu. Na podlagi tega je sprejela odločitev o izločitvi ponudnika Mollier Celje in objavila obvestilo o nedokončanem postopku oddaje javnega naročila²³⁸ brez izbire najugodnejšega ponudnika.

Zaradi neuspešne izvedbe postopka javnega naročanja za prevzem nevarnih odpadkov je bil sklenjen Aneks št. 2 k pogodbi za odvoz nevarnih odpadkov²³⁹, s katerim je bila določena cena 0,23 evra na kilogram prevzetih odpadkov, pogodbeni cena je veljala od 1. 11. 2011 do konca leta 2012 oziroma do uspešne izvedbe postopka javnega naročanja.

Energetika Celje je za odvoz nevarnih odpadkov brez izvedenega postopka javnega naročila z izvajalcem družbo Saubermacher Murska Sobota sklenila pogodbo za odvoz nevarnih odpadkov. Energetika Celje storitev odvoza nevarnih odpadkov ni oddala po postopku, določenem v 32. členu oziroma 1. točki prvega odstavka 35. člena ZJNVETPS, kar je v nasprotju s 14. členom ZJNVETPS, po katerem mora biti ponudnik ob upoštevanju načela transparentnosti javnega naročanja izbran na pregleden način in po predpisanem postopku. Energetika Celje je za leto 2010 plačala 91.545 evrov za odvoz 308,4 tone nevarnih odpadkov, za leto 2011 je plačala 252.207 evrov za odvoz 912,5 tone nevarnih odpadkov, za leto 2012 pa 254.089 evrov za odvoz 1.018,2 tone nevarnih odpadkov. Za obdobje od septembra 2010 do konca leta 2012 je Energetika Celje družbi Saubermacher Murska Sobota plačala 597.841 evrov z DDV za odvoz 2.239 ton nevarnih odpadkov, ne da bi predhodno izvedla enega od postopkov oddaje javnega naročila.

²³⁶ Aneks št. 1 z dne 20. 10. 2010.

²³⁷ Razpis je bil objavljen 26. 1. 2011 v Uradnem listu RS in 29. 1. 2011 v Uradnem listu EU.

²³⁸ Objava na portalu javnih naročil dne 21. 10. 2011.

²³⁹ Aneks št. 2 z dne 28. 10. 2011.

Ukrep Energetike Celje

Energetika Celje je za odvoz nevarnih odpadkov izvedla postopek oddaje javnega naročila in z družbo Saubermacher Murska Sobota za obdobje treh let sklenila Okvirni sporazum za izvajanje storitev odvoza nevarnih odpadkov²⁴⁰ ter Dodatek št. 1 k okvirnemu sporazumu²⁴¹.

2.3.9.2.3 Nabava natrijevega bikarbonata

Energetika Celje je avgusta 2010 z družbo Trade – Commerce, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: Trade – Commerce Ljubljana) sklenila pogodbo²⁴² za nabavo natrijevega bikarbonata oziroma sode. Pogodbena cena znaša 265 evrov brez DDV na tono natrijevega bikarbonata, pogodba je veljala do 31. 12. 2011 oziroma do uspešno izvedenega postopka javnega naročanja.

Energetika Celje je v letu 2011 izvedla postopek oddaje javnega naročila po odprtem postopku²⁴³ za nabavo natrijevega bikarbonata, ocenjena vrednost javnega naročila je znašala 291.500 evrov brez DDV, okvirna količina nabav za 24 mesecev je znašala 1.100 ton, kar je 265 evrov brez DDV na tono. Do roka za oddajo ponudb ni prispela nobena ponudba, zato je naročnik postopek zaključil brez izbora najugodnejšega ponudnika z objavo²⁴⁴ na portalu javnih naročil.

Zaradi neuspešno izvedenega postopka javnega naročanja je Energetika Celje s ponudnikom Trade – Commerce Ljubljana sklenila Aneks št. 2 k pogodbi²⁴⁵ za nabavo natrijevega bikarbonata z veljavnostjo do konca leta 2012 oziroma do uspešne izvedbe postopka javnega naročanja.

Če naročnik v postopku oddaje javnega naročila po odprtem postopku ne pridobi nobene ponudbe ali nobene primerne ponudbe oziroma nobene prijave in če se prvotno določen predmet javnega naročila in vsebina razpisne dokumentacije bistveno ne spremenita, lahko naročnik na podlagi 1. točke prvega odstavka 35. člena ZJNVETPS odda naročilo po postopku s pogajanjem brez predhodne objave.

Energetika Celje nabave natrijevega bikarbonata v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 ni oddala po postopku, določenem v 32. členu oziroma 1. točki prvega odstavka 35. člena ZJNVETPS, kar je v nasprotju s 14. členom ZJNVETPS, po katerem mora biti ponudnik ob upoštevanju načela transparentnosti javnega naročanja izbran na pregleden način in po predpisanem postopku. Energetika Celje je od družbe Trade – Commerce Ljubljana v letu 2010 nabavila 187,148 tone natrijevega bikarbonata v znesku 59.512 evrov z DDV, v letu 2011 je nabavila 413,7 tone natrijevega bikarbonata v znesku 148.663 evrov z DDV, v letu 2012 pa 444,34 tone natrijevega bikarbonata v znesku 146.862 evrov z DDV. Energetika Celje je v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 brez izvedenega postopka javnega naročanja nabavila 1.045,18 tone natrijevega bikarbonata v skupnem znesku 355.037 evrov z DDV.

²⁴⁰ Št. 2107 z dne 14. 3. 2014.

²⁴¹ Dodatek št. 1 z dne 1. 4. 2014.

²⁴² Pogodba z dne 27. 8. 2010.

²⁴³ Objava na portalu javnih naročil dne 4. 1. 2011.

²⁴⁴ Objava z dne 21. 10. 2011.

²⁴⁵ Aneks z dne 28. 10. 2011.

Ukrepi Energetike Celje

Energetika Celje je za dobave natrijevega bikarbonata izvedla postopek oddaje javnega naročila ter postopek zaključila brez izbora najugodnejšega ponudnika²⁴⁶.

2.3.9.2.4 Nabava koksa

Energetika Celje je v letu 2012 brez izvedenega postopka javnega naročanja od družbe Carbon Service & Consulting GmbH & Co. KG iz Nemčije, na podlagi več naročilnic, nabavila 121,38 tone koksa v znesku 117.153 evrov z DDV. V letih 2010 in 2011 Energetika Celje ni nabavljala koksa. Energetika Celje nabave koksa ni oddala po postopku, določenem v 32. členu ZJNVETPS, kar je v nasprotju s 14. členom ZJNVETPS, po katerem mora biti ponudnik ob upoštevanju načela transparentnosti javnega naročanja izbran na pregleden način in po predpisanem postopku.

Ukrepi Energetike Celje

Energetika Celje je za dobavo koksa izvedla postopek oddaje javnega naročila ter postopek zaključila brez izbora najugodnejšega ponudnika²⁴⁷.

2.3.9.2.5 Stroški monitoringa

Energetika Celje je za storitve monitoringa za obdobje od septembra 2010 do konca leta 2010 porabila 2.989 evrov z DDV, za leto 2011 je porabila 42.008 evrov z DDV, za leto 2012 pa 29.150 evrov z DDV, kar znaša 74.147 evrov z DDV v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012. Struktura stroškov monitoringa po posameznih sklopih za obdobje od septembra 2010 do konca leta 2012 je razvidna iz tabele 25.

Tabela 25: Stroški monitoringa Energetike Celje po sklopih za obdobje od septembra 2010 do konca leta 2012

	v evrih z DDV			
Stroški monitoringa	Za leto 2010	Za leto 2011	Za leto 2012	Skupaj
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(2)+(3)+(4)
Stroški monitoringa za zrak	0	33.407	9.402	42.809
Stroški monitoringa za odpadke	2.989	2.556	10.021	15.566
Stroški monitoringa za odpadne vode	0	1.598	1.844	3.442
Stroški monitoringa za hrup	0	0	0	0
Stroški monitoringa za tehnološke meritve	0	4.448	7.882	12.330
Skupaj	2.989	42.009	29.149	74.147

Vir: Energetika Celje.

²⁴⁶ Obvestilo na portalu javnih naročil, št. JN4020/2014 z dne 4. 4. 2014 in v Uradnem listu EU, št. 2014/S 070-121395 z dne 9. 4. 2014.

²⁴⁷ Obvestilo na portalu javnih naročil, št. JN4020/2014 z dne 4. 4. 2014 in v Uradnem listu EU, št. 2014/S 070-121395 z dne 9. 4. 2014.

Energetika Celje uporablja za javna naročila blaga in storitev do vrednosti 40.000 evrov brez DDV oziroma gradenj do vrednosti 80.000 evrov brez DDV, v skladu s petim odstavkom 32. člena ZJNVETPS, interni Predpis št. 1/2010/2011 o oddaji javnih naročil z dopolnitvami²⁴⁸ oziroma Navodilo št. 1 o oddaji javnih naročil²⁴⁹ (v nadaljevanju: interni akt o javnem naročanju).

V 10. členu internega akta o javnem naročanju je določeno, da se za nabave blaga in storitev v vrednosti od 20.000 evrov do 40.000 evrov brez DDV uporablja enostavni postopek javnega naročanja, pri katerem se konkurenca in ekonomičnost zagotavljata z neposrednim povabilom ustreznih ponudnikov ali zgolj s preveritvijo ponudbe na trgu, pri čemer je treba povabiti oziroma preveriti najmanj dva ponudnika na trgu.

Energetika Celje je v letu 2011 porabila za storitve monitoringa za zrak 33.407 evrov z DDV. Izvajalca storitev monitoringa za zrak v letu 2011 je Energetika Celje izbrala na podlagi ene pridobljene ponudbe. Ravnanje Energetike Celje pri naročilu storitev monitoringa za zrak v letu 2011 predstavlja kršitev 10. člena internega akta o javnem naročanju.

2.3.9.2.6 Nabava premogovega prahu

Energetika Celje je v letu 2010 nabavila 8 ton premogovega prahu oziroma aktivnega oglja (v nadaljevanju: premogov prah) v znesku 11.600 evrov z DDV, v letu 2011 je nabavila 18 ton premogovega prahu v znesku 25.400 evrov z DDV, v letu 2012 pa 22 ton premogovega prahu v znesku 30.552 evrov z DDV. Energetika Celje je nabavila 48 ton premogovega prahu v skupnem znesku 67.500 evrov z DDV v obdobju od 1. 9. 2010 do 31. 12. 2012.

V 10. členu internega akta o javnem naročanju je določeno, da se za nabave blaga in storitev od vrednosti 20.000 evrov do 40.000 evrov brez DDV uporablja enostavni postopek javnega naročanja, pri katerem se konkurenca in ekonomičnost zagotavljata z neposrednim povabilom ustreznih ponudnikov ali zgolj s preveritvijo ponudbe na trgu, pri čemer je treba povabiti oziroma preveriti najmanj dva ponudnika na trgu. Ugotovili smo, da je Energetika Celje v letu 2011 od družbe Colf, d. o. o., Medvode nabavila za 25.400 evrov z DDV premogovega prahu na podlagi ene pridobljene ponudbe, kar predstavlja kršitev 10. člena internega akta o javnem naročanju. Za nabave premogovega prahu v letu 2012 je Energetika Celje pridobila dve ponudbi. Na podlagi primerjave cen premogovega prahu v letih 2011 in 2012 ugotavljamo, da je Energetika Celje v letu 2011 kupovala premogov prah za 2,1 odstotka višjo ceno²⁵⁰, zato so bili stroški za nakup premogovega prahu v letu 2011 previsoki za 540 evrov.

Ukrepi Energetike Celje

Energetika Celje je za dobave premogovega prahu izvedla postopek oddaje javnega naročila ter postopek zaključila brez izbora najugodnejšega ponudnika²⁵¹.

²⁴⁸ Predpis z dne 11. 4. 2010 z dopolnitvami, uporabljal se je od 11. 4. 2010 do 2. 1. 2012.

²⁴⁹ Navodilo z dne 3. 1. 2012, uporablja se od 3. 1. 2012.

²⁵⁰ Energetika Celje je v letu 2011 nabavljala premogov prah povprečno za 1,41 evra z DDV na tono in v letu 2012 povprečno za 1,38 evra z DDV na tono.

²⁵¹ Obvestilo na portalu javnih naročil, št. JN4020/2014 z dne 4. 4. 2014 in v Uradnem listu EU, št. 2014/S 070-121395 z dne 9. 4. 2014.

2.3.9.2.7 Nabava amonijačne vode

Energetika Celje je v letu 2010 nabavila 20,68 tone amonijačne vode v znesku 3.369 evrov z DDV, v letu 2011 je nabavila 22,7 tone amonijačne vode v znesku 2.700 evrov z DDV, v letu 2012 pa 43,63 tone amonijačne vode v znesku 10.900 evrov z DDV, kar znaša skupaj 16.969 evrov z DDV v tem obdobju. Energetika Celje je v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 nabavljala amonijačno vodo v skladu z internim aktom o javnem naročanju, po katerem se za nabave blaga in storitev do vrednosti 20.000 evrov brez DDV uporablja evidenčni postopek z izdajo naročilnice. Pri evidenčnem postopku se ne uporabljajo določbe ZJNVETPS, razen določb glede vodenja evidenc in statistike za poročanje MF.

Pojasnilo Energetike Celje

Energetika Celje je pojasnila (gle točkama 2.3.9.2.4 in 2.3.9.2.7 tega poročila), da so bile izkušnje ob prevzemu objekta v obratovanje oziroma enoletno garancijsko dobo glede na poskusno obratovanje minimalne. Prav tako je bilo treba upoštevati navodila izvajalca (dobava aditivov, količine, normativi, tehnične karakteristike), oprema je bila v garancijski dobi in s tem vezana na servisiranje dobaviteljev. Če bi Energetika Celje spreminjala posamezne aditive ali storitve v nasprotju z navodili izvajalca, bi lahko imela težave pri uveljavljanju morebitnih reklamacij pri izvajalcu. Šele po končnem prevzemu naprave v letu 2011 in zanesljivem obratovanju v letu 2012 so se izoblikovali kriteriji za postopke in aktivnosti za izvedbo javnih naročil.

2.3.9.2.8 Stroški porabe zemeljskega plina

Pri termični obdelavi odpadkov se kot glavni energent porablja zemeljski plin, ki ga Energetika Celje tudi prodaja zunanjim porabnikom oziroma odjemalcem. Energetika Celje je pri termični obdelavi odpadkov na podlagi internih prodajnih cen zemeljskega plina²⁵² za leto 2010 izkazala porabo 35.238 m³ plina v znesku 17.043 evrov, za leto 2011 je izkazala porabo 127.841 m³ plina v znesku 58.446 evrov, za leto 2012 pa porabo 68.740 m³ zemeljskega plina v znesku 39.483 evrov. Energetika Celje je v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 za termično obdelavo odpadkov porabila skupaj 231.819 m³ zemeljskega plina v znesku 114.972 evrov.

2.3.9.2.9 Stroški okoljske dajatve zaradi sežiganja gorljivih organskih snovi

Energetika Celje mora na podlagi Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida²⁵³ plačevati okoljsko dajatev zaradi onesnaževanja zraka z emisijo ogljikovega dioksida pri zgorevanju goriva (v nadaljevanju: okoljska dajatev). Okoljsko dajatev plačuje na podlagi napovedi za plačilo okoljske dajatve zaradi sežiganja gorljivih organskih snovi in odločbe za plačilo okoljske dajatve, ki jo izda agencija. Agencija je Energetiki Celje za leti 2011 in 2012 z odločbama²⁵⁴ odmerila plačilo 60.942 evrov okoljske dajatve za posamezno leto. Energetika Celje je v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 plačala skupaj 121.884 evrov okoljske dajatve.

²⁵² Interne prodajne cene zemeljskega plina za leta 2010, 2011 in 2012.

²⁵³ Uradni list RS, št. 43/05, 58/05, 87/05, 20/06, 78/08, 39/10, 13/11, 75/11, 1/12.

²⁵⁴ Za leto 2011 odločba, št. 42613-3/2012-2 z dne 14. 5. 2012 in za leto 2012 odločba, št. 42613-8/2013-2 z dne 20. 6. 2013.

3. MNENJE

Na *Ministrstvu za kmetijstvo in okolje*, ki z dnem 18. 9. 2014 nadaljuje z delom kot Ministrstvo za okolje in prostor, *Mestni občini Celje* in *Energetiki Celje, javno podjetje, d. o. o.* smo opravili revizijo smotnosti zagotavljanja in izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov v obdobju od leta 2004 do leta 2012. Za izrek mnenja o smotnosti poslovanja Ministrstva za kmetijstvo in okolje, Mestne občine Celje in Energetike Celje, javno podjetje, d. o. o. smo pridobili odgovore na vprašanja, ali je bilo Ministrstvo za kmetijstvo in okolje pri zagotavljanju obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov uspešno in učinkovito, ali je bila Mestna občina Celje pri načrtovanju in izvedbi investicije v Toplarno Celje učinkovita in ali je bila Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o. pri procesu izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov uspešna in učinkovita. Naloge na področju okolja je do 10. 2. 2012 opravljalo Ministrstvo za okolje in prostor, po tem datumu pa je postalo za področje okolja pristojno Ministrstvo za kmetijsko in okolje.

3.1 Mnenje o uspešnosti poslovanja Ministrstva za kmetijstvo in okolje pri uresničevanju ciljev in usmeritev za zagotavljanje obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje v obdobju od leta 2004 do konca leta 2012 *ni bilo uspešno pri uresničevanju ciljev in usmeritev za zagotavljanje obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov*, saj ni v celoti sledilo zastavljenim usmeritvam iz operativnih programov in do konca leta 2012 ni doseglo zastavljenih ciljev. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je pripravilo normativni okvir za neposredno podelitev koncesije za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije, čeprav je v operativnem programu (april 2004) določilo, da se bo državna gospodarska javna služba sežiganja odpadkov izvajala v obliki javnega podjetja in bo za izvajanje zagotovljena državna infrastruktura. Do konca leta 2012 je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje zagotovilo le en objekt za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov (Toplarna Celje) od treh načrtovanih in tako zagotovilo 11,5 odstotka vseh potrebnih zmogljivosti za termično obdelavo odpadkov v Republiki Sloveniji. Za izvedbo projekta izgradnje objektov za termično obdelavo odpadkov v Ljubljani in Mariboru je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje pripravilo podlago za pričetek projekta – Dokument identifikacije investicijskega projekta, ki ga Vlada Republike Slovenije do konca leta 2012 in med izvajanjem revizije ni potrdila.

3.2 Mnenje o učinkovitosti poslovanja Ministrstva za kmetijstvo in okolje pri strateškem načrtovanju in zagotavljanju obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje v obdobju od leta 2004 do konca leta 2012 *ni bilo učinkovito pri načrtovanju in zagotavljanju obvezne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov na območju Republike Slovenije*. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje ni pripravilo strategije, ki bi ji lahko sledilo za učinkovito zagotavljanje obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov na območju Republike Slovenije. V operativnih programih ni določilo načina opravljanja gospodarske javne službe sežiganja odpadkov ter števila in zmogljivosti posameznih naprav za termično obdelavo odpadkov, ni načrtovalo stroškov izgradnje objektov za termično obdelavo odpadkov in ni podalo jasne usmeritve glede zagotavljanja sredstev za investicije. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje v tem obdobju ni izdelalo niti analize stroškov izgradnje načrtovane infrastrukture niti analize možnih načinov izvajanja storitev gospodarske javne službe sežiganja odpadkov, na podlagi katerih bi lahko podalo jasne usmeritve glede zagotavljanja še potrebne infrastrukture za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov na območju Republike Slovenije.

Glede priprave predloga, na podlagi katerega je Vlada Republike Slovenije brez javnega razpisa Energetiki Celje, javno podjetje, d. o. o. podelila koncesijo za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije, obstaja tveganje, da tako ravnanje Ministrstva za kmetijstvo in okolje ni bilo v skladu s pogoji evropskega prava, ki narekujejo upoštevanje temeljnih pravil Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti ter načela enakega obravnavanja, nediskriminacije in preglednosti in ki javnemu organu prepovedujejo, da bi brez razpisa podelil koncesijo za izvajanje storitev javnih služb. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje ni izhajalo iz opredelitve, da je sežiganje odpadkov obvezna državna gospodarska javna služba. Neposredno podelitev koncesije Energetiki Celje, javno podjetje, d. o. o. je predlagalo na podlagi pobude, ki jo je Ministrstvu za okolje in prostor posredovala Mestna občina Celje. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je z Energetiko Celje, javno podjetje, d. o. o. sklenilo Koncesijsko pogodbo za storitev sežiganja (termično obdelavo) komunalnih odpadkov na območju občin Savinjske regije, ki določa, da koncedent (Vlada Republike Slovenije) ne postane lastnik naprav in opreme za izvajanje javne službe, česar določbe Zakona o varstvu okolja (ZVO-1) ne omogočajo. Ker Ministrstvo za kmetijstvo in okolje ni uredilo razmerij glede financiranja in lastništva infrastrukture za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije tako, da bi ta postala infrastruktura državnega pomena, so prihodki od najemnine za infrastrukturo za izvajanje te gospodarske javne službe pripadali proračunu Mestne občine Celje namesto državnemu proračunu. Zato so bili prihodki državnega proračuna v letih 2010, 2011 in 2012 za 1.880.818 evrov nižji, kolikor je znašala najemnina za infrastrukturo za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov, ki jo je Mestna občina Celje zaračunala Energetiki Celje, javno podjetje, d. o. o.

Po podelitvi koncesije za izvajanje obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov na območju občin savinjske regije občinskemu javnemu podjetju je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje zagotavljanje potrebne infrastrukture in izvajanje obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov prepustilo Mestni občini Celje. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je sodelovalo pri načrtovanju investicije, izboru izvajalcev v postopkih javnega naročanja in zagotovilo del sredstev za izvedbo investicije, vendar je projekt le spremljalo in pri izvajanju ni aktivno sodelovalo in ni pripravljalo dokumentov, predlogov ter usmeritev. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je na podlagi zahtevkov za izplačilo sredstev, ki jih je pošiljala Mestna občina Celje, izvajalo sproten nadzor, ni pa izvajalo celovitega nadzora nad izvajanjem investicije, ki bi ga moralo izvajati kot investitor.

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje v obdobju do konca leta 2012 v Zakonu o varstvu okolja (ZVO-1) ni pripravilo ustreznega predloga sprememb in dopolnitev in ni zagotovilo ustrezne pravne podlage za oblikovanje in določanje cen storitev gospodarske javne službe sežiganja odpadkov. Prav tako ni izvajalo nadzora nad zaračunavanjem količin storitev termične obdelave odpadkov in določeno ceno za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov ter ni ugotavljalo, ali je bilo Energetiki Celje, javno podjetje, d. o. o. morebiti dodeljeno prekomerno nadomestilo. Na to kažejo nespremenjena cena izvajanja te javne službe, ki ni bila prilagojena natančnim kalkulativnim elementom lastne cene teh storitev od pričetka rednega obratovanja sežigalne naprave (od 1. 9. 2010), ter tudi prihodki Energetike Celje, javno podjetje, d. o. o. od izvajanja gospodarske javne službe sežiganja odpadkov, ki so kljub odobrenim popustom presegle upravičene stroške te javne službe. Navedeno ravnanje Ministrstva za kmetijstvo in okolje predstavlja tudi tveganje obstoja nedovoljene državne pomoči.

3.3 Mnenje o učinkovitosti poslovanja Mestne občine Celje pri načrtovanju in izvedbi investicije Toplarna Celje

Mestna občina Celje v obdobju od leta 2004 do konca leta 2012 *ni bila učinkovita pri načrtovanju in izvedbi investicije Toplarna Celje v delu*, ki se nanaša na zagotavljanje sredstev za infrastrukturo za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov in na unovčenje bančne garancije za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti pri gradnji objekta za termično obdelavo odpadkov. Mestna občina Celje je investicijo Toplarna Celje, kljub temu da je sežiganje odpadkov v skladu z 2. točko prvega odstavka 148. člena Zakona o varstvu okolja (ZVO-1) obvezna državna gospodarska javna služba, načrtovala v ustreznih dokumentih, izdelala ustrezne podlage za sprejem odločitve o izvedbi investicije in z izdelavo idejnega projekta zagotovila strokovne podlage za izbor tehnologije, pri čemer je upoštevala okoljske, tehnične, ekonomske in sociološke dejavnike. Za izvedbo investicije je Mestna občina Celje poleg sredstev državnega proračuna in sredstev proračuna Mestne občine Celje načrtovala pridobitev sredstev iz Kohezijskega sklada. V sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo in okolje, Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko in Ministrstvom za finance je pripravila vlogo za pridobitev sredstev iz Kohezijskega sklada. Evropska komisija je za izvedbo projekta Regionalni center za ravnanje z odpadki RCERO Celje, II. faza odobrila sredstva v znesku 20.331.730 evrov.

Pri izboru izvajalcev za izvedbo investicije Toplarna Celje je Mestna občina Celje upoštevala določila Zakona o javnih naročilih in pri izvedbi postopkov javnega naročanja sodelovala s pristojnim ministrstvom. Z izbranim izvajalcem gradenj in z izvajalcem nadzora je sklenila aneksa za dodatna dela, s čimer je ravnala v nasprotju z Zakonom o javnem naročanju. S sklenitvijo aneksov se je vrednost investicije Toplarna Celje povečala za 449.958 evrov ali 2,3 odstotka glede na načrtovano vrednost v investicijskem programu.

Za izvedbo investicije Toplarna Celje je Mestna občina Celje zagotovila sredstva v znesku 2.523.869 evrov in s tem ravnala neučinkovito, saj je sredstva namenila za zagotavljanje infrastrukture za izvajanje obvezne državne gospodarske javne službe, ki je v pristojnosti države in ne občine.

Gradnja objekta Toplarna Celje se je pričela približno tri mesece kasneje, kot je bilo načrtovano v investicijskem programu. V načrtovanem roku je bila zaključena gradnja objekta za termično obdelavo odpadkov in izdana odločba o poskusnem obratovanju. Izvajalec gradnje je poskusno obratovanje zaključil približno šest mesecev kasneje, kot je bilo dogovorjeno v aneksu št. 1, vendar Mestna občina Celje kot garancijski upravičenec ni zahtevala unovčenja bančne garancije za dobro izvedbo pogodbenih

obveznosti v znesku 2.235.313 evrov, kar je neučinkovito ravnanje Mestne občine Celje. Poskusno obratovanje se je (pretežno) zaključilo približno dva meseca pred načrtovanim zaključkom (24. 8. 2010), dokončno pa je bil projekt zaključen skoraj leto kasneje, kot je bilo načrtovano v Odločbi CCI 2005 SI 16 C PE 001 o spremembi odločbe C(2005)5772 o odobritvi pomoči za projekt RCERO Celje – faza II v Republiki Sloveniji, oziroma dve leti kasneje, kot je bilo načrtovano v investicijskem programu.

3.4 Mnenje o uspešnosti Energetike Celje, javno podjetje, d. o. o. pri izvajanju obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov

Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o., v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 *pri izvajanju obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov ni bila uspešna v delu*, ki se nanaša na izkoriščenost sežigalnice, saj je bila sežigalnica odpadkov v letu 2010 izkoriščena 73,1-odstotno, v letu 2011 je bila izkoriščena 75,9-odstotno, v letu 2012 pa 92,3-odstotno. Izkoriščenost sežigalnice se povečuje, vendar ta v letu 2012 še vedno ni bila v celoti izkoriščena.

Osnovni cilj oziroma učinek projekta, opredeljen v investicijskem programu, glede zmanjšanja količine odloženih odpadkov v celjski odpadkovni regiji za leto 2011 ni bil dosežen, za leto 2012 pa je bil realiziran 99,8-odstotno. V obdobju do konca leta 2012 je 16 od 23 občin savinjske regije, ki so pristopile k izgradnji in financiranju projekta Regionalni center za ravnanje z odpadki RCERO Celje, II. faza, uporabljalo storitve mehansko-biološke in termične obdelave odpadkov. Z izgradnjo sežigalnice pa so doseženi cilji oziroma učinki projekta glede količine oddane toplotne energije v omrežje v letih 2011 in 2012, zmanjšanja uporabe zemeljskega plina v letih 2011 in 2012 ter količine proizvedene električne energije v letu 2011, manjša od načrtovane pa je proizvedena električna energija v letu 2012.

3.5 Mnenje o učinkovitosti Energetike Celje, javno podjetje, d. o. o. pri izvajanju obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov

Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o. v obdobju od septembra 2010 do konca leta 2012 *pri izvajanju obvezne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov ni bila učinkovita*, saj v obdobju od začetka rednega obratovanja naprave ni v celoti izvajala ustreznih ukrepov za nadzor nad sprejetimi odpadki za namen sežiganja, ker pri imetnikih odpadkov, to sta družbi Simbio, družba za ravnanje z odpadki, d. o. o. in Vodovod-kanalizacija javno podjetje, d. o. o. ni zagotovila veljavne ocene odpadkov za lahko frakcijo in blato iz čistilnih naprav. Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o. je za termično obdelavo lahke frakcije družbi Simbio, družba za ravnanje z odpadki, d. o. o. v obdobju od oktobra 2010 do vključno februarja 2011 zaračunala za 1.661 ton manj termične obdelave lahke frakcije, kot je bilo dejansko pripeljane na sežig, zato je ustvarila za 187.195 evrov manj prihodkov, kar predstavlja neučinkovito ravnanje Energetike Celje, javno podjetje, d. o. o.

Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o. je za leti 2011 in 2012 izdelala letno poročilo o delovanju in spremljanju sežigalnice, vendar letnega poročila za leto 2011 ni objavila na svoji spletni strani in tako ni zagotovila, da bi bilo dostopno javnostim, in ni zagotovila transparentnosti obratovanja naprave. Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o. je v prvem letu rednega obratovanja sežigalnice večkrat zabeležila

čezmerno obremenjevanje okolja z emisijami snovi v zrak, česar pa ni vključila v letno poročilo o delovanju in spremljanju sežigalnice. Pri emisijah snovi in toplote v vode, hrupa in elektromagnetnega sevanja je Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o. dosegala predpisane parametre. Za ostanke po termični obdelavi Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o. zagotavlja ustrezno raven sežiganja, da se nastajanje ostankov sežiga in njihova škodljivost zmanjšata na najmanjšo možno raven.

Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o. ima Poslovník za obratovanje naprave v skladu s predpisi, vendar ga pri prevzemu odpadkov v sežig v letih 2011 in 2012 ni dosledno upoštevala. Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o. vodi evidence v obliki obratovalnega dnevnika v takšni vsebini in na način, da to omogoča spremljanje pripeljanih odpadkov za sežig, sežiganih odpadkov ter pri ravnanju z odpadki po sežigu po količinah in vrstah posameznih odpadkov.

Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o. je pri zaračunavanju storitev termične obdelave odpadkov za lahko frakcijo in blato iz čistilnih naprav družbi Simbio, družba za ravnanje z odpadki, d. o. o. za leti 2011 in 2012 neupravičeno obračunavala 10-odstotni popust v znesku 391.105 evrov, družbi Vodovod-kanalizacija javno podjetje, d. o. o. od septembra 2010 do konca leta 2012 pa 30-odstotni popust za termično obdelavo blata iz čistilnih naprav v znesku 224.097 evrov. Zato je Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o. ustvarila skupaj za 615.202 evra manjše prihodke pri izvajanju gospodarske javne službe sežiganja odpadkov, kar predstavlja neučinkovito ravnanje Energetike Celje, javno podjetje, d. o. o. Navedeno ravnanje Energetike Celje, javno podjetje, d. o. o. predstavlja tudi tveganje obstoja nedovoljene državne pomoči.

Pri izboru izvajalcev za nabavo materiala in storitev za storitve termične obdelave odpadkov je Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o. v več primerih ravnala v nasprotju z internim aktom o javnem naročanju, pri čemer je skupni znesek nepravilnosti znašal 1.106.541 evrov.

4. ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA

Ministrstvo za okolje in prostor, Mestna občina Celje in Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o. morajo v roku 90 dni po prejemu revizijskega poročila računskemu sodišču predložiti odzivno poročilo.

Odzivno poročilo mora vsebovati:

1. navedbo revizije, na katero se nanaša,
2. kratek opis nesmotrnosti v poslovanju, ki so bile razkrite z revizijo, in
3. izkaz popravljalnih ukrepov.

Izkaz popravljalnih ukrepov mora obsegati navedbo popravljalnih ukrepov in ustrezna dokazila o izvedenih popravljalnih ukrepih za odpravo ugotovljenih nesmotrnosti.

Popravljalni ukrepi *Ministrstva za okolje in prostor* se morajo nanašati na:

- izdelavo načrta aktivnosti z navedbo aktivnosti, nosilcev njihove izvedbe in rokov za pripravo novelacije Dokumenta identifikacije investicijskega projekta, ki ga je izdelalo za izvedbo projekta izgradnje objektov za termično predelavo odpadkov z energetske izrabo v Ljubljani in Mariboru – točka 2.1.1.d;
- izdelavo načrta aktivnosti z navedbo aktivnosti, nosilcev njihove izvedbe in rokov za dopolnitev operativnega programa (marec 2013), ki bo vseboval jasne cilje, naloge in aktivnosti za doseganje ciljev za zagotavljanje in izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov in bo na podlagi izvedene analize dejanskega stanja ravnanja s komunalnimi odpadki, analize možnih načinov izvajanja gospodarske javne službe sežiganja odpadkov, analize alternativnih možnosti zagotavljanja gospodarske javne službe sežiganja odpadkov določal:
 - usmeritev glede načina izvajanja gospodarske javne službe sežiganja odpadkov;
 - usmeritev glede zagotavljanja sredstev za izgradnjo objektov;
 - potrebno število objektov in najprimernejšo lokacijo za izgradnjo objektov za zagotavljanje obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov – točka 2.1.2.b;
- izdelavo načrta aktivnosti z navedbo aktivnosti, nosilcev njihove izvedbe in rokov za pripravo predlogov za spremembo normativne ureditve sistema delovanja državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov, ki bo skladna z evropskim pravom – točka 2.1.3.1.a;
- izdelavo načrta aktivnosti z navedbo aktivnosti, nosilcev njihove izvedbe in rokov za ureditev razmerij med Republiko Slovenijo in Mestno občino Celje glede lastništva infrastrukture za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov, ki je na podlagi tretjega odstavka 148. člena Zakona o varstvu okolja (ZVO-1) infrastruktura državnega pomena – točke 2.1.3.1.c, 2.1.3.1.d in 2.2.2.3;

- izdelavo načrta aktivnosti z navedbo aktivnosti, nosilcev njihove izvedbe in rokov za spremembo in dopolnitev Zakona o varstvu okolja (ZVO-1) glede načina oblikovanja cene obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja odpadkov, kot to opredeljuje 59. člen Zakona o gospodarskih javnih službah – točka 2.1.3.2.e;
- dopolnitev Uredbe o načinu opravljanja obvezne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov s poglavjem o načinu nadzora nad oblikovano ceno za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov, kot to določa sklep Evropske komisije z dne 20. 12. 2011 (roki za predložitev poslovnega načrta in poslovnega poročila izvajalca gospodarske javne službe, roki za potrditev tega načrta od ministrstva, izvedba poračunov cene in podobno) – točka 2.1.3.2.g;
- določitev (s predpisom) amortizacijske stopnje za gospodarsko javno infrastrukturo, ki se uporablja pri gospodarski javni službi sežiganja odpadkov – točka 2.2.2.6.

Popravljalni ukrep *Mestne občine Celje* se mora nanašati na:

- izdelavo načrta aktivnosti z navedbo aktivnosti, nosilcev njihove izvedbe in rokov za ureditev razmerij med Mestno občino Celje in Republiko Slovenijo glede lastništva infrastrukture za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov, ki je na podlagi tretjega odstavka 148. člena Zakona o varstvu okolja (ZVO-1) infrastruktura državnega pomena – točke 2.1.3.1.c, 2.1.3.1.d in 2.2.2.3.

Popravljalni ukrep *Energetike Celje, javno podjetje, d. o. o.* se mora nanašati na:

- izdelavo načrta aktivnosti z navedbo aktivnosti, nosilcev njihove izvedbe in rokov za odpravo ureditve odobravanja popustov na ceno storitve termične obdelave odpadkov družbi Simbio, družba za ravnanje z odpadki, d. o. o. in družbi Vodovod-kanalizacija javno podjetje, d. o. o., kot ga določa Sporazum o ureditvi medsebojnih razmerij pri prevzemanju in termični obdelavi odpadkov – točka 2.3.9.1.1.a.

Po drugem odstavku 29. člena ZRacS-1 je odzivno poročilo uradna listina, ki jo potrди odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev s svojim podpisom in pečatom.

Računsko sodišče bo ocenilo verodostojnost odzivnega poročila, to je resničnost navedb o popravljalnih ukrepih, in po potrebi opravilo revizijo odzivnega poročila na podlagi četrtega odstavka 29. člena ZRacS-1. Prav tako bo ocenilo zadovoljivost sprejetih popravljalnih ukrepov.

Če odzivno poročilo ne bo predloženo v roku, določenem v tem revizijskem poročilu, stori odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev prekršek po tretjem odstavku 38. člena ZRacS-1. Če uporabnik javnih sredstev, ki bi moral predložiti odzivno poročilo, niti v roku 15 dni po izteku roka za predložitev odzivnega poročila računskemu sodišču ne predloži odzivnega poročila, se šteje, da uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja²⁵⁵. Prav tako opozarjamo, da se neresnične navedbe v odzivnem poročilu obravnavajo kot neresnične navedbe v uradni listini (drugi odstavek 29. člena ZRacS-1).

Če bo računsko sodišče v porevizijskem postopku ugotovilo, da Ministrstvo za okolje in prostor, Mestna občina Celje in Energetika Celje, javno podjetje, d. o. o. kršijo obveznosti dobrega poslovanja, bo ravnalo v skladu s sedmim do štirinajstim odstavkom 29. člena ZRacS-1.

²⁵⁵ 3. točka prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije.

5. PRIPOROČILA

Ministrstvu za okolje in prostor priporočamo, naj:

- izdela analizo alternativnih možnosti zagotavljanja gospodarske javne službe sežiganja odpadkov – brez izgradnje dodatne infrastrukture za zagotavljanje gospodarske javne službe sežiganja odpadkov ali prouči možnosti zagotavljanja manjših zmogljivosti načrtovanih naprav;
- začne s postopki za spremembo Uredbe o načinu, predmetu in pogojih opravljanja obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov na območju občin Savinjske regije, ki bi za sežigalnico komunalnih odpadkov v Celju omogočil prevzem odpadkov ter muljev tudi iz drugih centrov za ravnanje z odpadki oziroma drugih čistilnih naprav, da bi se zagotovila polna izkoriščenost naprave;
- pripravi in zagotovi normativno podlago za reguliranje cene storitve gospodarske javne službe sežiganja odpadkov neodvisnega organa za reguliranje cen javnih služb.

Energetiki Celje, javno podjetje, d. o. o. priporočamo, naj:

- vzpostavi notranje kontrole, ki bodo zagotovile, da bo pravočasno pridobila novo oceno odpadkov, ki ni starejša od 12 mesecev, in sicer za lahko frakcijo od imetnika odpadka družbe Simbio, družba za ravnanje z odpadki, d. o. o. ter blata iz čistilnih naprav od imetnika odpadka družbe Vodovod-kanalizacija javno podjetje, d. o. o.;
- vzpostavi notranje kontrole, ki bodo zagotovile, da bo pravočasno pridobila novo oceno odpadkov za odpadke po termični obdelavi, ki ni starejša od 12 mesecev.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Priloge: 3

Poslano:

1. Ministrstvu za okolje in prostor, priporočeno s povratnico;
2. Mestni občini Celje, priporočeno s povratnico;
3. Energetiki Celje, priporočeno s povratnico;
4. mag. Janezu Kopaču, priporočeno;
5. Janezu Podobniku, priporočeno;
6. Karlu Viktorju Erjavcu, priporočeno;
7. dr. Roku Žarniću, priporočeno;
8. Francu Bogoviču, priporočeno;
9. mag. Dejanu Židanu, priporočeno;
10. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
11. arhivu.

6. PRILOGE

Priloga 1: Vrednost investicije Toplarna Celje po stalnih cenah (april 2005)

v evrih

Investicijska vrednost RCERO Celje, II. faza	MBO	Toplarna Celje	Investicija skupaj
1. Zemljišča (<i>že vloženo</i>)	125.000	1.520.000	1.645.000
2. Skupaj objekti z zunanjo ureditvijo	8.366.176	17.733.000	26.099.176
2.1 Gradbena dela in instalacije	4.047.787	2.912.500	6.960.287
2.2 Oprema – tehnološka	4.241.425	13.832.500	18.073.925
2.3 Zunanja ureditev	76.964	988.000	1.064.964
3. Transportna oprema – vozila	520.300	0	520.300
4. Tehnična dokumentacija	564.142	1.209.267	1.773.409
4.1 Tehnična dokumentacija	418.309	866.650	1.284.959
4.2 Tehnična dokumentacija – že vloženo z DDV	145.833	322.617	468.450
5. Nadzor inženiring	250.985	531.990	782.975
6. Oglaševanje	0	337.917	337.917
Skupaj brez DDV	9.826.603	21.332.174	31.158.777
DDV (20 odstotkov)	1.911.154	3.879.911	5.809.065
Skupaj z DDV	11.737.758	25.230.085	36.967.842
Deleži v investiciji, v odstotkih	31,8	68,2	100,0

Vir: Investicijski program RCERO Celje, II. faza, Mehansko biološka in termična obdelava odpadkov. Razvojni center Inženiringi Celje, d. o. o., 16. 9. 2005, stran 15.

Priloga 2: Zbrani mešani komunalni odpadki ter odloženi mešani komunalni odpadki po mehansko biološki obdelavi in termični obdelavi za 12 občin savinjske regije za obdobje od leta 2010 do leta 2012

v tonah

Mestna občina/občina	Za leto 2010	Za leto 2011	Za leto 2012
Braslovče	1.192	634	528
Celje	17.402	13.186	10.566
Dobje	88	70	47
Dobrna	560	357	268
Polzela	1.504	957	721
Prebold	1.451	815	626
Šentjur	4.273	2.932	2.104
Štore	1.256	758	629
Tabor	259	162	116
Vojnik	1.925	1.169	994
Vransko	570	382	370
Žalec	5.810	4.704	3.258
Skupaj zbrani mešani komunalni odpadki	36.291	26.127	20.228
<i>Skupaj odloženi mešani komunalni odpadki po MBO* in TOO**</i>	<i>24.036</i>	<i>15.546</i>	<i>7.713</i>

Opombi: * MBO – mehansko-biološka obdelava odpadkov.

** TOO – termična obdelava odpadkov.

Viri: podatki Energetike Celje in družbe Simbio Celje za obdobje od leta 2010 do leta 2012.

Priloga 3: Dopustne vrednosti koncentracij snovi v zgorevalnih plinih sežigalnice*1. Dnevne povprečne vrednosti koncentracij*

Skupni prah	5 mg/m ³
Pare in plini organskih spojin, izraženih kot skupni organski ogljik (TOC)	10 mg/m ³
Plinaste anorganske spojine klora, izražene kot HCl	8 mg/m ³
Plinaste anorganske spojine fluora, izražene kot HF	
Žveplov dioksid (SO ₂)	40 mg/m ³
Dušikov monoksid (NO) in dušikov dioksid (NO ₂), izražena kot dušikov dioksid za obstoječe sežigalnice z zmogljivostjo, ki presega 6 t/h, in za nove sežigalnice	180 mg/m ³
Dušikov monoksid (NO) in dušikov dioksid (NO ₂), izražena kot dušikov dioksid za obstoječe sežigalnice z zmogljivostjo, ki ne presega 6 t/h	400 mg/m ³

Vir: točke 5.2.1, 5.2.2 in 5.2.3 okoljevarstvenega dovoljenja.

2. Polurne povprečne vrednosti koncentracij

	A	B
Skupni prah	20 mg/m ³	10 mg/m ³
Pare in plini organskih spojin, izraženi kot skupni organski ogljik (TOC)	50 mg/m ³	10 mg/m ³
Plinaste anorganske spojine klora, izražene kot HCl	50 mg/m ³	10 mg/m ³
Plinaste anorganske spojine fluora, izražene kot HF		
Žveplov dioksid (SO ₂)	150 mg/m ³	50 mg/m ³
Dušikov monoksid (NO) in dušikov dioksid (NO ₂), izražena kot dušikov dioksid za obstoječe sežigalnice z zmogljivostjo, ki presega 6 t/h, in za nove sežigalnice	350 mg/m ³	200 mg/m ³

Vir: točke 5.2.1, 5.2.2 in 5.2.3 okoljevarstvenega dovoljenja.

3. *Mejne povprečne vrednosti koncentracij v času vzorčenja najmanj 30 minut in največ 8 ur za težke kovine*

Kadmij in njegove spojine, izražene kot Cd, in talij in njegove spojine, izražene kot Tl, skupaj	0,05 mg/m ³
Živo srebro in njegove spojine, izražene kot Hg	0,05 mg/m ³
Antimon in njegove spojine, izražene kot Sb Arzen in njegove spojine, izražene kot As Svinec in njegove spojine, izražene kot Pb Krom in njegove spojine, izražene kot Cr Kobalt in njegove spojine, izražene kot Co Baker in njegove spojine, izražene kot Cu Mangan in njegove spojine, izražene kot Mn Nikelj in njegove spojine, izražene kot Ni Vanadij in njegove spojine, izražene kot V Kositer in njegove spojine, izražene kot Sn, skupaj	0,5 mg/m ³

Vir: točke 5.2.1, 5.2.2 in 5.2.3 okoljevarstvenega dovoljenja.

4. *Mejna povprečna vrednost koncentracije v času vzorčenja najmanj 6 in največ 8 ur za dioksine in furane*

Dioksini in furani	0,1 ng/m ³
--------------------	-----------------------

Vir: točke 5.2.1, 5.2.2 in 5.2.3 okoljevarstvenega dovoljenja.

5. *Mejni vrednosti koncentracije za ogljikov monoksid (CO)*

30 mg/m³ za dnevno povprečno vrednost,

100 mg/m³ za najmanj 95 odstotkov vseh izmerjenih 10-minutnih povprečnih vrednosti ali 100 mg/m³ za vse izmerjene polurne povprečne vrednosti v kateremkoli 24-urnem obdobju.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si